

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

ANAYASA KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

26 Ocak 2012 Perşembe

ANAYASA KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

26 Ocak 2012 Perşembe

---0---

K O N U

	<u>Sayfa</u>
Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (Devam)	1:68

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:68
Geneli Üzerinde Görüşmeler	
Yahya AKMAN	(Şanlıurfa) 1:6
Atilla KART	(Konya) 6:8,50:51
Muharrem İNCE	(Yalova) 8:10
Faruk BAL	(Konya) 10:13,48:50
Ayla AKAT ATA	(Batman) 13:15,34:37
Osman Oktay EKŞİ	(İstanbul) 15:18,53
Mehmet ŞANDIR	(Mersin) 18:21,33:34
Fatoş GÜRKAN	(Adana) 21:23
Rıza TÜRMEK	(İzmir) 23:26
Nurettin CANIKLI	(Giresun) 26:33,37:38, 51:52
S. Nevzat KORKMAZ	Isparta 38:44,52
Ali ÖZGÜNDÜZ	(İstanbul) 44:48
Madde 1	54

Madde 2		55:56
Madde 3		56
Osman Oktay EKŞİ	(İstanbul)	56:58
Madde 4		58
Madde 5		59
Ünal KACIR	(İstanbul)	59
Madde 6		59:60
Madde 7, 8		60
Ünal KACIR	(İstanbul)	60:61
Madde 9, 10		61
Madde 11		61:62
Osman Oktay EKŞİ	(İstanbul)	62,63
Yahya AKMAN	(Şanlıurfa)	62:63
Madde 12, 13, 14, 15		64
Ünal KACIR	(İstanbul)	65
Madde 16, 17, 18		65
Mehmet SAĞLAM (TBMM Başkan Vekili)	(Kahramanmaraş)	65:67
Ahmet AYDIN	(Adıyaman)	
Açılma Saati:	13.36	
Kapanma Saati:	16.58	

26 Ocak 2012 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 13.36

BAŞKAN : Burhan KUZU (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ : Mustafa ŞENTOP (İstanbul)

SÖZCÜ : İsmet SU (Bursa)

KÂTİP : Fatoş GÜRKAN (Adana)

----- 0 -----

BAŞKAN – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; toplantıyı açıyorum.

Değerli arkadaşlar, geçen hafta perşembe günkü toplantımızda, biliyorsunuz alt komisyona İç Tüzük değişikliğini göndermiştik. Alt komisyonumuzda Yahya Akman, Semiha Öyüş, Hilmi Bilgin, Ali Özgündüz, Nevzat Korkmaz arkadaşlarımız görev almışlardı. Sağ olsunlar, çalışmalarını tamamlayıp bize alt komisyon raporunu sundular. Bugün gündemimizde olan konu bu alt komisyonla alakalı husustur ve bilindiği gibi İç Tüzük'te bazı değişiklikleri içeren bir teklif AK PARTİ grup başkan vekillerinin imzasını taşıyor. Geçen hafta geneli hakkında üç saate yakın görüşmüştük. Şimdi alt komisyon raporunu tartışacağız.

Yahya Bey, ilk sözü size veriyorum.

Buyurun.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, Sayın Meclis Başkan Vekilimiz, değerli Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

5 grup başkan vekilimiz tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün değiştirilmesiyle ilgili verilen teklif üzerine geçtiğimiz perşembe günü yapılan toplantıda alt komisyon üyeleri olarak seçildik. Dün, salı günü, yapmış olduğumuz toplantı neticesinde şu anda Komisyon üyelerine de arz edilen raporumuzu takdim ettik.

Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; bendeniz hem muhalefet milletvekili olarak, üç dönemdir de iktidar milletvekili olarak görev yapmış bir arkadaşınızım. Muhalefet milletvekillerinin haklarını şu ana kadar hep savunagelmış bir kişiyim. Uzunca bir zaman, yaklaşık yedi yıl boyunca da Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir denetim komisyonunun başkanlığını üstlendim. Bu Başkanlığım döneminde de muhalefet mensubu milletvekili arkadaşlarımızla beraber, istisnası yoktur, hiçbir toplantıda tartışmaya mahal vermeyecek düzeyde, milletvekillerinin, Meclisin denetim hakkının kullanılmasıyla ilgili bir yönetim tarzı ortaya koymuş bir arkadaşınızım. Sadece evrak havale edilen yani evrak havale eden bir

komisyon olmaktan Dilekçe Komisyonunu çıkarıp, Allah’a şükür Türkiye Büyük Millet Meclisinin ismine, şanına ve İç Tüzük’te kendisine verilen görevlere uygun bir şekilde bir denetim komisyonu hâline getirmeye çalıştık, gayret ettik. Bu dönem başında da kabul edilen bir yasa ile bildiğiniz gibi Türkiye Büyük Millet Meclisinin Teşkilat Yasası’yla beraber yerinde inceleme, denetleme hakkı da Komisyona verildikten sonra çok daha anlamlı bir hâle geldi. Ümit ediyorum, bugün orada görev yapan arkadaşlar da bu denetim görevini daha yetkin bir şekilde, daha, kanunla yetkilendirilmiş bir şekilde yerine getireceklerdir.

İktidarla Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışma usulünde elbette ki...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Sayın Başkan, emniyet amirimizin burada bulunmasının bir anlamı var mı?

BAŞKAN – Yok, dışarıda bekleyebilir tabii, burada şu an bir anlamı yok.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Gerekçesi nedir?

BAŞKAN – Onların kendine göre görevi vardır, ben o işe bakmıyorum tabii ama.

SİNAN OĞAN (Iğdır) – Kendine göre görev mi olurmuş?

BAŞKAN – Dışarıda beklesinler tabii.

Evet, buyurun.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Türkiye Büyük Millet Meclisinde özellikle muhalefetin yasama ve denetim faaliyetlerine... (Gürültüler)

BAŞKAN – O görevlendirmelerle bizim bir alakamız, ilgimiz yok.

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Ama sizin içeriye almamak gibi bir göreviniz var.

BAŞKAN – Ben bilemem yani buraya gelen, kim emniyet müdürü, kim kaç yıldız, kim beş yıldız, kim sekiz yıldız ben onu bilemem ki nereden bileceğim.

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Bileceksiniz o zaman Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Yahya Bey.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Türkiye Büyük Millet Meclisinde özellikle muhalefetin yasama ve denetim noktasında en aktif şekilde çalışması gerektiğini, söz hakkı verilmesi gerektiğini düşünen arkadaşlarımızdan biriyim. Önümüzdeki bu teklifle ilgili olarak bir iki cümleyle eğer kanaatimi söylemem gerekirse doğrusu bu bahsettiğim kişiliğim ve hassasiyetlerim çerçevesinde incelediğim zaman değişikliğin esas itibarıyla ne yasamayla ilgili ne denetimle ilgili bir tahdit, bir sınırlama getirmediği, belki çok dolaylı olarak zorladığınız zaman yani Meclis içerisindeki yapılmış olan her iş ve eylemi değerlendirdiğiniz zaman bir kısıtlama olduğunu söyleyebiliriz ama özelde yasama ve denetimle ilgili yani Türkiye Büyük Millet Meclisine yüklenmiş olan asli bu iki vazifeye ilgili olarak bir kısıtlama, ben şahsen

getirmediği kanaatindeyim. Belki Meclis içerisindeki pratikten kaynaklanan, zaman zaman kimi oturmuş müspet teamüllerin zaman içerisinde birazcık suistimal edilmesi neticesinde kimi ifadelerin yeniden belki İ Tüzük'e konması ihtiyacı veya bir miktar değiştirilmesi ihtiyacından kaynaklanan ama esas itibarıyla Meclisin daha aktif, daha verimli, daha rantabl çalışmasını amaçlayan bir değişiklik olduğunu ben de düşünüyorum. Nitekim bu alt komisyon çalışmaları sırasında da yapmış olduğumuz bazı değişiklikler bu anlamdaki hassasiyetimizi bir kez daha ortaya koymuştur.

Ben şahsen, özellikle... Arkadaşlarımızın metin önünde var, 6'ncı maddesinin tekliften çıkarılmasını uygun gördük, ben bunu çok önemsiyorum. Yani belki 6'ncı maddedeki o değişikle bir miktar, yasama çalışmalarına muhalefet milletvekillerinin hazırlıksız yakalanabilme ihtimalini oluşturabileceği için ve bu da dolaylı da olsa o günkü yasama veya denetim çalışmalarıyla ilgili bir eksiklik, bir nakisa meydana getireceği için o maddenin çıkarılmasının uygun olacağını düşündük.

Genel anlamda, bir de maddeler bazında ifade edecek olursak, teklifin 1'inci maddesinde bir değişiklik yapmadık. 1'inci maddeyle ilgili, zaten genel yani grup nerileri ve Danışma Kurulu zerindeki çalışma usulüyle ilgili bir maddedir, bu maddeyle ilgili bir değişiklik ngrmedik.

2'nci maddede, bildiğiniz gibi, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki komisyonlar yeniden tadat edildi. Bu komisyonlar, özellikle, bu dönemle beraber, 24'üncü Dönemle beraber kurulan Hkmetteki bakanlıkların isimlerinin değişmiş olması, bazılarının alanlarının değişmiş olması nedeniyle biraz da orayla uyum sağlamak masadı ile bir değişiklik yapma ihtiyacı hissedildi. Tabii, daha önce gelen teklifte komisyon isimleri biraz gelişigüzel yazılmıştı. Biz Anayasa Komisyonunun burada özel bir önceliğinin olduğunu düşündüğümüz için alfabetik sıraya tabi olmadan birinci sıranın verilmesinin anlamlı olacağını düşündük ama ondan sonraki komisyonların alfabetik sırayla sıralanmasının doğru olacağını... Yine Plan ve Bt Komisyonu olarak bildiğimiz, esas itibarıyla Meclisin çok önemli bir yükünü taşımakta olan bu Komisyonun ekonomi konularında neredeyse yegne komisyon olması nedeniyle Ekonomi ve Kalkınma bakanlıklarının da göndermiş olduğu tasarıların veya onlarla ilgili tekliflerin de bu Komisyonda görüşülmesinin uygun olacağı, dolayısıyla bu Komisyonun isminin "ekonomi, kalkınma, plan ve bt" şeklinde değiştirilmesinin uygun olacağını düşündük. Yine, orada mali işler ibaresi vardı bentlerden birisinde. Bunun da herhangi bir bakanlığın alanına girmemesi nedeniyle de çıkarılmasının uygun olacağını düşündük.

3'üncü maddede bir ifade düzeltmesi cihetine gittik. "Hükûmet temsilcileri" şeklindeki ifadeyi "temsilcisi" yaptık çünkü çok sayıda temsilci gelse dahi her an için Hükûmeti ya bakan ya da 1 temsilci fiilen temsil ettiği için onun daha anlamlı olacağını düşündük.

4'üncü maddede cümlelerin, ifadelerin yerlerini değiştirmek suretiyle maddeyi biraz daha anlamlı hâle getirdiğimizi düşünüyoruz yani yazım itibarıyla bir düzeltim yapıldı.

5'inci maddede herhangi bir değişikliğe gitmedik.

6'ncı maddeyi demin de ifade ettiğim gibi, şahsi kanaatim, yasama ve denetim faaliyetleri, Meclisin asli faaliyetleriyle ilgili olarak Hükûmete ve komisyona Genel Kurulun çalışma saatlerinin devam ettiği bir saatte, belki muhalefet milletvekillerinin hazırlıklı da olamayacağı bir saatte, belki ilerlemiş bir saatte bir anda gündemi değiştirip o gündem maddesinin sonuna kadar görüşmelerin devam etmesi niteliğindeki bir değişikliğin belki o anda hazır olmayan, zaman zaman, örneğin bazı gruplarımızın hiçbir temsilcisi olmayabiliyor ilerleyen saatlerde, bu işin özüne dokunabileceği varsayımıyla, düşüncesiyle, kanaatiyle bu maddenin çıkarılmasının uygun olduğunu düşündük. Ben şahsen, bu anlamda belki muhalefetin eleştirmesinde haklı olabileceğini düşündüğüm en önemli konu oydu, onu da çıkarmış olduğumuzu, ayıklamış olduğumuzu düşünüyorum.

7'nci maddeyi aynen kabul ettik, geldiği şekliyle kabul ettik.

8'inci madde... Bu da bu İç Tüzük değişiklik teklifinin gerçekten samimi niyetle, Meclisin daha çok çalışması, özellikle de muhtemelen yeniden de düzenlenecek olan çalışma saatleri ve televizyonların naklen yayın saatlerini de dikkate aldığımız zaman Hükûmetin zaman zaman 2 bakanının cevap vermesi durumunda yirmi, yirmiden kırk dakikasının Hükûmet tarafından da bir yerde zamanın –diyelim- doldurulmuş olduğunu varsayarsak onun on dakikayla kısıtlanmış olması çok anlamı bana göre bir değişiklik olmuştur, isabetli bir değişiklik olmuştur. Hatta muhalefet milletvekili arkadaşımız "Beş dakika olsun." dedi ama yarı yarıya indirmiş olduk onu da. O da aynı şekilde kabul edilmiş oldu.

9'uncu madde aynı şekilde kabul edildi.

10'uncu maddede de bana göre çok önemli bir değişikliğe gitti alt komisyonumuz. Buradaki yeni getirilen değişiklikle usul tartışması açılmasının, Başkanın takdirinde olan o konunun milletvekili ısrar ettiği zaman bunun Genel Kurulun oyuna sunulması meselesi bana göre çok çok önemli bir konu çünkü Genel Kurul çalışmaya başladıktan sonra gündemine hâkim olan kuruldur ve her konuda yetkili kuruldur yani Anayasa değişikliğinden tutun da her konuda yetkilidir. Nihayetinde halkın iradesi orada çoğunluk olarak tecelli ettikten sonra kimsenin söyleyebileceği bir itirazı olamaz. Başkanların zaman zaman şahsi anlamda tasarrufları söz konusu olabilir yani olabilir, insanız hepimiz, bir milletvekiliyle bire bir olarak

şahsen bazı problemler yaşayabilir o an için, kişiliğine, şahsiyetine dokunucu bir söz söylemiş olabilir, benzer şeyler yaşanmış olabilir. Bunun en önemli supabı, en önemli freni, buraya getirilmiş olan en önemli düzenleme şayet milletvekili usul tartışması açma konusunda ısrarcı olursa bu konuda Genel Kurulun kararını alma cihetine gidiyoruz. Diğer konuda çok önemli bir değişiklik olmadığı kanaatindeyiz, zaten eğer usul tartışması açılmışsa netice itibarıyla şu anda da Başkan tutumunun devamına veya o söz konusu edilen usulle ilgili kendisinin kabul edeceği bir eksikliği, bir yanlışlığı olduğunu düzeltebilir veya “Tutumumda bir değişiklik yoktur.” diyebilir, bu hakka Başkan her zaman için sahip olduğundan dolayı bu konuda bir değişiklik yok.

11’inci maddede “huzur bozucu” diye, hatırladığım kadarıyla geçen toplantımız sırasında arkadaşlarımızın birçoğunun da rahatsız olduğu, “Soyut bir kavramdır.” dediği yani bir hareket sizin huzurunuzu bozabilir, benimkini bozmayabilir, vesaire yani biraz soyut olduğunu kabul ettiğimizden dolayı biz de iki yerde geçen bu “huzur bozucu” ibaresini değiştirme ihtiyacı hissettik. Bana göre bu da gelen teklife göre daha müspet anlamda atılmış olan bir adımdır.

12’nci madde aynı şekilde kabul edildi komisyonumuzda.

13’üncü maddede yine bir kelime düzeltmesi cihetine gidildi, “fıkrasına” değil de “fıkrası” şeklinde düzeltildi.

14’üncü madde ve 15’inci maddelerde de “bastırılarak” ifadesi madde metninden çıkarıldı çünkü gelişen teknolojiyle beraber “üyelere dağıtılması” şeklindeki bir ifadenin daha doğru olacağı yani bu hem bastırılan materyali kapsayacağı hem de İnternet ortamında milletvekillerine bu bilgilerin, dokümanların ulaştırılmasını beraber kapsayacağından dolayı “bastırılarak” ifadesi fazla bulundu tarafımızdan. O şekilde bir değişiklik cihetine gidildi.

16’ncı madde aynen kabul edildi.

17’nci maddede de demin ifade ettiğim gibi yine “huzur bozucu” ifadesi değiştirilmek suretiyle kabul edildi.

Bana göre alt komisyonumuz özellikle geçen toplantı sırasında Sayın Başkanım, muhalefet milletvekillerimizin dile getirmiş olduğu bazı eleştiri konularının çok önemlisini karşılayıcı nitelikte, onları düzeltici nitelikte bir çalışma yapmıştır. Ben teklifin bu hâliyle kabul edilmesinin özellikle milletvekillerinin en fazla ihtiyaç duymuş olduğu zamanla ilgili konuda da çok faydalı olacağını düşünüyorum. Yani Meclis şu öngördüğümüz tarzda haftanın üç günü 15.00-20.00, 14.00-20.00 şeklinde çalıştığı zaman ve özellikle gündeme geçememe gibi bir sıkıntıyı da aştıktan sonra televizyonların da yayın yaptığı bir sırada ben muhalefetin daha etkin bir şekilde, daha faal bir şekilde sesini duyurabileceği kanaatindeyim.

Bu İç Tüzük değişiklik teklifinin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akman.

Sayın Atilla Kart, buyurun.

ATİLLA KART (Konya) – Sayın Başkan, Anayasa Komisyonunun değerli üyeleri, değerli arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, “çoğulcu ve demokratik bir anayasa” söyleminin dillerden düşürülmediği bir dönemde iktidar grubunun 5 grup başkan vekilinin ortak imzasıyla getirilen İç Tüzük değişikliği teklifi ve bu yönde hazırlanan alt komisyon raporu aslında siyasi iktidarın demokrasi anlayışı konusundaki çarpık anlayışını ortaya koyan bir siyaset ve ibret belgesi özelliğini taşımaktadır. İktidar eliyle Meclis darbe girişimi gerçekleştirilmektedir, Meclis içi bir darbe girişimi gerçekleştirilmektedir. Geleceğe not düşmek adına, tarihe not düşmek adına tespit ve kaygılarımızı bir kez daha dile getirmek gerektiğini duyuyoruz.

Demokrasiyi çoğunlukçu bir anlayıştan ibaret zannedenler ya da böyle olmadığını bildikleri hâlde...

Sayın Başkan, arkadaşlarımı uyarır mısınız?

BAŞKAN – Siz devam edin Sayın Kart.

ATİLLA KART (Konya) – Ama hemen yanı başımda sohbet ediyorlar.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sohbet etmiyoruz efendim, konuyla ilgili istişare ediyoruz.

BAŞKAN – Sohbet değil herhâlde bir şey soruyordur.

ATİLLA KART (Konya) – Benim konuşma insicamımı bozuyorsunuz.

BAŞKAN – Peki, Atilla Bey, buyurun.

ATİLLA KART (Konya) – Demokrasiyi çoğunlukçu bir anlayıştan ibaret zannedenler ya da böyle olmadığını bildikleri hâlde bu anlayışın temsilcisi olanlar toplumlarına büyük acılar yaşatmışlar, çok ağır bedeller ödetmişlerdir. Geniş etkilere sahip olan ancak hem siyaseten ve hem de anayasal olarak sorumsuz olan, demokrasilerde örneği bulunmayan bir fiilî başkanlık sistemini Türkiye Cumhurbaşkanı Seçimi Yasası'yla ortaya getirdi. Cumhurbaşkanlığı mekanizmasıyla birlikte gerek idari yapıda ve gerek adli yapıda büyük ölçüde parti memuru anlayışını egemen hâle getiren siyasi iktidar artık son kale olarak Türkiye Büyük Millet Meclisini de bu anlamda dizayn etmek istemektedir. Aradan geçen dokuz on yıl içinde “demokrasi ve özgürlük” söylemlerini dillerden düşürmeyenler Türkiye'yi bugün ayrışma noktasına getirmişlerdir. Türkiye artık korkunun egemen olduğu, kimliği belirsiz ihbar yöntemleriyle soruşturmaların sürdürüldüğü, postmodern darbe tekniklerinin ve karartmaların uygulandığı bir ülke hâline gelmiştir. Türkiye'de adli sistem kolluk gücünün

bağımlı olarak hazırladığı soruşturma yöntemleriyle şekillenmektedir. Kolluk gücü içinde Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığıyla oluşturulan yabancı güçler de vardır. 2005-2006'lı yıllardan itibaren illegal olarak sürdürülen bu yöndeki faaliyetler artık Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı Kanunu'yla görüntüde legal olarak sürdürülmektedir. Ancak yabancı uzmanların inisiyatifinde sürdürülen istihbari çalışmalar Türkiye'de hem yargının hem siyasetin gündemini belirlemektedir. Böyle bir dönemin sonunda artık Türkiye Büyük Millet Meclisini de fiilî anlamda yeni baştan yapılandırmaya sıra gelmiştir. Meclisin iç çalışma düzenini dayatmacı ve tek parti yönetimi anlayışıyla dikte ettirmek isteyen, Meclisin sesini, halkın sesini kısmak isteyen bir düzenlemeyle karşı karşıyayız. Milletin sesi milletin Meclisinde kısıtlanmak istenmektedir, susturulmak istenmektedir. Bu işin esası budur, özü budur.

Bakın, 23'üncü Dönemde dört siyasi parti grup temsilcisi tarafından hazırlanan İç Tüzük Taslağı'nı hayata geçirmeyenler, bunu engelleyenler Adalet ve Kalkınma Partisinin 5 grup başkan vekilinin ortak imzasıyla getirmiş oldukları bu düzenleme ile aslında demokrasi ile ve çoğulcu anlayışla uzaktan yakından ilgilerinin bulunmadığını bir anlamda itiraf etmişler ve kayda bağlamışlardır. Meclis Televizyonunun yayınlarını kısıtlayan dikta anlayışı artık milletvekillerinin konuşmalarını da kısıtlamak istemektedir. Bu süreç maalesef Cumhuriyet Halk Partisi olarak beş, altı, yedi yıldan bu yana ısrarla anlattığımız faşizan sürecin tezahürüdür, geldiği aşamadır. Meclis Televizyonunun sesini kısıtlayanlar artık gece yarısı baskınlarıyla yapacakları yasal düzenlemeleri halktan kaçırmak suretiyle yasalaştırmak istemektedirler. Artık, muhalefetin konuşma ve eleştirilerinin halkımız tarafından Mecliste seslendirilmesine tahammül etmeyen bir siyasi iktidar kimliği bütün çıplaklığıyla bu İç Tüzük değişikliği teklifi ile deşifre edilmiş olmaktadır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin denetim fonksiyonu tümüyle yok edilmektedir. Zaten işlevsiz hâle gelen denetim mekanizmaları tümünden ortadan kaldırılmaktadır, fiilen ortadan kaldırılmaktadır. Kamuoyunun bilgilendirilme hakkı, gerçekleri öğrenme hakkı yok edilmektedir. İktidar lehine imtiyaz yaratan, devlet imkânlarıyla Başbakanı Cumhurbaşkanlığı yolunu açmak isteyenler milletin sesini Mecliste kısmak istemektedirler.

Ortada olan açık gerçek şudur değerli arkadaşlarım: Getirilen bu düzenleme ülkemizin yararına ve hayrına değildir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin anayasal sistemine, İç Tüzük sistemine bir saatli bomba konulmaktadır. Hükûmetin ve Başbakanın gece yarısı baskınlarıyla yasa yapmalarının yolu açılmaktadır, halkın sesi kısılmaktadır. Gece yarısı operasyonlarını yasal hâle getirme girişimiyle karşı karşıyayız. Türkiye Büyük Millet

Meclisinin iradesini iğfal etme girişimiyle karşı karşıyayız. Parlamento içinde iktidar eliyle gerçekleştirilmek istenilen bir darbe girişimiyle karşı karşıyayız.

Bu İç Tüzük değişikliği teklifinin özü budur değerli arkadaşlarım, lafı daha fazla uzatmaya gerek yok.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Sayın Bal, söz sırası sizde ama Muharrem İnce'nin görevi olduğu için –tabii Grup Başkan Vekili- ona...

FARUK BAL (Konya) – Tabii, buyurun efendim.

BAŞKAN – Buyurun Muharrem Bey.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bal, size de çok teşekkür ederim. “Nöbetçi olduğum için aşağıda olmam gerekiyor.” dedim.

Sayın milletvekilleri, sabah biz Sayın Mehmet Şandır'ın odasında grup başkan vekilleri ve Nevzat Korkmaz Arkadaşımızla birlikte kahvaltı yaptık. Orada benim Sayın Canikli'ye teklifim şu oldu: “Bakın, bir günde alt komisyondan, bir günde ana komisyondan geçireceksiniz, Meclisin anayasasını konuşuyoruz, Meclisin çalışma usullerini konuşuyoruz, bu acele niye? Bunu, Komisyonu, bugün iptal edelim bu toplantıyı, biz grup başkan vekilleri olarak bir araya gelelim.” dedim. Bize göre de muhalefete göre de aksayan yönler var. Ne bu aksayan yönler? Önergelerin saatlerce okunması. “Doğru, bunları değiştirelim.” dedik. Siz çalışma saatlerinden mi şikâyetçisiniz? Gelin size muhalefet olarak destek olalım, 15.00'te toplanmasın, “14.00” mü dediniz, yetmiyorsa 13.00 yapalım.

Biz çalışmaktan kaçtığımız falan yok. Eğer siz “Çalışma saatleriyle daha verimli çalıştırmak istiyoruz, yasama faaliyetini hızlandırmak istiyoruz...” Hızlı yasama iyi yasama demek değildir. Siz “14.00” diyorsunuz, biz “13.00 yapalım.” dedik. Buna hiç itirazımız yok ama sizin derdiniz bu değil tabii. Sizin derdiniz muhalefetin sesini kısmak. Yani usul tartışmasını açmayı Genel Kurulun onayına sunmak... Bu ne demektir? Bizim canımız ne zaman isterse usul tartışması açarız, canımız istemezse açmayız demektir. Kim kimi kandırıyor? Yani usul tartışmasıyla ilgili çok ani olduğu için bir istatistiksel çalışma veremeyeceğim size ama söyleyeceğim arkadaşlara, bunu çıkartacağım. Yani bu on yılda usul tartışmasıyla ilgili kaç saat zaman harcanmış? Sanki olağanüstü bir şeymiş usul tartışması. Üç dakikadan on iki dakika. Buna mı tahammül edemiyorsunuz? On iki dakikaya mı tahammül edemiyorsunuz? Derdiniz o değil. O önemli anda, o ateşli anda, Meclis başkan vekilinin yasa tanımaz, hukuk tanımaz bir davranışı karşısında muhalefeti o ateşli anda konuşturmamak. Derdiniz bu. Yani lütfetmişsiniz, “On dörde düşürüyoruz.” Çalışma saatleri

yedide değil, akşam sekizde kesilecek, canlı yayın verecekmişiz. E, zaten öyleydi, siz kestiniz. Önce eşeği kaybettirip sonra bulduruyor musunuz?

Şimdi, bir başka konu. Temel kanunla muhalefetin sesini kestiniz. Soru önergelerine cevap vermeyerek muhalefetin sesini kestiniz. Meclis araştırmalarını ciddiye almayarak kestiniz. TRT 3 yayınlarıyla sesini kestiniz. Bunlar sizin hızınızı kesmiyor. Şimdi, Meclis İçtüzüğü'yle burayı, Türkiye Büyük Millet Meclisini AKP Genel Merkezi hâline getirmek istiyorsunuz. Bu dayatmacı, uzlaşmaz, intikamcı, susturucu bir mantıktır. Bu mantığa direncimizi herkes görecektir, bütün Türk milleti görecektir. On yılda yaptığımız muhalefetin 10 katını yapacağız, size bunu geçirtmeyeceğiz. Ne gerekiyorsa onu yapacağız. Bize kürsü işgalinden başka bir hak bırakmıyorsunuz. O kadar sıkıştırıyorsunuz ki artık yapacağımız bir şey yok. Konuşacağız olmayacak, oylayacağız olmayacak. Usul tartışması açamayacağız. Meclis araştırması isteyeceğiz... MHP getirdi bir Meclis araştırması, emekli öğretmenlerin sorunlarının araştırılmasını istiyor. Biz de konuşmak istiyoruz bu konuda, fikrimizi söylemeyecek miyiz? Hayır, size göre söylemeyeceğiz. Beş dakika anlatacak onlar, biz konuşmayacağız. Böyle bir mantık olabilir mi?

Şimdi, bir başka konu. Bülent Arınç 26 Ocak 2001 Cuma günü Türkiye Büyük Millet Meclisi tutanağı: "Amerika Birleşik Devletleri'nde 'freebaster' denilen bir uygulamayla saatler boyunca konuşmak bile mümkündür ama hiçbir Temsilciler Meclisi üyesi veya senatörün aklından, bu hakkın, çok fazla zaman harcadığı, bunun milletvekillerine bir lüks olduğu düşüncesi geçmemiştir." Yani daha dün açıkladım. Anayasa 138'i Sayın Bülent Arınç'ın muhalefet milletvekiliyken nasıl yorumladığı, bugün nasıl yorumladığınız. Sizin de tutanaklarda konuşmalarınız var, Sayın İyimaya'nın var. Onları Genel Kurula geldiğinde konuşacağız yani göstereceğiz. Geçmişte neler söylemişsiniz bugün ne yapıyorsunuz?

BAŞKAN – Vallahi İyimaya'yı bilmem, benim söylediğimden bana bir zarar falan gelmez.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Şimdi, bir başkası, Meclis İçtüzüğü bir siyasi partinin faaliyeti, bir siyasi partinin tüzüğü değildir. Bir kere nezaketsiz alanı 5 grup başkan vekilinin bunu gündeme getirmesi. Grup başkan vekili sadece bir milletvekili değildir, partiyi temsil etme hakkı vardır. Yani 5 grup başkan vekilinin imzasıyla geldiği zaman bu bu AKP'nin bir önerisi olur. Bu doğru değildir. Meclis İçtüzüğü bir siyasi partinin eylemli noktası değildir. Bir kere yakışıksızdır grup başkan vekillerinin bunu vermesi, şık değildir. Keşke bunu 5 başka milletvekili arkadaşımız verseydi.

Sizlere şunu söyleyeyim son olarak: Biz, Komisyon üyelerimiz burada kalacak, diğer arkadaşlarımızla Genel Kurul çalışmalarına devam edeceğiz. Önerimiz şudur: Bunu geri

çekin. Biz grup başkan vekilleriyle bir araya gelelim. Aksayan yönler olduğunu kabul ediyorum. Biz de on yıldır bu Meclisteyiz. Gelin, bunları giderelim. Hiçbir komplekse kapılmadan, çalışma saatlerini değiştirelim. Zaman kaybı olan konuları değiştirelim ama muhalefetin konuşması zaman kaybı değildir. Bizim söz söyleme hakkımız... TRT 3 yok. Soru önergesi diye bir kurum yok olmuş artık yani yok, devlet geleneği diye bir şey yok artık. Soru önergesi versen de olur, vermesen de olur artık. Laubali cevaplar, süresi içinde yanıtlamamalar. Bizim Meclis araştırması önergelerimizin konuşulması bizim burada...

Bakın, 23'üncü Dönemde talep edilen toplantı yeter sayısı. 503 talep var, 366 toplantı yeter sayısı var, 137'sinde yok. Yine, karar yeter sayısı 137 milletvekili, 768 karar yeter sayısı talebi var, 356'sında var, 412'sinde yok. Çalışmayan sizlersiniz. Yani orada 320 milletvekilinden 130 tanesini, 180 tanesini, neyse, orada bulundurmayan sizlersiniz, çalışmayan sizlersiniz. Bunu bir sakın tehdit olarak algılamayın; ne hakkımız ne haddimiz. Bu o değil ama Cumhuriyet Halk Partisinin direnci karşısında şaşıracaksınız. Sizi şaşkınlığa uğratacağız Genel Kurulda. Bunun çözümü var. Bunun çözümü bu geri çekilir, biz bir araya geliriz. Nedir aksayan yönler? İşte, o toplantıda Sayın Şandır, Sayın Oktay Vural, Sayın Nevzat Korkmaz, Sayın Hasip Kaplan birlikteydik. Diğer muhalefet partisinin temsilcisi arkadaşlarım da aksayan yönler olduğunu kabul ettiler, Sayın Canikli oradaydı. "Gelin, bunları değiştirelim." dedik. Hiç uğraşmaya, kavga etmeye, uzatmaya gerek yok. Aksayan yönleri düzeltmeye hazırız. Muhalefetin sesini kısma, Türkiye Büyük Millet Meclisinde faşizan uygulamalar yapmaya şiddetle karşıyız.

Görüşlerimiz bunlardır. Teşekkür ediyorum söz verdiğiniz için.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Sayın İnce. Sağ olun.

Sayın Bal, buyurun.

FARUK BAL (Konya) – Sayın Başkan, gazi Meclisimizin Sayın Başkan Vekili, değerli arkadaşlarım; Komisyon olarak hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, işin önemine binaen ben bir kez daha burada bulunan bütün milletvekili arkadaşlarımızın aklına, mantığına, izanına, demokrasi değerlerine hitap ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, görüştüğümüz mevzu Türkiye Büyük Millet Meclisinin İçtüzüğü. Türkiye Büyük Millet Meclisinin İçtüzüğü millet iradesinin sessiz anayasası olarak tanımlanır. Yani millet iradesini tecelli ettirecek, usulleri, esasları belirleyecek olan sessiz bir anayasadan bahsediyoruz, onun mehabetine uygun bir çerçeve içerisinde demokratik değerleri hepimizin bir kez daha hatırlaması gerekmektedir. Dolayısıyla milletin iradesi Mecliste, demokratik rejimlerde bu olur tabii, parçalı olarak oluşur. Bir grubu iktidar partisi, bir

grubu da muhalefet veya birkaç grubu da muhalefet partisi olur. Muhalefet partisinin, partilerinin sesini, soluğunu, milletin iradesinin tecelli edeceği Mecliste kesmeye çalışmak demek demokratik değerlerle bağdaşmayan bir anlayışla Meclisin sessiz anayasasını yapmak demektir. Muhalefet ne yapar? Muhalefet iktidarı denetler. Kimin adına denetler? Millet adına denetler. Muhalefet ne yapar? İktidara denge unsuru olur. Nasıl olur? Meclis içerisindeki İç Tüzük'ten yararlanarak obstrüksiyon yaparak denge unsuru olur. Dolayısıyla bu denge ve denetim mekanizmasını bozduğunuz takdirde var olan muhalefetin yetkisini de kısıtladığınız takdirde ortaya çıkacak sonuç şudur: Muhalefet açısından sesi, soluğu çıkmayan tek görünüşlü bir Meclis. Bunun adı bir partinin Meclisidir, bu milletin Meclisi olarak değerlendirilemez, bunun adı demokrasi olarak değerlendirilemez, bunun adı Meclis iradesi olarak değerlendirilemez, bunun adı milletin iradesi olarak değerlendirilemez, iktidarın iradesi, bir partinin iradesi olarak değerlendirilir. Dolayısıyla buradan gideceğimiz sonuç, şimdi tartıştığımız mevzu bir İç Tüzük mevzu olmaktan çıkmış, bir rejim meselesi hâline gelmiştir. Bir demokrasi sorununu tartışıyoruz burada. Onun için sözlerimin başında, akla, vicdana, izana ve demokratik değerlerimize vurgu yapma ihtiyacını hissettim.

Değerli arkadaşlarım, parlamenter demokrasi kurallarına göre Meclisimiz teşekkül ediyor. Zaten mevcut olan durumu itibarıyla ağır aksak çalışan, bozuk düzen çalışan bir parlamenter demokrasiden bahsediyoruz. Sorunlu olan, sorunlarının çözümü için uzlaşma anlayışı içerisinde anayasal bir değişiklik masasına yatırılmış olan bir parlamenter demokrasiden bahsediyoruz. Eksikliğiyle, aksağıyla mevcut olan düzeni daha da geriye götürür şekilde, daha da tek tip bir anlayış ile tek bakış açılı sorunlara bakış açısını ortaya koyan bir anlayışla Meclis İçtüzüğü'nün denetlenmesi ve denetleme ve düzenleme mekanizmalarının ortadan kaldırılması bizi dikta rejimine doğru götürecektir ikinci bir ayağı teşkil etmektedir.

Değerli arkadaşlarım “Ne olacak canım, az konuşursun muhalefet.” denilemez. Çünkü bütün siyasi rejimlerde, faşizmde, komünizmde, teokratik devletlerde, hepsinde bir iktidar vardır iyi kötü. Ama bir tek demokrasilerde muhalefet vardır. Eğer muhalefetin sesini kısımaya ve onu etkisiz hâle getirmeye çalışırsanız yolunuzu tren yolu makası gibi ayırmışsınız demektir. Siz demokrasiden uzaklaşıyorsunuz demektir.

Değerli arkadaşlarım, bu kapsam içerisinde daha önce Meclis İçtüzüğü'yle ilgili sıkıntıların varlığı kabul edilmiştir. Milliyetçi Hareket Partisi de eksikliğin varlığını biliyor, yanlışlığın varlığını biliyor, bunun düzeltilmesi gerektiğine de inanıyor. Ama bakış açımız milletin sesini burada yansıtabilecek İç Tüzük hükümlerine göre garanti altına alınmış hükümleri daha da olgunlaştırmak, daha da geliştirmek şeklinde olmalıdır. Bu amaçla geçmişte çalışmalar var. 23'üncü Dönemde çok demokratik bir örnek olarak verebiliriz. Bütün

siyasi partilerin katıldığı bir İç Tüzük Komisyonu kurulmuş, bunlar bir çalışma yapmış. Arkasından grup başkan vekilleri bir çalışma yapmış. Arkasından Sayın Meclis Başkanı bir çalışma içerisinde. Bütün bunları bir kenara elimizin tersiyle iterek, parmak üstünlüğüne dayalı bir şekilde sessiz anayasa dediğimiz, milletin iradesini ifsat edebilecek tek bakış açısıyla milletin iradesinin farklı bakış açılarını ortadan kaldıracak bir değişiklik rejim sorunu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bize tabii çok fazla da yabancı gelmiyor. Zaten bu diktaya gidiş yolunda geçmişte çok acı bir örnek vermişti Adalet ve Kalkınma Partisi. Bunu siyasi bir tartışma olması açısından değil sadece anayasa hukuku açısından tekrar vicdanınıza, aklınıza, izanınıza hitap etmek üzere örnek olarak veriyorum. Demokraside kural şudur: Her yetkili kişi bu yetkisini denetlenebilecek ve dengelenebilecek bir mekanizmaya göre hesap verebilir konumda olmalıdır. Türkiye’de Cumhurbaşkanlığı diye bir makam vardır. Bu makam 12 Eylül Anayasası’yla Kenan Evren’e göre tanzim edilmiştir. Bütün Anayasa maddelerinden çok daha geniş bir şekilde Cumhurbaşkanına iki buçuk sayfalık yetki tanınmıştır. Yasama yetkisi ayrı, yürütme yetkisi ayrı, yargı yetkisi ayrı ayrı düzenlenmiştir. Türkiye’nin en yetkili makamında oturmaktadır fakat bu Cumhurbaşkanı Anayasa’mıza göre sadece vatana hıyanetten sorumludur. O zaman bu kadar yetkili bir kişiyi sorumsuz kılacak bir şekilde tanzim edilen 12 Eylül dikta Anayasası’nın, darbe Anayasası’nın makamı olan Cumhurbaşkanını halk tarafından seçtiğiniz zaman darbe mantığını halka meşruiyetini tasdik ettirmiş oldunuz. Şimdi, bu düzenin adına parlamenter demokrasi diyebilir miyiz? Bu düzenin adına demokrasi diyebilir miyiz? Astığı astık, kestiği kestik, yasamanın vesayetini kullanan, yürütmenin vesayet makamı yetkisini kullanan, yargının vesayet yetkisini kullanan bir Cumhurbaşkanı hiçbir şeyden sorumlu değilse bunun adı nedir? Bunun adı ben size söyleyeyim tam kâmil anlamda bir diktatörlüktür. Şimdi, bunu siz, ileri demokrasi adı altında yaptınız, uyguladınız. Şimdi, böyle diktatörlüğe böyle bir Meclis yaratıyorsunuz. Yani diktaya gidiş yolunda oluşturduğunuz ucube bir Cumhurbaşkanlığı sistemine paralel bir muhalefetin sesinin, soluğunun kesildiği, muhalefetin denge ve denetim mekanizmalarından yoksun bırakıldığı bir Meclis yaratıyorsunuz. İşte, bu ikisini birlikte de değerlendirdiğimiz zaman sözün başına tekrar geliyoruz. Aklımıza, mantığımıza, izanımıza ve demokratik değerlerimize tekrar bir kez daha atıfta bulunarak bu ölçüler içerisinde bunu değerlendirmemiz lazım. 5 tane grup başkan vekilinin imzalamış olduğu şeklinde ilk görüşmede Sayın Başkanın vurguladığı tanımı ben bir parti diktatoryası olarak görüyorum ve bu parti diktatoryasının Meclise bu İç Tüzük ile muhalefetin sesi soluğu kesilmek suretiyle daha ağır bir biçimde yansıyacağını ve parmakmatik bir demokrasiye ulaşacağımızı, adına demokrasi dersek, düşünüyorum. Dolayısıyla yetkisiz, yetkili, aşırı yetkili ama sorumsuz bir

Cumhurbaşkanlığı sistemine geçmiş olan ve ruhuna Fatiha okuduğumuz parlamenter sisteme uygun bir Meclis yaratarak burada denge ve denetim mekanizmalarına muhalefet açısından bozarak yaratacağınız sistem gelecek nesillere vebalini ödemeyeceğiniz bir sistem olacaktır. Bunu tabii, bununla da yapmıyorsunuz. Daha önceden Meclis Televizyonunun yayın saatlerini kısıtlamak suretiyle, eleştirilerin halk tarafından duyulmasını engellemeye gayret ettiniz ve aynı yolun yolcusu olarak da bugün buradayız.

Görüşüğümüz konu –tekrar ifade ediyorum- sadece İç Tüzük değışikliğıyle ilgili bir konu değildir, bir demokrasi sorunudur ve rejim sorunudur. Bu demokrasi ve rejim sorununun akılla, mantıkla, vicdanla ve demokratik değerlerle ölçülmesi gerekmektedir. Parmak çoğunluğına ya da parmakmatik bir esasla değil diyor, şimdilik sözlerimi burada kesiyorum ve bir öneride bulunuyorum.

Sayın Başkanım, bu kadar ciddiyeti olan bir konu üzerinde görüşmelerin daha fazla sürdürölmeden, maddelere geçilmeden bir uzlaşma ortamı yaratabilecek mekanizmaların - Sayın Meclis Başkan Vekilimiz de burada, grup başkan vekili arkadaşlarımız da konunun hassasiyetine binaen Komisyonu şereflendirdiler- kurularak uzlaşma zemininin yaratılmasını temenni ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Ayla Hanım, buyurun.

AYLA AKAT ATA (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Saygıdeğer Başkan Vekilimiz, Komisyonumuzun değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, bu çatı altında uzlaşma yoluyla ülke anayasasının hazırlanmaya çalışıldığı bir dönemde Meclisin anayasası olarak nitelendirdiğimiz İç Tüzük'ün çoğunlukçu bir anlayışla ele alınması, siyasi iktidarın uzlaşma kültürünü de tartışmalı hâle getirecektir. 23'üncü Dönemde İç Tüzük'ü değıştirmek üzere toplanan Uzlaşma Komisyonunun ortaya çıkardığı tasarıyı görmezden gelerek ancak oy çokluğuyla çıkarılabilecek bu teklifin hazırlanması iktidarın çoğunlukçu anlayışını ve diktasını da ortaya koymaktadır. Biliyoruz ki kısılmak istenen muhalefetin sesi değil milletin sesidir. Hazırlanan teklif siyasi iktidarın muhalefetten duyduğu rahatsızlığın bir sonucudur. Denetim faaliyetlerine karşı siyasi iktidarın duyduğu rahatsızlığın bir göstergesidir. Olabilir, siyasi iktidarın tek parti olma hayali vardır ancak bu hayalin gerçek olması ancak milletin ortaya koyacağı takdirle söz konusudur. Millet siyasi iktidara böyle bir yetkiyi vermemiştir, bunu takdir etmemiştir. Nasıl bir demokrasiyle yönetildiğimizi halk bu teklifin Genel Kurula getirilmesi hâlinde görecekler. Biz parmak

demokrasisiyle, çoğunlukçu bir anlayışla ülkenin genelini ilgilendiren, ki Meclis çatısı altında uygulanacak Anayasa'dan bahsettiğimiz için ülkenin genelini ilgilendiren bir sorunu tartıştığımız, bir teklifi ele aldığımız açıktır, ortadadır. Bunun mutlaka ama mutlaka bir uzlaşma aranarak daha önce de ele alındığı gibi gerçekleştirilmesi gerektiği kanaatindeyiz. Uzlaşma kültüründen bu kadar uzak bir şekilde bunu tartışmaya açmamız, teklifi hazırlamamız... Ki açığa çıkan teklifi incelediğimizde hemen hemen her maddesi alt komisyonun açığa çıkarmış olduğu her madde, iki madde dışında, oy çokluğuyla kabul edilmiş, bugün ana komisyona sunulmuştur. Eğer alt komisyonun yaptığı çalışma oy çokluğuyla ele alınmışsa muhtemeldir ki bu Komisyonun da açığa çıkaracağı metin, Genel Kurula sunacağı metin oy çokluğuyla hazırlanacaktır. Bu demektir ki bugün Meclisin iç çalışmasını düzenleyen bir konu hakkında, İç Tüzük'ümüz hakkında siyasi iktidarın yaklaşımı çoğunlukçu bir temelde ele alınmaktadır ama biz bunun sonuna kadar karşısında olacağız çünkü bugün ülkemiz çoğunlukçu bir anlayışla yönetilmemektedir, demokrasiyle yönetilmektedir. Bu nedenle var olan bir muhalefet ve muhalefet kültürü vardır. Yine Meclisimizin siyasi iktidarın denetim yollu olarak ortaya koymuş olduğu birtakım denetim mekanizmaları vardır. Doğrudur, başta Meclis TV'nin yayınları kesilerek, grup toplantıları verilmeyerek çalışma saatleri yediden itibaren milletin bilgisinden ve görgüsünden saklanarak muhalefetin sesi kısılmak istenmiştir. Ama bugün bu yanlışlardan dönülmesini tartıştığımız bir dönemde aynı şekilde Meclisin iç çalışmaları içerisinde, bu şekilde kısıtlayıcı hükümler konulması siyasi iktidarın gelecekte kendisinin de muhalefete düşebileceği gerçeğini görmediğini ortaya koymaktadır. Muhalefet, bugün başta siyasi iktidar herkese lazım olan, herkes için geçerli olan, herkese güç veren bir olguyu içinde barındırır. Kendisinin gözden geçirmesini, siyasi iktidarın kendisini gözden geçirmesinin temel koşulu bu ülkede muhalefetin varlığıdır. Yanlışları görebilmesinin, kendisine aynı tutulabilmesinin temel koşulu muhalefetin varlığıdır. Eğer siyasi iktidar yapmış olduğu hiçbir faaliyet için milletin Meclisinde millete herhangi bir şekilde bir eleştiri vermemeyi önüne koymuşsa açık bir şekilde çıkıp kamuoyuna "Bu ülke artık demokrasiyle yönetilmemektedir, bu ülke çoğunlukçu bir anlayışla yönetilmektedir, biz de çoğunlukçu bir partiyiz, hazırlanan bütün tekliflerde de çoğunluk kararıyla hazırlıyoruz ve Genel Kurula da böyle indiriyoruz." diye açık yüreklilikle seslenmelidir.

Biz en kısa zamanda, bugün maddelere de geçilmeden bu teklifin bir şekilde geri çekilmesini ve yine görüşmelerin ertelenmesini, 23'üncü Dönemde ve daha önceki dönemlerde de örneklerinde görüldüğü gibi Meclis İçtüzüğü tekrardan ele alınıp değişiklik söz konusu ise bunun Parlamento çatısı altında bulunan tüm muhalefet partilerinin siyasi

iktidarla birlikte ortak alacakları karar doğrultusunda bir şekilde teklifin hazırlanması ve yine Genel Kurula da muhalefet edilebilecek bir konu olarak değil, “Bu bizim anayasamız, hep beraber bunu tartıştık, kaleme aldık, tasarıyı hazırladık ve Genel Kurulda da üzerine bir muhalefet etme gereği duyulmadan da geçilmesini sağlayacağız.” görüşünün hâkim olması gerekiyor.

Tekrar saygılar sunuyorum. Şu an için konuşmamı burada bitiriyorum.

BAŞKAN – Ayla Hanım, teşekkür ederim.

Sayın Ekşi, buyurun.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, saygıdeğer üyeler; huzurunuzda getirilen 5 imzalı İç Tüzük önerisi aslında sadece altındaki imzalarla bile belli bir zihniyeti temsil etmeye yetmektedir. Şunu demek istiyorum: Saygıdeğer diğer konuşmacılar da kısmen değindiler. Bu Parlamantonun İç Tüzük çalışmasının herhâlde bütün kanatların olabildiği kadar uzlaşısıyla yaşama geçmesi gerekir idi. Bunun da temel koşulu bu tür bir önerinin mümkünse 4 parti, Meclis grup başkan vekillerinin ortak imzasıyla veya yine 4 partiye mensup muhtelif kanatları temsil eden milletvekillerinin ortak imzasıyla gelmesiydi. Bu İç Tüzük’ün değiştirilmesiyle ilgili öneri sadece sunulmuş şekliyle bile mevcut siyasi iktidarın nasıl baskıncı bir zihniyetle meselelere baktığını ortaya koymaya yetmektedir. Çünkü bildiğiniz gibi, bu Meclisteki işleyişin pek çoğu da maalesef öyle, ani bir şekilde huzurunuzda geldi, hızlı bir şekilde tartışmaya açıldı ve mümkün olan hızlı bir şekilde de sonuç alınmak isteniyor. Zaten bir önceki komisyon toplantısında da arz ettiğim gibi Meclisi Parlamento olarak görmek ayrı, Meclisi kanun fabrikası gibi algılamak ayrı. Çok üzgünüm ama mevcut İç Tüzük’te zaten kurallar bu Meclisi olabildiği kadar suskun, sözü kesilen, hiçbir şekilde maksadını anlatma fırsatı verilemeyen ve çeşitli görüşlerin çatışması sonucu da taraflardan birinin veya birkaçının diğerini ikna etmesine imkân tanımayan bir kurallar manzumesi. Şimdi, bu yetmiyormuş gibi -karşımda saygıdeğer Meclis Başkan Vekilimiz de oturuyor, kendisi de hepiniz gibi bunun açık tanığı-milletvekili ya bir dakikanın sonunda ya beş dakikanın sonunda ya da başkanın lütfettiği iki veya üç dakikanın sonunda maksadını anlatamadan kürsüden inmeye mecbur kalıyor. Böyle yarım kesilmiş, yarıda bırakılmış görüşmelerle veya konuşmalarla herhangi bir şekilde tarafların birbirini ikna etmesi zaten mümkün değildir.

Muhterem dostlarım, bendeniz sanıyorum ki aranızda en eski Meclis izleyicilerinden biriyim çünkü 1952 yılının Kasım ayından itibaren tam sekiz sene bu Meclisin, Ulus’taki Meclis binasının Genel Kurul çalışmalarını izleyen bir gazeteci olarak buradaydım. O görüşmeleri iyi hatırlarım. O görüşmelerde bazen önemsiz gibi telakki edilen bir konunun

birkaç saat, hatta pek çok saat Meclisi tuttuğuna tanık oldum. Çünkü önemsiz gibi algılanan bir meselenin birden bire herkesin ciddiyetle üzerinde durmaya ihtiyaç duyduğu ve karşılıklı görüşlerini olabildiğince geniş, serbest bir şekilde ifade ettiği ortamlar yahut müzakereler hâline dönüşürdü ve böylece de Parlamento parlamentoluğunu yaşırdı.

Şimdi, burada saygıdeğer milletvekili çıkıyor, istersek biz savaş ilan edelim, istersek tavuk bacaklarındaki tüylerin araştırılması hakkındaki önerge üzerinde konuşalım, hiç fark etmez. Eğer söz hakkı beş dakikaysa savaş ilan etme söz konusu olduğu zaman da beş dakika konuşur, tavuk bacaklarındaki tüylerin sayısı hakkındaki araştırma önergesi söz konusu olduğunda da beş dakika konuşur. Böyle bir Meclis olabilir mi muhterem arkadaşlarım? Bunun Meclis yahut Parlamento olarak algılanması, nitelenmesi doğru değildir.

Tekrar ediyorum, daha önce de arz ettim. Burada Türkiye Büyük Millet Meclisindeyiz. Bu tabelaya hiçbir itirazım yok. Burada seçilmiş insanlarız. Buna hiçbir itirazım yok. Hepimizin milletvekili sıfatını A'dan Z'ye taşıma, bu meşru yetkiyi kullanma hakkımız var. Hiçbir itirazım yok ama yaptığımız, burada Millet Meclisinin üyeleri olarak kendi fonksiyonumuza uygun, bizden beklenene uygun, parlamenter sisteme uygun mu diye sorulsa açıkça, vicdanımın sesini huzuruza getirerek söylüyorum, hayır. Burada milletvekilliği yapıyor değiliz. Saygıdeğer 5 grup başkan vekili öneri getiriyor buraya, dikkat ediniz lütfen. Orada 550 milletvekili var. Bu 550 milletvekilinden sadece o saygıdeğer 13'ü burada aktör olarak, Millet Meclisinde etkin konumda aktör olarak görev yapıyor. Geriye kalan Bakanlar Kurulunu ve birkaç şeyi daha çıkarın –lafı uzatmak istemiyorum- en az 450-500'ü sadece parmak makinesi hâline dönüşüyor. Böyle bir Parlamento olamaz. Hepimizin, hepinizin muhalefet-iktidar diye bir iddiam yok, herhangi bir ayırım söz konusu değil. Bu İç Tüzük'le hepimizin işlevi olması gerekenin yüzde 1'ine indirgenmiş hâlde. Çünkü ne yaparsanız yapınız, size sahip olmanız gereken kadar özgürlük ve hareket imkânı vermiyor bu işleyiş, bu Tüzük ve bu anlayış. Bu sanki fazlaymış gibi, mevcut olan sanki fazlaymış gibi, getirilen İç Tüzük önerisi elinizden, olanı da alıyor. Bu iktidar için muhalefet için demiyorum, muhalefetin tabii boynunu daha fazla kesiyor. Ama iktidar milletvekilleri için de geçerli olan bir şeyi getiriyor: “Konuşmayın. Sizin konuşmanız vakit kaybıdır. Öneriniz bizi meşgul ediyor, gereksiz.” diyor. Böyle bir anlayışın kaleme, kâğıda dökülmüşünü huzuruza getirdi 5 grup başkan vekili.

Getirilen önerinin biraz ayrıntısına girmeye kalkacak olursak, arz edeyim. Önerinin de içinde çok ciddi yanlış var. Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonu, bendeniz bildiğime göre sittinsenedir var, var idi, bu Meclisin kurulduğu tarihten beri var idi.

Kontrol edeceğim gidip aşağıdan, kütüphaneden. Ama çok açık arz ediyorum, 1939 tarihindeki 6. Dönemden bu yanasını bilerek söylüyorum, ilk beşe bakmam lazım. Hiçbir zaman Meclis Hesaplarını İnceleme Komisyonu varlığından mahrum edilmiş değildir. Niye acaba? Meclis hesaplarını incelemeye ihtiyaç olmadığı için mi? Bu hesapları kim inceleyecek? Bunun adresi var da biz bilmiyoruz, öyle bir şey mi var, onun için mi? Burada Meclis hesaplarını inceleme... Eğer Mecliste ben, varsayınız ki yetkili olan bir konumdayım, sayınız ki suistimal yaptım. Bunu kim inceleyecek muhterem arkadaşlarım? Meclisin dışındaki herhangi bir irade mi? O zaman bunun Parlamentoluğu, bunun Türkiye Büyük Millet Meclisliği, bunun millet egemenliğini temsil eden organ olduğu iddiası ve gerçeği, o nerede? Kim inceleyecek? Sayıştaydan mı gelip de yahut Gelirler İdaresinden mi gelip de burada müfettişler Meclis hesaplarını inceleyecekler? Bunu dahi dikkate almayan... Geçen görüşmeden sonra bu eksiğin giderilmesi için istirhamda bulundum Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekillerinden birinden, tekrar huzura gelmeden düzeltilsin diye. Bilmiyorum alt komisyonda ne görüştüler, alt komisyona girmek istedim, Sayın Başkan ona da izin vermedi. O nedenle oradaki görüşmeleri de öğrenme şansım olmadı. Alt komisyona bir milletvekilinin girmesinin yasaklanmasının mantığını da anlayamadım. Bu Mecliste kapalı olmasına karar verilen herhangi bir görüşmeye benim girmeye hakkım olmadığını kabul ederim, ama Meclisin faaliyetleri içinde herhangi birine katılmak, gözlem sahibi olmak için, bilgilenmek için talepte bulunan bir milletvekilinin yasaklanmasını hiçbir zaman anlayamadım. Bu görüşmelerin başında Sayın Başkandan, bu hususu kendisine arz edeyim ve sizlerin bilgisine sunayım diye söz istedim, onda da, ilk defa karşılaştığımız bir uygulamayla İç Tüzük'te de olmayan bir uygulamayla Sayın Başkan "Siz bu Komisyonun üyesi değilsiniz, usul hakkında konuşma hakkınız yoktur." dedi. Bendenizin, bildiğim bu tüzüklerin hiçbirinde böyle bir ne hüküm var ne rastladığım bir teamül var. Ama Sayın Başkan "Ben bu işi böyle yaparım." dedi. Tamam, saygıyla bakıyorum, ona bir şey demiyorum.

Saygıdeğer üyeler, içeriye... Belki de daha maddeler sırasında sizlerin vaktinizi almaya -belki Başkan izin verirse olur ama- hakkım olmayabilir düşüncesiyle bir iki noktayı daha müsaadenizle dile getirmek istiyorum.

BAŞKAN – Estağfurullah, her zaman. Buyurun.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Komisyon isimlerinde Plan ve Bütçe Komisyonu var idi, alt komisyon ona ekonomi vesaire diyerek eklemeler yaptı. Anayasa'da Plan ve Bütçe diye bir komisyon yok, Bütçe Komisyonu var. Başka da İç Tüzük'ümüzün herhangi bir yerinde Plan ve Bütçe Komisyonu ve hatta Bütçe Komisyonunun kurulması, olması gerektiğine dair hüküm de yok. Ama Anayasa'nın bildiğiniz hükümleri nedeniyle, bugüne

kadar, son yirmi senedir en azından, bildiğim yanlış değilse, buradaki komisyonun adı Plan ve Bütçe Komisyonudur. Plan nereden girmiştir oraya? 1961 yılındaki birinci, ikinci ve sonraki yıllarda devam eden plan nedeniyle girdiğini düşünüyorum. Fakat, bugün iktidarınız döneminde böyle bir anlayışın da, planın da artık eski kimliğini, varlığını, iddiasını taşıdığına kani değilim. O zaman, o plan lafı niye orada duruyor, onu anlamadım. Bu nedenle, benim burada sizlerle görüşlerimi paylaşırken öneride bulunmaya hakkım yok, ama bu vesileyle arz etmek istiyorum ki o komisyon adının değişmesi, düzeltilmesi lazım.

Saygıdeğer üyeler “tabii kaynaklar” niye yok bu komisyon isimleri içinde, onu da doğrusu anlayabilmiş değilim. Hadi diğerleri, bakanlıkların isimleri değişti, yapı değişti, o nedenle ona uydurma amacıyla yapıldı, peki, onu anlıyorum. Ama tabii kaynaklar niye yok?

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Sadece “tabii kaynaklar” değil, birkaç kelime daha var, mesela ulaştırmanın... Yani hepsinden birer kelime alındı, çok uzun olmasın diye.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Bilemiyorum Sayın Başkan. Herhâlde işte... Bendeniz eğer Sayın Başkan izin verseydi ve sizin çalışmanıza katılabilseydim, belki şimdi bu beş dakikanızı yahut üç dakikanızı almaya ihtiyaç bile kalmayacaktı, çünkü ben de sizin çalışmanızdaki mantığı o vesileyle öğrenmiş olacaktım.

Diğer konularla ilgili diğer maddeler var saygıdeğer üyeler. Ama burada daha fazla vaktinizi almak istemiyorum.

Sayın Başkana verdiği söz nedeniyle ve beni dinlediğiniz için de hepinize teşekkür ve saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Ekşi, çok teşekkür ediyorum.

Bu söylediğimiz “Plan ve Bütçe” meselesi Kalkınma Planlarının Yürürlüğe Konması ve Bütünlüğün Korunması Hakkında Kanun, “Plan ve Bütçe Komisyonu” diye sürekli orada geçiyor, oraya koymuşlar. Anayasa’da “Bütçe” var, o da doğru.

Şimdi, Sayın Şandır, buyurun efendim.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlar, bazı konularda bu üslupla tartışmamak gerekiyor, çünkü tartıştığımız konu bizim ortak paydamız. Ancak bu tür tartışmalara muhatap olmayı önceden öngörebilmek de bu teklifi Meclisin gündemine getirenlerin sorumluluğunda. Arkadaşlarımızın da ifade ettiği gibi, Meclis İç Tüzüğü Meclisin çalışma kurallarını, şartlarını belirleyen anayasası. Dolayısıyla, bu çalışmanın taraflarının bizatihi bu kuralların belirlenmesine katılması gerekir. Meclisimizde, hatta Türkiye’imizde yeni bir anayasa yapmak, uzlaşmayla yapmak rüzgârlarının estiği bir süreçte Meclisin kendi anayasasını yaparken böyle bir uzlaşma arayışının olmamasını, rutin bir kanun görüşmesi gibi, komisyon, alt komisyon,

Genel Kurul, parmak çokluğuyla bir iç tüzük belirleme gayretlerini doğrusu anlamsız, faydasız, yani iktidar partisi grubunun yöneticileri için de bir talihsizlik olarak değerlendiriyorum. Buna ihtiyaç yoktu. Bu ithamlara muhatap olmaya da mecbur kalmazdınız. Yani bu konuda, değerli arkadaşlar, kendi ayağımıza iki de bir böyle darbe vurmak sadistçe bir yaklaşım. Buna niye ihtiyaç duyuyoruz, bunu anlamakta zorlanıyorum.

Bakın, geçen dönem dört yıl içerisinde Parlamentomuz gerçekten güzel bir uzlaşma örneği ortaya koydu. Her partinin seçkin, yetişkin, tecrübeli insanları bir araya getirildi, oy birliği usulüyle bir iç tüzük çalışması yaptılar, çok ciddi de emek verdiler, masraf da yaptılar, dünyayı gezdiler. Burada Sayın Nevzat Korkmaz'ın da bulunduğu, Sayın Salih Kapusuz, Sayın Ali Topuz gibi, Selahattin Demirtaş gibi, yani partilerin yetkilileri ve bu konunun tecrübeli isimleri uzun bir süre birlikte çalıştılar, Meclisimizin daha etkin, verimli çalışması için şartları ve kuralları, dünyayla da entegre olarak veya yeni bir düzenleme veya “dönüşüm” dediğiniz yeni beklentileri de karşılayacak bir taslak hazırladılar. Şimdi bunu hiç değerlendirmeden rafa kaldırıyoruz, 5 tane sayın grup başkan vekili oturuyorlar, bir metin yazıyorlar, getiriyorlar. Ben şimdi -sabah biz bir toplantı yaptık ama sohbeti tamamlayamadık zannediyorum- buradan soruyorum: Yaptığınız bu teklif ihtiyacınıza cevap verecek mi Sayın Canikli? Yani Meclisin etkin, verimli çalışmasını, Meclis Genel Kurulunda çatışmaların, tartışmaların olmasını engelleyecek bir düzenleme mi getiriyorsunuz, yoksa böyle bir meydan okumaya, bu türlü tartışmalara... Biraz önce değerli konuşmacıları dinledim, üzıldüm doğrusu yani. Buna gerek yok. Teklif doğrudur, arkadaşların yaptığı teklif doğrudur. Zor değil bu hadise, bunu geri alınız. Oturalım, neyse amacı birlikte koyalım. Meclisin daha etkin çalışmasıysa, daha verimli çalışmasıysa, daha uzlaşmacı çalışmasıysa ki biz bu İç Tüzük içerisinde bile çok önemli uzlaşma örnekleri vermiş bir Parlamentoyuz. Yani çalışma şartlarını belirlerken, uzlaşmayı zorlamadan... Bu bir gündem değiştirme operasyonu mudur, onu da anlamak istiyorum doğrusu. O zaman, yani bu tavrınız Anayasa Uzlaşma Komisyonunda da sonunda böyle mi şekillenecek? Bu da bizi tereddüde düşürüyor yani. Eğer bu meseleleri oy çokluğuyla geçiştireceğinizi, kabul ettireceğinizi, şekil şartı olarak kanunlaştıracığınızı düşünüyorsanız ki tavsiye etmem, düşünmeyiniz. O zaman size de, ülkeye de yazık olur.

Değerli arkadaşlar, birbirimizle akıl yarışı yapmaya gerek yok. Demokrasi gerçekten hepimizin en önemli, en değerli ortak paydası. Demokraside muhalefet olmazsa “demokrasi” olmaz onun adı. İktidarların akıllılığı, bütün güçleriyle muhalefeti geliştirmek, muhalefete imkân, fırsat vermek olmalıdır. O zaman iktidar toplum vicdanında, kamu vicdanında

denetlenmiş ve ibra edilmiş olur. Yoksa Meclis Televizyonunu kapat, Meclis kürsüsünü muhalefet milletvekillerine kapat... İktidarsınızdır ama millet vicdanında mahkûm edirsiniz.

Makul olanı şudur: Zor değil, elimizde bir taslak var. Anayasa çalışmaları devam ediyor, İç Tüzük çalışmalarını da devam ettirelim. Sizin şikâyet ettiğiniz veya ulaşmayı arzu edip de ulaşamadığınız amaç neyse onu birlikte konuşalım, daha mı fazla çalışalım, saat 13.00'e alalım çalışma saatlerini, saat 10.00'a alalım, gece 21.00'e kadar çalışalım. Sizin çalışmanızı engelleyen bazı tavırlar varsa Mecliste, grup başkan vekilleri olarak ona tedbir geliştirelim ama hiç olmazsa İç Tüzük konusunda, Anayasa konusunda bu dayatmadan vazgeçin. O zaman bizim aramızdaki güven sarsılır. Sayın Canikli, yani biz burada toplam kaç grup başkan vekiliyiz, dört partinin 13 mü, kaç kişiyiz? Biz kendi aramızda bir uzlaşma temin edip milletvekillerinin huzurlu, tatmin edici bir çalışma ortamını hazırlayamıyorsak olmaz bu. Yani bu, çok basit işletmelerde bile bir yönetim tarzı değildir, böyle yönetilmez. Böyle yönetimlerin sonuca faydası olmaz. Onun için, makulü şudur: Gelin oturalım, özel bir mesai, cumartesi, pazar, hafta sonu çalışalım. Eğer mütekâmil, kapsamlı, büyük bir İç Tüzük değişikliği yapmayı düşünüyorsanız, Anayasa değişiklik süresince, o süreci takip ederek yapalım. Yarın Anayasa'yı değiştireceğiz, bu Anayasa'ya göre İç Tüzük de değişmek durumunda. Dolayısıyla, yok acil birtakım tedbirler almak gerekiyorsa, Genel Kurulda bazı tartışmaların yolunu İç Tüzük'ü değiştirerek önleyemezsiniz, artırabilirsiniz, önleyemezsiniz. Orada bazı huzur bozucu davranışlar oluyor, hepimizin şikâyetlendiği davranışlar oluyor. Onları İç Tüzük'ü değiştirerek önleyemezsiniz, onları biz önleriz, birlikte önleriz, grup başkan vekilleri olarak önleriz. Ama iktidar partisinin 5 sayın grup başkan vekili İç Tüzük'ün, bana göre de çok da anlamlı değil... Burada bir tek üzerinde durmamız gereken husus var, sabah da konuştuğumuz gibi, Danışma Kurulu grup önerisi. Onun gerekçelerinde bizim haklılığımız var. O haklılığımızı veya o ihtiyacımızı, o talebimizi karşılayacak bir düzenleme yapın, ona uyalım. Ama eğer... Tabii ki Meclisin gündemini siz belirleyeceksiniz ama milletin gündemini de biz konuşacağız. Biz onun için milletvekili olduk veya muhalefet partisi olarak burada görevlendirildik. Muhalefet partisinin başka işi ne?

Dolayısıyla makul olanı, bunu çekin, oturalım, üzerinde çalışalım. Kapsamlı bir şey düşünüyorsanız, Anayasa uzlaşma sürecine paralel bir çalışma yapalım. Yapılmış bir çalışma var, bunun üzerinde çalışalım. Yok, acil alınması gereken tedbirler varsa, idari olarak alabilir miyiz, onu konuşalım. İlle hukuki bir tedbir gerekiyorsa da onu konuşalım. Ama buraya getirip, Komisyona, işte alt komisyon, üst komisyon, Genel Kurul "Kabul edenler... Etmeyenler..." Bununla ne Meclisi çalıştırabilirsiniz ne Mecliste huzuru sağlayabilirsiniz. Onun için "dayatma" demeyelim ama sizin açınızdan yanlış bir tavır bu. Güçlü olana, büyük

olana bu türlü tavırlar da fayda getirmez, yakışmaz da. Makulü budur. Sabah sohbeti tamamlayamadık, ben orada bunu söyleyecektim ama bildiğiniz bir programa katılmak durumunda kaldım. Önemli değil, bir hafta sonraya kalır bu hadise, otururuz, üzerinde çalışırız, makul bir şeye ulaşırız. Arkadaşlarımıza da bu türlü acı sözler söylemek gibi bir mecburiyeti önlerine getirmeyiz.

Sayın Meclis Başkan Vekilimize de bunu ifade ediyorum. Yani, Türkiye Büyük Millet Meclisini, Meclis Başkanlık Divanı ama Mecliste grubu bulanan siyasi partilerin grup başkan vekilleriyle birlikte yönetmelisiniz, yönetmeliyiz Sayın Başkanım. Bu milletvekilleri, 550 milletvekili bizim öğrencimiz, talebemiz değil. Yat, kalk, otur “Kabul edenler... Etmeyenler...” Böyle değil. Bileşim yapıyoruz. Birleşimlerde ortak aklı üretmek için zemini hazırlamak mecburiyetindeyiz. Bu sebeple söylüyorum, bu tartışmalara gerek yok, gerdirmeye gerek yok. Yani biraz önce Sayın Muharrem İnce’nin söylediklerine doğrusu üzüldüm, bu sözlerin söylenmesine veya Sayın Kart’ın, Sayın Bal’ın söylediklerine üzüldüm. Yani bunlara sizin muhatap olmanız veya bunu öngörmeden, öngöremeden böyle bir müzakereyi buraya getirmeniz doğru olmamıştır, faydalı olmamıştır. Bu sebeple benim size tavsiyem, geç değil, Komisyonunda bu çalışmaları ertelersiniz, otururuz, ihtiyaç neyse o ihtiyacı karşılayacak tedbirleri geliştirmeye çalışırız. Belki de İç Tüzük değiştirmeden de o tedbirleri geliştiririz. Ama gerçekten “Anayasa değiştiriyoruz, yeni bir anayasa yapıyoruz.” diyorsunuz, ona paralel bir iç tüzük düşünüyorsanız, oturalım, başlı başına akıllıca, doğru bir çalışma yapalım derim.

Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Fatoş Gürkan...

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, tabii, başkanlarımız da güzel konuşmalar yaptı ama asıl beni burada üzen, Muharrem İnce Bey’in konuşması oldu Başkanım. “Bizim teklifimiz nazara alınmazsa Meclisi kilitleriz, çalıştırmayız ve çıkartmayız Meclisten.” gibi bir üslubu ben burada bir grup başkan vekiline açıkça yakıştırmadığımı söylemek istiyorum.

Meclisin, hepimiz biliyoruz ki iki önemli görevi var. Birisi yasama, diğeri denetim. Yasama, bakıyoruz, mevcut sistemde acaba Meclis gerektiği kadar, yani ayrılan zaman kadar bir yasama faaliyeti yapabiliyor mu? 24’üncü Dönemde, başladığımızdan beri, açıkçası toplumun bizden beklentisi olan yasaları maalesef çıkaramıyoruz. Bir günde...

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Hükûmet çıkardı kanun hükmünde kararnameyle!

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Ben Meclis açısından diyorum, o ayrı bir konu.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Haksızlık da yapmayın, çok da kanun çıkardık Fatoş Hanım.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – 24'üncü Dönem açısından diyorum Sayın Başkan. 23'üncü Dönemde, 22'nci Dönemde çok güzel, gerçekten herkesin katkısı var, Allah razı olsun, önemli çalışmalar yapıldı. Ama bakıyoruz, yani sabah geliyoruz Meclise, işlerimizi hallediyoruz, Genel Kurulda bir günde bir uluslararası sözleşmenin geçmediği oluyor. Ben geçen haftaki toplantıda, buradaki bürokrat arkadaşlara dedim ki: "Meclisin bir saatlik çalışmasının mali bedeli nedir?" Tabii ki bunlar önemli faaliyetler, parasal düşünmememiz lazım ama 74 milyonun da burada harcanan bu meblağ üzerinde hakkı var, ben öyle görüyorum.

Şimdi bakıyoruz, yani yasama faaliyetleri maalesef, işte muhalefet söz alsın... Mutlaka iktidardan çok muhalefet konuşacak. Ama yeteri kadar konuşulmasına rağmen, toplumun buradaki beklentilerine yönelik konuşulmuyor. Bir bakıyorsunuz, temel konu yasama olmadığı için konuşulan... İnsanlar tartışmalara giriyor ve Meclisin orada insicamı da bozuluyor, yasama faaliyetleri yapılamıyor ve toplumda Meclis kavga edilen... Geçen haftaki konuşmamda da söyledim, çocukların izlememesi gereken bir kanal hâline geldi TRT3.

Şimdi, burada biz dedik ki hepimizin sorumluluğu var. Ne yapalım? Yani burada başkanlarımız da, İç Tüzük'le ilgili çalışan komisyon da, birçok arkadaşımız da değişik ülkelerin meclislerine gitti, gördü. Aslanan komisyon çalışmaları. Yani burada 550 vekili Meclise kilitleyip, oturup da "el kaldır, indir" konumuna getirmek çok doğru bir anlayış değil. Vekiller Mecliste bulunması gerektiği için komisyonlarda yeteri kadar çalışmıyor. Yani hangimiz yeteri kadar ilgili olduğumuz konuyla ilgili araştırma yapabiliyoruz? Genel Kurulda oturuyoruz, belki orada görüşülen konu neyse, işte taslağını okuyoruz ama hiçbirimiz gerçek anlamda, eğer kendi komisyonumuzun kanunu değilse -mutlaka araştıran arkadaşlarımız var ama- her çıkan kanunu çok iyi bilemiyoruz. Bunun yerine biz komisyonları güçlendirip Genel Kuruldaki bu yeter sayı, işte toplantı yeter sayısı, karar yeter sayısı gibi vekilleri de zor durumda bırakan bu tür uygulamaları biraz daha yumuşatmamız gerektiği kanaatindeyim.

Yine denetime gelince, yani denetim yeterince yapılabiliyor mu? Bakıyoruz, muhalefet bu denetimden memnun değil. Biraz önce bir grup başkan vekilimiz konuştu. Diyor ki: "Soru soruluyor, hiç sormasak daha iyi, çünkü yeteri kadar veya ciddi bir cevap alamıyoruz." Ama ben de soruyorum: Buradaki arkadaşlarımızın birçoğu, salı günleri denetim günleri, sorulan sorulara dikkat etmiştir, acaba toplumun gerçek anlamda sıkıntılarını ve gerçek anlamda denetimi hangi sorularla dile getiriyor? Ben Divanda da çalıştım, orada gördük. Vekil arkadaşlar soru soruyor, buna yani ben komedi gibi gülüyordum da orada

okurken. Bir arkadaşın, yine geçenkinde söyledim, sadece bir okulla ilgili on iki tane sorusu vardı. Yani bu Meclise de yazık, bunu okuyana da, orada oturana da yazık. Tabii ki sorular ciddi olmayınca, bana göre Hükûmet de bununla ilgili cevap veriyordur mutlaka ama yani onlar da gülüyordur belki de. Yan bizim Meclisi gerçek anlamda yasama ve denetim faaliyetlerine uygun hâle getirmemiz lazım.

Şimdi, teklif beğenilir beğenilmez, teklif kimden gelmiştir önemli değil. Yan bizim grup başkan vekillerimizden gelmiş. Ama “Uzlaşma komisyonundan çıksın, aksi takdirde biz kilitleriz.” gibi bir mantık bence doğru değil. Bu teklif üzerinde görüşülsün. Yani herkes, her parti grubu, istedikleri neyse, biz bunu burada, belki bir kez, beş kez, on kez toplanalım, konuşalım. Muhalefetin de dediği olsun. Sonuçta muhalefet de milleti temsil ediyor, iktidar da milleti temsil ediyor. Muhalefetin de buradaki dilekleri makul ölçülerde yerine getirilsin ama “Biz Meclisi kilitleriz.” gibi bir mantığın ben doğru olmadığını düşünüyorum. Teklif üzerinde herkesin talepleri dile getirilip, burada detaylı bir çalışma yapılp, Meclisin İç Tüzüğü geçerse bizim için de, ülkemiz için de, bizi izleyen vatandaşlarımız için de iyi olacağı kanaatindeyim.

Bir de şunu söylemek istiyorum: Sanki burada Meclisi yöneten başkanlar sadece AK PARTİ’li başkanlar. Bir parti hariç her partinin burada Meclis başkan vekili var. Yani orada belki bizim hoşumuza gitmeyen bir başkan vekilinin uygulaması vardır veya sizin hoşunuza giden ama AK PARTİ’li bir Meclis başkan vekilinin uygulaması vardır. Biz bunu baştan, ön yargıyla, usul tartışmasına girilince “Başkan acaba ne karar verecek? İşte sizin lehinize karar verecek de bizim aleyhimize karar verecek.” gibi ön yargılı bir tutumu da ben doğru bulmuyorum. Sonuçta biz de zaman zaman başkanların tutumlarını “Ya böyle yapmasaydı, iyi olurdu.” diye eleştirdiklerimiz de oluyor. Onun için, baştan, “Bu teklifle muhalefetin sesi kısılıyor.” gibi bir yaklaşım da doğru değil. Nihayetinde süreler herkes için kısıtlanmış. Yani iktidardan konuşacak konuşmacılar için de, muhalefetten konuşacak konuşmacılar için de kısıtlanmış demeyelim ama zamanları ayarlanmış diyelim. Dolayısıyla burada bir kısıtlama yok. Yani her parti grubunun çalışmasına ve Meclisin daha iyi yasama ve denetim faaliyetlerini yapabilmesine yönelik bir çalışma var.

Ben, inşallah, Komisyonumuzdan herkesin memnun olacağı bir teklif çıkar ve geçer diye umuyorum.

Teşekkür ediyorum.

Sağ olun Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Rıza Türmen, buyurun efendim.

RIZA TÜRMEEN (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, iyi ki bu Anayasa Komisyonu var, ben çok memnunum bu Anayasa Komisyonundan. Çok önemli bir Komisyon. Bu Komisyonun her toplantısında siyasi iktidarın niyetleri daha iyi anlaşılıyor, Türkiye'yi nereye götürmek istediği daha iyi anlaşılıyor. Bu ikinci önemli konumuz bizim. Birinci konumuz Cumhurbaşkanlığı idi. Şimdi de İç Tüzük'le ilgili toplandık. Her toplantıda demokrasiden biraz daha uzaklaşıyoruz, her toplantıda hukuk devletinden biraz daha uzaklaşıyoruz. Onun için bence Anayasa Komisyonu toplantıları aslında bugünkü siyasi iktidarın iktidar anlayışının bir aynası hâline geldi. O bakımdan ben büyük önem veriyorum bu toplantılara.

Şimdi, bu İç Tüzük değişikliği de aslında bu iktidar anlayışını yansıtıyor. Yöntem bakımından bir kere bir sorun var. Ortada geçen dönem anlaşılmış, üzerinde uzlaşıya varılmış bir metin var, bu dönem Meclis Başkanının grup başkan vekillerini toplayıp vardığı bir uzlaşma var. Bütün bunlar varken bunları bir tarafa itip de yeni baştan, sadece siyasi iktidarın istediği İç Tüzük değişikliklerini içeren bir metinle ortaya çıkması bir parça dayatmacı bir zihniyet ortaya koyuyor. Yani siyasi iktidar şunu diyemez miydi: Gelin, hep beraber toplanalım, yeni bir İç Tüzük değişikliği hazırlayalım. Bunu pekâlâ da yapabilir, bu kadar zor bir şey değil bu. Bu denebilir de, ama işte bu bir iktidar anlayışı dediğim gibi. Bu iktidar anlayışı böyle denmesine izin vermiyor.

Bir de tabii zaman bakımından enteresan. Çünkü hep birlikte bir Anayasa yapmaya çalışıyoruz, bir uzlaşma ruhu yaratmaya çalışıyoruz Mecliste, ortak paydaları arama ruhu yaratmaya çalışıyoruz. Böyle bir arayış içindeyken, böyle bir uzlaşma arayışı içindeyken böyle bir dayatmacı İç Tüzük değişikliğiyle karşılaşmanın doğrusu bu Anayasa çalışmaları bakımından da pek yararlı olmadığını söylemek zorundayım.

Esas bakımından ise, tabii ki Meclisin yasama yetkisi var, görevi yasamadır elbette. Ama Meclis aynı zamanda demokrasinin kaynaklandığı mekândır, demokrasi buradan çıkıyor, buradan çıkıp bütün ülkeye yayılıyor. Demokrasiyi yapan muhalefet, demokrasiyi yapan iktidar değil. Faruk Bey'in söylediği gibi, her rejimde iktidar vardır ama sadece demokrasilerde muhalefet vardır. O nedenle, muhalefetin sesini kısıtıkça aslında demokrasinin sesini kısıyorsunuz. Bu çok endişe verici bir şey. Yani verimlilik örtüsü altında muhalefetin sesini kısmak aslında demokrasiyle fazla da bağdaşan bir davranış değil. Yani verimlilikle demokrasi arasında bir seçim yapacaksa bu Meclis, elbette ki demokrasiye öncelik vermesi lazım. Kaldı ki yapılan değişikliklerin de ne kadar verimliliği artıracacağı, o da ayrı bir mesele.

Deniyor ki: "Efendim getirilen sınırlamalar iktidar milletvekilleri için de geçerli." Efendim, aynı şey olur mu, böyle bir mantık kabul edilebilir mi? İktidar milletvekilleri ile

Hükûmet aynı siyasi partiye mensuplar. Zaten bütün mesele o iktidarın denetlenmesi. Bu denetlemeyi yapacak olan iktidar milletvekilleri değil elbette. Bu denetlemeyi yapacak olan muhalefet milletvekilleri. Yani onların sesinin kısılmasıyla iktidar milletvekillerinin sesinin kısılması aynı değerde olur mu, hiç ikisi aynı terazinin aynı kefesine konulabilir mi?

İzninizle birkaç konuya değinmek istiyorum. Çünkü dün akşam saat 6'dan sonra yapılan saat değişikliği nedeniyle bugün ayrılmak zorunda kalacağım. O yüzden müsaadenizle birkaç konuya değinmek istiyorum.

Baktığınız zaman yapılan değişikliklere, bütün bu değişikliklerin amacı, muhalefetin sahip olduğu söz hakkını bir parça daha sınırlamak, bundan ibaret. 19'uncu maddeye bakıyorsunuz, orada yapılan değişiklikle “bir milletvekili beş dakikayı geçmemek üzere” şeklinde değiştirilmiş. Peki, niçin 2 milletvekili on dakika konuşmasın da 1 milletvekili beş dakika konuşsun? Bunun açıklamasını pek göremiyorum.

31'inci maddede yapılan değişikliğe bakıyorsunuz, birer değişiklik önergesiyle sınırlanıyor komisyon üyelerinin vereceği önergeler. Şimdi tabii bu çok zor bir şey. Yani komisyon üyesinin ne zaman, kaç tane önerge vereceğini sınırlamak çok zor bir şey. Belki toplantının gidişine göre komisyon üyesi bir önerge daha vermek ihtiyacını hissedecek. Bu niye sınırlanıyor, belli değil.

Efendim, usul bakımından yapılan değişiklik usul hakkında söz alma müessesesinin, kurumunun temel mantığına, temel felsefesine aykırı. Çünkü nedir? Oturumu yöneten başkan –her başkan yani- o toplantının düzenli bir şekilde yönetilmesinden sorumlu, usule uygun bir şekilde yönetilmesinden sorumlu. Bu başkanın sorumluluğundadır. Eğer bir toplantıya katılan bir üye, bir milletvekili usul bakımından bir aykırılık olduğunu düşünüyorsa müdahale eder, usul bakımından söz ister. Bu müdahale başkana karşı yapılmış bir müdahaledir. Başkana hatırlatmak ister ki, onun gördüğü bir usulsüzlük vardır ve başkan bu usulsüzlüğü düzeltmelidir. Bunu hatırlatmak ister başkana. Şimdi biz diyoruz ki: “Ama başkan söz vermeyebilir. Bu konuda söz verip vermemek, müzakere açıp açmamak başkana ait bir haktır.” Böyle bir şey olur mu efendim? Zaten başkana bir hatırlatmada bulunmak istiyor o milletvekili, o üye, o toplantıya katılan kimse işte. Yani başkanın söz vermesi lazım ki, konuşması lazım ki, müzakere edilmesi lazım ki, başkana ne gibi usulsüzlük olduğunu söylesin, hatırlatsın, başkan da onu düzeltebilsin.

Ondan sonra başkan bir de bunu Genel Kurulda oya sunuyor. Genel Kurulda oy verenler o adamcağızın ne söyleyeceğini nereden bilecekler efendim? Hangi konuda itiraz ettiğini oy verenler nasıl bilecekler müzakere yapılmadan?

Yani böyle, işin bütün usul konusundaki mantığına aykırı bir düzenleme yapılıyor. Bu dünyada hiçbir parlamentoda görülmemiş bir şeydir. Yani usul konusunda söz aldınız mı önceliğe sahipsinizdir, bu konuyu açıklarsınız. Bu eğer yerindeyse kabul edilir, yerinde değilse reddedilir. Ama bunu önce bir açıklarsınız.

Tabii, bu 65'inci maddede yapılan değişiklik de bir garip. Yani "şahsiyatla uğraşmak" ne demek efendim? Yani bir yolsuzluktan söz edecekseniz, bir kişinin yaptığı, bir hükûmet üyesinin ya da ne bileyim bir milletvekilinin ya da başka birinin yaptığı bir yolsuzluktan söz edeceksiniz, tabii ki şahsiyatla uğraşacaksınız.

BAŞKAN – Eskiden beri var galiba. Yani baştan beri olan bir şey o, kişilik haklarıyla ilgili...

RIZA TÜRMEEN (İzmir) – Ama düzeltelim.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Düzeltelim onu.

RIZA TÜRMEEN (İzmir) – Sonra, "Çalışma düzenini bozucu herhangi bir materyal getirmek..." Yani hangi materyal çalışma düzenini bozar? Buna kim karar verecek yani? "Bu türden hareketlerde bulunmak yasaktır." diyor. Hangi tür hareketlerden? Yani o hareketler hangi tür hareketler, bunu da anlamak mümkün değil.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Başkan takdir edecek!

RIZA TÜRMEEN (İzmir) – Ondan sonra bir de müeyyide getiriliyor buna. Yani bu kadar anlamsız, bu kadar nerede başladığı nerede bittiği belirsiz bir madde için bir de müeyyide getiriliyor. Tabii, bir müeyyide getirilecekse sınırlarının iyi çizilmesi lazım. Biliyorsunuz ceza hukukunun temel ilkelerinden biridir bu. Eğer bir suç varsa, bir ceza getirilecekse, o suçun sınırlarını iyi çizmek lazım, belirli olması lazım. Burada belirsiz birtakım laflar var ortada ve bir de müeyyide getiriliyor buna.

Tabii, bunların hepsi, dediğim gibi, her biri ayrı başına bir otoriterleşmenin İç Tüzük'e yansması şeklinde görülmektedir. Yani ben de ümit ediyorum ki, bu geri alınır ve bu gibi otoriterleşme suçlamalarına ihtiyaç kalmadan düzeltilir ve herkesin üzerinde bir İç Tüzük yapılabilir diye ümit ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim, sağ olun Sayın Türmen.

Sayın Canikli, size en son versem olur mu?

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Yok efendim, Canikli'yi dinleyelim de...

BAŞKAN – Peki. Herhâlde Mehmet Bey gidecek, seni dinlemek için bekliyor. Grup başkan vekillerinin işleri yoğundur.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum öncelikle. Tabii, aynı zamanda önerge sahiplerinden birisi olarak da huzurlarınızdayım ve bu konuşmamın bir bölümü de bu çerçevede, bu içeriğe yönelik olacak izninizle.

Şimdi, önce 5 grup başkan vekili tarafından verilmesiyle ilgili bazı arkadaşlarımızın yorumları ve değerlendirmeleri oldu. Yani bir Meclis çalışmasının düzenlenmesine ilişkin, yani bir İç Tüzük değişikliği önergesi olacaksa bu, elbette muhalefet ya da iktidar, fark etmez, grup başkan vekilleri tarafından verilebilmeli, verilmeli. Yani bu açıdan “Başka, diğer milletvekilleri tarafından verilse daha iyi olur.” şeklinde bir arkadaşımızın bir temennisi oldu. Yani çünkü grup başkan vekilleri tarafından imzalanması son derece doğaldır. Yani diyelim mutabakatla verilen bir teklif olursa muhalefete mensup diğer grup başkan vekilleriyle birlikte ama değilse grup başkan vekilleri tarafından verilmesi son derece doğaldır, işin esasına uygundur. Çünkü sonuç itibarıyla Meclis yönetimiyle ilgili görevli olan arkadaşlarımız grup başkan vekili arkadaşlarımız. Dolayısıyla, bu yönde bir çarpıklık ya da bir olumsuz durum bana göre söz konusu değildir, bu doğrudur.

Şimdi “Neden görüşülmedi birlikte, mutabakata varılarak bir metin üzerinde çalışılması gibi bir yöntem izlenmedi?” şeklinde çok sık dile getirildi. Esasında bazı arkadaşlarımız da belirtti, 23’üncü Dönemde gerçekten son derece kapsamlı, bize göre güzel, sistemi yeniden dizayn eden, bütünüyle elden geçiren, gözden geçiren ve dünya uygulamalarını, modern uygulamaları da göz önünde bulunduran bir taslak hazırlandı ve biz bu taslaktan da çok şey bekliyoruz, bekledik. Fakat orada -yani siyasi parti ismi zikretmekte bir mahzur görmüyorum- Milliyetçi Hareket Partisi ve bildiğim kadarıyla BDP olumlu yaklaşmasına rağmen, CHP yönetiminin, sayın yöneticilerinin olumsuz bakışları nedeniyle ilerlemedi, yürüyemedi o taslak, yani o nedenle akamete uğradı. Yoksa geçen dönem bütün samimiyetimizle ve bütün siyasi partilerin eşit katılımıyla oluşturulan bir komisyon marifetiyle bu çalışmalar yürütüldü. Zaten oluşum biçimine baktığınızda bizim bu konudaki olumlu yaklaşımımızı, samimi yaklaşımımızı görmek mümkün. Ama maalesef o sonuçlanmadı. Diğer bütün siyasi partiler -biz de dâhil elbette- bildiğim kadarıyla bununla ilgili, bu taslakla ilgili olumlu kanaat bildirdik ilgili komisyon başkanına –yani alt komisyon başkanına veya özel komisyon başkanına- ama Cumhuriyet Halk Partisinin sıcak yaklaşmadığını, olumlu yaklaşmadığını... Altında Sayın Topuz’un imzası olmasına rağmen. Dolayısıyla orada kaldı, yürümedi, gitmedi. Yoksa elbette ki bizim tercihimiz, önceliğimiz bu. İki açıdan bu: Hem mutabakat sağlanması açısından... Biz de katılıyoruz elbette. Yani İç Tüzük, mümkün olduğu kadar, mümkün olduğu ölçüde zorlamak gerekir, mutabakatla oluşması ve görüşülmesi, kabul edilmesi gerekir.

İkincisi de, sadece şu anda yapıldığı gibi çok küçük, dar kapsamlı tedbirlerle değıil de bütününüle sistemi yeniden gözden geçiren, sorgulayan ve dizayn eden bir yaklaşımla hazırlanması gerekir. İki gerekçeyle böyle bir çalışmaya biz destek verdik ve o komisyonun oluşturduğu, hazırladığı rapora da olumlu cevap verdik, yazılı olarak verdik AK PARTİ Grubu olarak.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Şimdi yeniden başlayalım Sayın Grup Başkan Vekili.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bakın, başlayalım, devam edelim, ona da hiçbir itirazımız yok. Bugün bu taahhüdümüzdür, sözümüzdür. Kaldığımız yerden devam edelim. Ama geçen dönem, yani dört yıl sonuç alamadık. Ve getirilen düzenlemeyi de zaten şu anlayışla da getirmedi: “Efendim, biz denedik olmadı. Madem öyle, bu...” falan değıil. Bu getirilen gerçekten son derece dar kapsamlı, çok acil -bize göre, öyle düşünüyoruz- ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin asli, temel fonksiyonlarıyla ilişkisi olmayan, hiçbir alakası olmayan düzenlemelerdir. Hiçbir şekilde denetim konularıyla, bazı arkadaşlarımız da bahsetti ve yasama konularıyla ilgili en ufak bir düzenleme yoktur burada. Hiç girmedik o konulara. Yine, beklentimiz, eğilimimiz, bütün siyasi partilerin eşit katılımıyla oluşturulacak bir komisyon ya da neyse, bir organizasyon marifetiyle bunun yürütölmesinden yanadır. Yani o nedenle de o kapıyı da açık bırakmak için sadece bu konuya... Yani biz bunları tali olarak görüyoruz. Çünkü ne denetim konularından bir tanesi vardır burada; soru, araştırma önergesi, soruşturma önergesi, gensoru...

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Yasama konusuyla bire bir ilgili.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bir izin vererseniz ben düşüncemi arz etmek istiyorum.

19’uncu madde o şekilde kullanılmış olabilir ama 19’uncu madde nedir? En çok tartışılan maddelerden bir tanesi. Yani oradan başlayalım isterseniz. Grup önerilerinde şu anda Danışma Kurulunda mutabakat sağlanmazsa her grup bir grup önerisi getirme imkânına sahip. Grup önerileri ne için getirilir İç tüzük’ün özüne göre? Meclis gündemini belirlemek için gönderilir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu gündemini değııştirmek için, belirlemek için öneri getirilir. Amaç budur. Yani bunun ne denetimle bir alakası vardır ne yasama faaliyetiyle bir ilgisi vardır. Bu meramı anlatmak için de dört tane on dakikalık konuşmaya bize göre gerek yok. Yani o öneriyi getiren, yani “Meclis gündemi böyle olmasın, biz şu konuları konuşalım.” diye bir öneri getiren bir grup bunu beş dakika içerisinde rahatlıkla sunabilir, Genel Kurulu bilgilendirebilir ve onunla ilgili kanaati alınabilir. Ama uygulamada şöyle kullanılıyor bu: Uygulamada biraz araştırma önergesi mantığıyla kullanılıyor. O başka bir şey ama bu uygulamada, yani İç Tüzük’le getirilen özde bu yok. Bu

açından bakıldığında herhangi bir geriye gidiş, bu konuda, denetimle ilgili herhangi bir konuda yeniden dizayn etme ya da kısılma söz konusu değildir.

Bakın, yeri gelmişken değerli arkadaşlar, ister Genel Kurul çalışmalarına bakın –bizim dönem için de geçerli, bizden önceki dönemler için de geçerli muhtemelen- geçmişte komisyondaki çalışmalara bakın fiilî olarak, oradaki konuşma sürelerine baktığınız zaman muhalefete mensup arkadaşların çok fazla konuştuğunu göreceksiniz. Konuşması da gerekir, buna da yürekten inanıyoruz. Genel Kurul çalışmaları için de geçerli, komisyon çalışmaları için de geçerli, bugün için de geçerli, geçmişteki tüm zamanlar için de geçerli. Ve bunun da son derece doğal, daha da fazla olması gerektiğine de inanıyoruz. Hatta birçok yerde biz iktidar olarak elbette Meclis çalışmalarının bir an önce sonuçlanması ve doğal olarak Hükûmetin programını uygulayabilmesi için, bir an önce yasalaşması için bazı konuşma taleplerimizi de yerine getirmiyoruz, çoğu zaman da yerine getirmiyoruz. Bu nedenle de muhalefete mensup arkadaşlarımız konuşuyorlar, daha fazla konuşuyorlar. Konuşacaklardır, yani bu elbette lütuf da değildir. Muhalefet konuşacaktır. Konuştukça iktidar güçlenir, ona da yürekten katılıyoruz.

Dolayısıyla, burada en ufak bir muhalefetin sözünün kesilmesi, kısılması gibi bir durum kesinlikle söz konusu değil ve gerçekten bu tekliften böyle bir yorumun çıkartılmasını da yani lütfen kusuruma bakmayın ama ben anlayamıyorum arkadaşlar.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Olur mu efendim!

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – İzin verin. Bakın, ben anlatmaya çalışıyorum. Şimdi bakın, en tartışmalı madde işte dediğim madde, 19'uncu madde.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Olur mu efendim! On dakikayla yani...

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – İzin verin. Bakın, şimdi diyelim ki bu dizayn yürürlüğe girdi. Şimdi bakın, ne yapmaya çalışıyoruz? Yapmaya çalıştığımız şu, bakın. Şimdi hani gece yarısı çalışmaları gibi çok ağır töhmetlerle, Türkiye Büyük Millet Meclisi, geçtiğimiz dönemlerde de, en son yaptığımız bu milletvekilleriyle ilgili düzenlemede de hep karşı karşıya kaldık. Yani “Gece yarısı çalışıyorsunuz, gece yarısı operasyonu kanun geçiriyorsunuz...” Bizim mevcut sistemde başka şansımız yok zaten. Çünkü dört grup önerisi geldiğinde biz mecburuz gece çalışmaya zaten. Normal yasama faaliyetlerini ve denetim faaliyetlerini gece çalışmak ve yürütmek zorundayız. Hatta bazı arkadaşlarımız haklı olarak “Bu evrensel kurallara aykırı. Biz gece çalışıyoruz, sabahlara kadar çalışıyoruz...” Sayın Şandır, Sayın Kart, hatırlarsınız. Yani kulaklarını çinlatalım, Sayın Anadol'un en çok kullandığı eleştirilerden bir tanesi buydu ve kendi açısından haklı da olabilir. Ama bu sistemde başka çaresi yok. Mevcut çalışma saatleri içerisinde sadece grup önerilerinin

görüşmeleri nedeniyle normal gündeme geçemediğimiz o kadar çok gün var ki. Hatta grup önerilerini tamamlayamadık dahi. Ama bakın bu esasa ilişkin bir faaliyet değil, konuşmadan dolayı değil. Bu gerçekleşirse ne olacak? Bu sefer biz denetim konularına ve yasama faaliyetlerine geçeceğiz. Orada kim konuşacak? Orada yine muhalefet konuşacak doğal olarak. Yani bir yasanın görüşmesini düşünün, yirmişer dakika gruplar adına konuşulacak. Üç grup var. Bakın, orada da...

AYLA AKAT ATA (Batman) – Yasanın görüşülmesini istemiyorsa ne yapacak?

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bakın, orada duralım. Orada şu hassas çizgi çok önemli. Bakın Ayla Hanım, hassas çizgi şu: Yani elbette konuşacak, eleştirecek, bütün mekanizmaları, İç Tüzük'te verilen imkânları kullanacak, ona bir şey yok ama "Ben engelleyebilmeliyim, ben engellemeliyim, benim bu imkânım, bu aracım da olmalı." dediğiniz anda o başka bir yere gider.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – O da bir muhalefet aracıdır.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır, dersiniz de...

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) - Demokrasiye bakış açısıyla ilgilidir.

NURETTİN CANİKLİ (Devamla) – Ben istirham ediyorum, izin verin. Diyebilirsiniz, düşünebilirsiniz ama bu hakkın hayata geçirilmesi gerekir gibi bir yaklaşım ortaya koyduğunuz anda, koyulduğu anda o zaman bunun tanımı başka yerlere gider. Yani o zaman ne olur? Muhalefetin istemediği, kabul etmediği, aklına ters gelen her şey bu Meclisten geçmez gibi bir sonuç ortaya çıkar.

AYLA AKAT ATA (Batman) – Geçiyor ama...

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Dolayısıyla, yani sistem budur, böyle dizayn edilmiştir. Elbette çoğunlukla karar verilecek ama denetim olacak. Yani sistem bu. Bütün dünyada böyle, bizde de böyle. Önemli olan şu: Denetim mekanizmalarında en ufak bir sıkıntı, zafiyetin, gücünün azaltılması, gündeme getirilmemesi gerekir, ona neden olmaması gerekir.

ATİLLA KART (Konya) – Denetimin özü kalmıyor işte.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Eğer şu getirilen düzenlemelerle, teklifimizde yer alan maddelerin herhangi bir tanesinde bugüne kadar -bütün konuşmaları burada birlikte dinledik- hiçbir arkadaşımız İç Tüzük'te tanımlanan denetim mekanizmalarıyla ilgili bir tane örnek verip ve bunun işte konuşmaların süresini azalttığını, gücünü azalttığını demedi. Çünkü hiçbir konuda denetimle ilgili, yasamayla ilgili bir düzenleme söz konusu değil.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Olur mu efendim! Bakın, karar yeter sayısını bile şey yapıyorsunuz.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Eğer 19’uncu maddedeki sadece gündemin belirlenmesine yönelik önerinin fiiliyatta amacı dışında bir araştırma önergesi görüşülüyor gibi kullanılmasından yola çıkarak bu eleştiri yapılıyorsa bu bana göre bir haksız eleştiridir. Elbette eleştiri yapılabilir ama içeriği itibarıyla bana göre doğruyu yansıtmıyor. Ayrıca biz şunu da arkadaşlarla toplantıda söyledik: “Bir denetim gününde bu ortaya çıkan uygulamadaki en azından boşluğu telafi edecek bir öneriye de sıcak bakıyoruz, ona da hazırız.” dedik. Ama her gün grup önerisi mahiyeti ya da her gün araştırma önergesi getirelim, bunları yürütelim, bu açıkçası olmaz.

Yapmaya çalıştığımız, çok samimiyetle söylüyorum, şu: Bakın, çalışma saatlerini iki saat daha uzatıyoruz 15.00-19.00’den. Ve mümkün olduğu kadar denetim faaliyetlerimizi ve yasama faaliyetlerimizi bu süre içerisinde yapalım ve mümkün olduğu kadar, yani çok acil hâller olabilir, olağan dışı hâller olabilir, onun dışında Genel Kurul çalışmalarını bu sürede tamamlasın ve bu çalışmaların tamamı da kamuoyuna duyurulsun. Yapmaya çalıştığımız o. Şimdi arkadaşların bazıları diyorlar ki: “Efendim, iki saat uzatılmasıyla bize şey mi bahsediyorsunuz? Yani televizyondan yayınlanması... Önce kıstınız, sonra şey yaptınız.” Ama şu anda fiilî bir durum var, de facto. Nedir? Çalışma saatleri içerisinde yayınlanıyor, reel durum bu. Bunu biz biliyoruz ve şu anda uygulanıyor. Ve bunu bilerek biz iki saat uzatmayı öneriyoruz ve bu iki saat içerisinde en çok konuşan, doğal olarak, muhalefetin sesinin kamuoyuna duyurulmasını öngörüyoruz, bunu istiyoruz, öneriyoruz. Bakın bunu biz öneriyoruz arkadaşlar, realite bu. Yani eğer o konuda en ufak bir aksi düşüncemiz olsa böyle bir şey yapabilir miyiz? Bundan daha güzel bir şey olabilir mi?

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Hiç alakası yok.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – İzin verin. Bakın 19.00’da kapandı Meclis. Sabaha kadar konuşun, kaç kişiye duyuracaksınız, kaç kişiye duyurabileceksiniz? Bakın, şu andaki durum bu. O tartışma ayrı, onu yaptık.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Efendim, şu andaki durum... TRT Kanunu’nda değişiklik teklifi verdik. Değiştirin.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – İzin verir misiniz.

Ama şu andaki fiilî uygulama bu. 19.00’da bitiyor. Biz şimdi uzatıyoruz. Yani bunu bir bağışlama anlamında da yapmıyoruz, inandığımız için. Yani muhalefet, Türkiye Büyük Millet Meclisi kanaatini, düşüncesini, eleştirisini bütün Türkiye’ye duyurabilsin, duyursun.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Sayın Canikli, TRT Kanunu’nda değişiklik teklifi verdik.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Yani bundan bir rahatsızlığımız yok, olamaz da zaten. Bunun önünü açmaya çalışıyoruz. O yüzden, mümkün olduğu kadar bu süre

içerisinde olsun, bu dönem içerisinde olsun, acil hâller dışında dışına çıkmayalım ama orada denetimi konuşalım, denetim mekanizmasını muhalefet devreye soksun, yasama faaliyetlerini konuşalım.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Kesinlikle samimi değilsiniz.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Sayın Şandır, haklı olarak en çok söylediğiniz şey şu: “Yani Meclisin çalıştırılması görevi iktidar grubuna aittir.” Öyle değil mi Sayın Şandır? Haklı olarak da en çok söylediğiniz bu. Yani bizim yapmaya çalıştığımız bu anlamda verimli çalışma, gerçekten etkin çalışma. Bu sadece özel sektör için geçerli bir kural, kavram değil, bizim için de geçerli, Meclis için de geçerli. Yani muhalefetin kesinlikle demokrasilerde olması gereken fonksiyonuna en ufak bir hâlel getirmeden, ihlal etmeden, zayıflatmadan...

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Yok ediyorsunuz.

FARUK BAL (Konya) – Zayıflatmadan öldürüyorsunuz!

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - ...verimli çalışmanın yöntemleri eğer var ise, bulunabilir ise bu güzel bir şey, yanlış bir şey değil. Yani pareto optimum çerçevesinde bunu yapabiliriz.

Bakın, çok uzatmak istemiyorum değerli arkadaşlar.

Şimdi, bir de çekilmesi, işte “Biz şey yapalım, yeniden başlayalım bunun içinde ya da yeni bir paket içinde...” Biraz önce genel paket için, neden çalışmadığını ya da neden bu noktaya geldiğimizi söyledim. Yani orada o kapı açık. Biz AK PARTİ Grubu olarak aynı şekilde o çalışmanın özünü destekliyoruz, çıkan o metni de destekliyoruz -mutabakat-arkasındayız bakın.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – O zaman geri çekin bunu. Geri çekin Sayın Başkan.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır, bakın, şöyle: Biraz önce söyledim, esasa müteallik düzenlemeler değil bunlar. Orada hiçbir kayıp yok, geriye gidiş söz konusu değil. Ayrıca, Genel Kurul aşamasının sonuna kadar da zaten iki konu var esas itibarıyla tartışılan. Yani arkadaşlarımızın genel anlamda, benim görebildiğim kadarıyla, itiraz ettikleri iki konu var. O iki konuyu da biz kısmen bugün görüştük, yarın da görüşürüz. Yani Genel Kurulun görüşüne kadar, kapsamlı olmadığı için rahatlıkla o süre içerisinde, yani o mutabakat arayışlarını da bu süre içerisinde biz sığdırabiliriz. Onun için, benim şahsi kanaatim, Komisyon bu çalışmalarını devam ettirir, Genel Kurulda görüşme aşamasına kadar da her zaman bu birlikte yaptığımız, bugün yaptığımız o çalışmaları rahatlıkla yapar ve sonuçlandırırız, bu çerçevede de herhangi bir şey olmaz.

Son olarak şunu ben ifade etmek istiyorum: Elbette yasaların, İç Tüzük’ün, genel siyasetin verdiği her türlü imkân kullanılabilir, kullanılması da gerekir. Muhalefet de bu

çerçeve de doğal olarak kullanır. Hepsini yani. Engelleme amaçlı da kullanabilir. Bu doğaldır, doğal hakkıdır yani. Ama bunun dışında “Bu şekilde olmazsa işte şunu yapabiliriz, şunu yaparız.” gibi birtakım yöntemleri de ben açıkçası çok doğru bulmuyorum ve Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışmalarına çok katkı sağlayacağını düşünmüyorum, inanmıyorum.

Yani sonuç itibarıyla belirlenmiş kurallar çerçevesinde bu çalışmaları birlikte götüreceğiz iyi niyetle, istişare ederek. Zaman zaman sertlik olabilir. Yani bu da işin esasına... Kavgalar da olabiliyor. Olmasa iyi ama oluyor sonuç itibarıyla. Ben her şeyden önce kendi grubum adına bunu eleştirel yaklaşımla söylüyorum yani. Dolayısıyla, bunun ötesine geçilirse -biraz açıkçası o kelimeyi de çok kullanmak istemiyorum ama- yani tehdit kavramı içerisinde tanımlanabilecek yaklaşımları da ben açıkçası doğru bulmuyorum.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Tehdit değil de gereğini yaparız Sayın Başkan.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) - Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Canikli, teşekkür ederim.

Sayın Şandır, ilave mi var?

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Evet. Sayın Başkanım, müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Buyurun, estağfurullah.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Sayın Canikli, ne söylerseniz söyleyiniz, bu İç Tüzük düzenlemesi parsiyel de, parça da olsa, bütün de olsa, buradan uzlaşmayla çıkmalı.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Zamanımız dar, onu diyorum.

MEHMET ŞANDIR (Giresun) – Yani efendim, Genel Kurula kadar burada bu tartışmalara zemin hazırlamış olmak bile yanlış oldu. Niyet sorgulaması yapılıyor, zihniyet sorgulaması... Yanlış. Çünkü ortak çalışma şartlarını tanzim ediyoruz. Tarafların iradi, gönüllü beyanını veya katılımını temin etmeden sağlanacak bir çalışma barışı getirmeyecektir, o zaman da verimi getirmeyecektir.

Tavsiyem şu: Yani kötü niyetli olduğunuzu falan söylemiyorum. Yani başlangıçta bu 19’uncu madde bütün meseleniz, yani Danışma Kurulu grup önerileri meselesi. Buna bir şekil bulabilirdik, kendi aramızda bulabilirdik. Hiç milletvekillerini ve komisyonları da meşgul etmeden bulabilirdik. Ama yani bir hazırlık yapmışsınız, bu hazırlığı da savunuyorsunuz ama kendi aranızda bir daha düşünün. Alt komisyonda bir uzlaşma temin edilememiş. Üst komisyonda da şimdi bir uzlaşma temin edilemeyecek. Zannediyorum, yani bu türde devam ederseniz biz bu çalışmalara da katılmayız o zaman. Yani katılmanın bir anlamı olmaz. Böyle de olunca, o beklediğiniz huzuru, uzlaşmayı, etkinliği, verimliliği temin edemezsiniz. Öyle yapacağınıza, gelin, işte 12 kişiyiz grup başkan vekilleri olarak, dört grubuz, kendi aramızda

konuşalım, hangi konudan şikâyeti varsa iktidarın veya hangi amacı varsa, onu hasıl edebilmek noktasında iyi niyetle ve samimiyetle... İyi niyetli ve samimiyetli olmayan da ortaya çıkar. Konuşalım, tartışalım, yani çok acil olan düzenleme neyse birlikte yapalım. Aksi takdirde bir yandan Anayasa'da uzlaşma arayacaksınız, o noktada çok yoğun gayret göstereceksiniz ve doğru bir usul koyacaksınız, "Oy birliğiyle, eşit katılımı bir sözleşme yapacağız." diyeceksiniz ama Meclis anayasasına gelince "Biz böyle düşünüyoruz." demenizin size bir faydası yok, genele de faydası yok. Onun için, bizim istirhamımız şu: Zaman değil, yani sonuç itibarıyla bu iş işte grup başkan vekilleri veya dört parti grubu arasında kararlaştırılacak bir hadise. Bu işi böyle Komisyon nezdine getirdiğiniz takdirde bu tartışmaların önünü kesemezsiniz, bunun faydası olmaz. Tavsiyem bu. Yani faydalı olanı arayıp bulalım, pratik olanı arayıp bulalım. Yoksa şekil şartını yerine getirecek şekilde burada Sayın Komisyon Başkanının hoşgörüsüyle saatlerce konuşuruz konuşuruz, sonuçta oylama ama tartışmayı büyütürsünüz.

Tavsiyem, temennim ve teklifim bu efendim. Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Şandır.

Ayla Hanım, ilaveniz mi var?

AYLA AKAT ATA (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi Sayın Canikli'yi dinlerken tabii ortak kaygılar da var, bunu da ifade etmek lazım. Meclisin şu an ortaya koymuş olduğu yasama faaliyetinin kalitesi, ortaya çıkan verim, üretim hepimizin ortak kaygısıdır. Bunu hep beraber tartışıp oradaki sıkıntıyı aşma noktasında başta grup başkan vekilleri olmak üzere bir sorumluluk var. Bu sorumluluğu açığa çıkarma noktasında Meclis Başkanımızın yapmış olduğu bir çağrı vardı, grup başkan vekilleriyle görüşüldü. Ben Sayın Canikli'nin ondan bahsedeceğini düşünmüştüm açıkçası. Hani "Biz bir araya geldik. Esasında bu kaygıların farkındaydık. Giderme noktasında birtakım çalışmalar yaptık, birtakım taahhütlerde bulunduk ama biz grup başkan vekilleri olarak bu taahhütlerin gereğini yerine getiremedik." demesini beklerdim ama o noktada değil. Şimdi iktidar olmanın vermiş olduğu bir rahatlık var tabii Sayın Canikli'de. Diyor ki: "Bize göre gerek yok. Biz tali olarak görüyoruz." Bu "biz" kavramı Parlamentoyu temsil etmek yerine AKP Grubunu temsil dili. Ama burada milletin temsiliyeti varsa, sen milletin temsilcisi olarak buraya gönderdiği her kesimi dinlemek, her kesimi uzlaşının içerisine katmak durumundasın. O yüzden "Bize göre gerek yok." kavramı doğru bir kavram değil ya da "Biz tali olarak görüyoruz." kavramı doğru bir kavram değil. Bunların bir şekilde düzenlenmemesi durumu buradaki kaliteyi, Meclis faaliyetlerinden umut ettiğimiz kaliteyi artırmaz, daha da düşürür.

Diğer bir boyutu: Şimdi “Yasama konularıyla ilgili herhangi bir düzenleme yoktur.” diyoruz ama şu danışma kurullarının bir araya toplanması, açığa çıkardığı verime de bir bakmak lazım. Şimdi muhalefetin, milletvekillerinin ortaya koymuş olduğu, işte Meclis Başkanlığına sunmuş olduğu sayısız teklif ve tasarı var. Şimdi getirelim 2002’den bu yana, sadece 24’üncü Dönem değil, 23’üncü, 22’nci Döneme, bu teklif ya da tasarıların kaç tane geldi gündeme? Burada çok ciddi bir trend var ortada. AKP kendi uygun gördüğü gündemi getiriyor, iktidar bunu yapıyor. Bir ortaklaşma, bir uzlaşma, memleketin hayvancılıkla ilgili, tarımla ilgili ya da var olan savaş, çatışmayla ilgili bir problemi var da, bunların buraya getirilmesinde bir uzlaşma zemini aranmaz mı? Aranır. Yani bir bütün bunlara değinebilmek lazım. Ve ortaya konulan sayısız teklif, tasarı var ama bunlar hiç ortaklaştırılmadı. Şimdi böyle bir öz eleştiri de var. Biz de hani anlam verelim, gelen gündemi, tartışılan konuyu tabii ki biz de... Burada bulunmamızın temel gerekçesi odur. Yoksa işte burada saat kaçta toplandığımız ya da saat kaçta kadar çalıştığımızın bir eleştirisi, ben de grup başkan vekilliği yaptım, hiç yapılmadı. “Daha fazla çalışalım, daha fazla üretelim.” denildi ama gece yarısı operasyonları eleştirisi vardır, doğrudur, bu yapılmıştır. Çünkü o gece yarısında getirilen teklif ya da tasarinın bilgisi grup başkan vekillerine verilmemiştir, diğer gruplar bundan haberdar değildir, danışma kurullarında tartışılmamıştır. Hani siz Danışma Kuruluna getirmiş olsanız en azından “Hayır, biz katılmıyoruz, kendi grup önerimizi getireceğiz.” deriz. Bunun da dışında hiç getirilmediği için orada eleştirisi yapılmıştır, bunun adına “gece yarısı operasyonu” denmiştir. Yani ortada ortak bir kaygı var, bunu belirtmek istiyoruz. Bizim grubumuzun da kaygısıdır. Meclis ülkenin gündeminde olan, acil çözüm bekleyen, yasama faaliyeti sonucunda belli mesafe kat edebileceğimiz sorunlar hakkında gerekli verimi açığa çıkaracak bir yasama faaliyeti ortaya koymamaktadır.

Bu durumda yapılması gereken -Meclis Başkanımız önünü açmıştır ama ortaya konulan taahhütler yerine getirilmemiştir- bu sürecin devam ettirilmesi, o taahhütlerin yerine getirilmesi gerekir. Aksi hâlde, sizin “Yasama konularıyla ilgili herhangi bir düzenleme yoktur.” dediğiniz konu bizim için yasama konularıyla direkt ilgilidir, yasama faaliyetiyle direkt ilgilidir. Yani biz şunu ifade etmiyoruz. Burada siyasi iktidarın getirmiş olduklarında aynı zamanda bir hükûmet etme pozisyonu vardır, bir yürütme pozisyonu vardır. Yürütme, hükûmet etmenin de sorumlulukları vardır. Bununla ilgili yasalarda değerlendirilir ki, biz de bunu görerek muhalefetimizi ortaya koyuyoruz. Bugün siyasi iktidar diyemez ki: “Bizim ortaya koymuş olduğumuz, bizim Meclis gündemine, Meclis Genel Kuruluna taşıdığımız her yasa için muhalefet vardır.” Yok böyle bir şey. Birçok yasa burada uzlaşıyla çıkıyor, birçok yasa burada üzerinde tartışılarak, sonuçlandırılarak çıkıyor.

Şimdi, niyet sorgusu yapmamak lazım, bu da yanlış. Ama bunu söylemek çok doğru değil Sayın Canikli. Hani sizin de deneyiminiz, birikiminiz, sahip olduğunuz pozisyon itibarıyla söylüyorum. 19.00. Yani bu 19.00 sınırını biz getirmedik ki, siz getirdiniz. Vatandaş, gece saat 1'e kadar da çalışsak arıyordu, diyordu ki: "Vekilim, biz seyrediyoruz." Gece 1'de televizyonu başında seyreden insanlar vardı. Biz TRT 3'ün dönem dönem izlenme oranlarının, yaptığı reytingin farkındayız. Vatandaş burada neyi tartıştığımızı, neyi konuştuğumuzu gerçekten merak eder pozisyonda ve bunu sorgular pozisyonda. Hepimiz yerellerimize gidiyoruz, halk toplantılarında karşımıza çıkıyor, şunu dediniz, şunu demediniz diye. Bunun farkındayız, ama bu 19.00 sınırını siz getirdiniz, şimdi de muhalefete, işte, "Saat 14.00-19.00 sınırları içerisinde konuşursanız, vatandaşın da bunu görme durumu söz konusu olur, aksi hâlde kamuoyuna duyurulmaz." Kamuoyuna duyurulmasın, kamuoyu izlesin, gelin, o yanlıştan da geri dönün, ortada birçok teklif var, bunları gündeme getirelim, o yanlıştan da geri döñülsün. Aksi hâlde muhalefete "Artık bu sınırlar içerisinde konuşursanız televizyondan izlenirsiniz, vatandaş sizi izler, millet sizin hakkınızda kanaat sahibi olur." demek çok doğru bir davranış değil diye ifade etmek gerekiyor.

Yasama faaliyetinin kalitesi konusundaki kaygımızı tekrar ifade etmek istiyoruz. Bu nedenledir ki biz bu çalışmanın yapılması gerektiğini, ama biraz evvel de söyledim, bu çatı altında uzlaşmanın, ülkenin gündemi ne olursa olsun, şu an içinde bulunmuş olduğu süreç, yaşadığımız iklim ne olursa olsun uzlaşmanın bir örneği açığa çıkarılmaya çalışılıyor ve bundan beklentisi olan milyonlar var.

Bir yandan böyle bir çalışma yürütürken, içinde toplumsal barışın, içinde demokratikleşmenin olduğu bir anayasa yapım sürecinin uzlaşma temelinde ele alındığı bir süreçteyken, kendi anayasamızı, Meclis İctüzüğümüzü bu temelde ele almak ve bunu da ayırmak, yasama konusuyla ilgili değil, işte, denetim konusuyla ilgili, biz buradakini birbirinden ayırmıyoruz, biri diğerini etkiler pozisyonadadır, çünkü muhalefet, belki bir önceki dönem bile bu temelde kullanılmayan, mesela gündem dışı konuşmalardan sonra "Ben de bu konuda görüşümü belirtmek istiyorum." diye bir dakika söz talebinde bulunan kişi sayısı, Parlamentomuzdaki milletvekili sayısı 23'üncü Dönemde bu kadar fazla değildi, ama muhalefet sesini duyurmak için 24'üncü Dönemde bunu da gündeme sokmak durumunda kaldık. Siz iktidarda olduğunuz sürece muhalefetin bu arayışının değişik şekilde karşınıza çıkmasıyla karşılaşacaksınız, yani muhalefet de bunun arayışı içinde olacak, kendini ortaya koymanın, düşüncelerini ifade etmenin, muhalefetini ortaya koymanın ve yaptığı denetimin etkili olmasının, açığa çıkarmanın bir şekilde faaliyeti içerisinde olacak.

Grup Başkan vekillerimizin bir araya gelerek bu sorunu, herkesin içine sindirebileceği, tabii ki yeni anayasa yapım sürecindeyiz, yarın öbür gün kendi İç Tüzük'ümüzü de bu anayasaya uygun hâle getirecek bu süreci de öngörerek tekrardan ele almak gerektiğini düşünüyoruz. Maddelere geçilmek yerine bu sürecin işletilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Canikli, ilave mi var?

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Affınıza sığınarak kısa bir bilgilendirme, cevap anlamında değerlendirmeyin.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, biraz önce arkadaşlarımız da söyledi, bugün grup başkan vekilleriyle bir görüşme yaptık sabahleyin, aslında bir noktaya da gelindi. Yani bu müzakerenin sonucu olarak değil ama, arkadaşlarımızın önerileri oldu, bizce de makul, yani ikaz eden önerileri oldu, uzlaşma olsun ya da olmasın, yani o grup başkan vekilleriyle yapacağımız, inşallah devam edeceğiz onlara, mesela bazı değişiklikler yapacağız biz. Oradan destek olsun olmasın ya da tavırlarında bir değişiklik olsun olmasın, önemli değil, önemli olan bizim yaklaşımımız.

Gerçekten söyledikleri konular önemli, şimdi ayrıntıya girmek istemiyorum, birkaç konu var mesela ve bunlar 19'la da bağlantılı, usul tartışmasıyla da bağlantılı konular, onlarla ilgili biz önerilerimizi getireceğiz, yani hazırlanıyor tabii, belki komisyona şey yapmaz, ama Genel Kurulda o da yöntemlerden bir tanesi, birçok değişiklik Genel Kurulda yapılır, bu da mekanizmalardan bir tanesidir.

Şimdi, usulle ilgili Sayın Türmen'in söylediği bir husus var, bilgilendirmek için söylüyorum, orada 63'e göre itirazı, ayakta, mutlaka milletvekili arkadaşımız söylüyor, meramını anlatıyor, ondan yana problem yok. Yani hepsi kayıtlara geçiyor, dinleniyor da yani televizyondan da duyuluyor. Diyor ki: "Siz şu andaki icraatınızla İç Tüzük'ün şu şu maddesini ihlal ettiniz." gerekçesiyle birlikte söylüyor ve buna göre usul tartışması istiyor. Bundan yana herhangi bir sıkıntı yok, olmayacak da zaten. Problem, kararı kimin vereceği hususu. Hatta orada, yine bugünkü müzakerelerde şöyle bir tartışma veya bir istişare oldu aramızda, kesin hükümlere aykırı olduğunu iddia ediyorsa, orada veya aykırı bir şekilde yönetiyorsa, yönettiği konusunda kesin bir durum varsa, o zaman takdir yetkisi olmasın, açsın şeklinde. Olabilir, burada formüle edilmesi meselesi var, hangi durum kesindir.

Yani demek istediğim nokta şu: Biz, bir ya da iki görüşmeyle rahatlıkla bu konudaki şeyin -mutabakat demeyelim veya neyse- yani istişare mekanizmasını tamamlayabiliriz,

ondan yana hiçbir sorun yok, yani ortaya çıkacak olan değişiklikleri de Genel Kurulda monte edebiliriz.

ATILLA KART (Konya) – Ee, yapalım şimdi, yapmanın zamanı...

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Sayın Kart, hiçbir sorun yok, yani bu sistem, bu yürüsün, bundan yana problem yok. Dedim ya, hatta belki bir yarım saatimiz daha olsaydı belki bugün tamamlayabilecektik, yani ama arkadaşlarımız...

BAŞKAN – Neyse, yani süreç devam ediyor.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Dolayısıyla onda bir engel yok, orada biz Genel Kurula kadar rahatlıkla yetiştirebiliriz, hiçbir sıkıntı olmaz onda.

Son olarak Sayın Ekşi'nin bir şeyi olmuştu. Belki 5018 sayılı Kanun'dan sonra denetim mekanizması değişti. Türkiye Büyük Millet Meclisi hesapları denetleniyor yine, dış denetim yapılıyor, Sayıştay tarafından, 2 Sayıştay denetçisi bildiğim kadarıyla, bir de buradan 1 kişi tarafından, 3 kişilik bir denetim ekibi denetimini yapıyor ve raporu Başkanlık Divanına gönderiyor. Rapor Başkanlık Divanında, aynı bir komisyon mantığıyla, çünkü orada da muhalefete mensup arkadaşlarımız var, iktidara mensup arkadaşlarımız var, onlar tarafından denetleniyor ve karar veriliyor ve Genel Kurulun da bilgisine sunuluyor.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Nevzat Bey.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Evet, Sayın Başkan, ben de değerli komisyon üyelerini saygıyla selamlıyorum.

Alt komisyon görüşmelerinde Milliyetçi Hareket Partisinin temsilcisi olarak katıldık. Tabii, şu görüşlerimizi ifade ettik, yani esas komisyonumuzun da bundan haberdar olmasını arzu ettiğim için çok kısaca ifade edeyim.

Birçok konuşmacı dile getirdi, İç Tüzük sadece bir parti grubunu yahut sadece bir grup milletvekillerini değil, bütün parti gruplarını ve tüm milletvekillerini ilgilendirir, alelade bir yasa tasarısı yahut teklifi değildir, bu konunun bundan önceki değişikliklerde olduğu gibi uzlaşmayla yapılması gerekiyor. Hatta Adalet ve Kalkınma Partisinin oylarıyla seçilmiş Sayın Köksal Toptan Beyefendi de uzlaşma komisyonları kurulması için 4 ana konu başlığı belirlemişti, bunlardan bir tanesi de İç Tüzük'tü.

Parlamentonun iki önemli işlevi var, yasama ve denetim. Üzülerek görüyorum ki Adalet ve Kalkınma Partisi konuşmacıları bu denetim konusunu biraz ihmal ediyorlar. Yani konuşmacıların konuşmalarına baktığım zaman “Denetimle ilgili ne getirdik?” diyor. Ee,

olumlu anlamda getirseydiniz. Sadece yasamayı düzeltmek gibi bir misyonunuz yok ki. Denetimin de etkin ve hızlı çalışması için ondan da örnekler getirseydiniz.

Bizim 23'üncü Dönemde bütün parti temsilcilerinin içinde olduğu komisyonun hazırlamış olduğu uzlaşma metni ortada. Sayın Canikli, bunun, yani bu taslağın sonuçlanamamasının sebebi olarak bir parti grubunu da eleştirdi. Tabii, o parti grubundan arkadaşlarımız var, kendi savunmalarını kendileri yapar ama, yanlış hatırlamıyorsam şu noktada kaldı o: Bütün grup başkanlıklarına sunuldu, 3 parti grubu başkan vekilleri cevap verdi, Cumhuriyet Halk Partisi, eğer yanlış hatırlamıyorsam birkaç ay sonra cevap verdi. Yani bu böyle oluştu, ondan sonra 4 parti grubunun cevabı ortadayken bir daha bir araya gelinemedi. Gelinememesinin sebebi, yani doğru teşhis etmek lazım, bir anda sizin tarafınızdan getirilen anayasa değişiklikleri ve hemen akabinde gelen genel seçimdi. Yani ortada uzlaşma metni var, bu uzlaşma metni gerçekten çok kapsamlı ve birçok ülkeyi, birçok çağdaş uygulamayı da dikkate alarak üretilmiş bir metin, ama bu metnin içerisinde sadece işinize gelecek 3-5 tane madde, âdeta cımbızla çekilerek kısa bir metin oluşturulmuş.

Şimdi, bizim, tabii, alt komisyonda söylediğimiz şeydu: Mademki bu metin bütün Türkiye Büyük Millet Meclisinin ortak metni olmalı, Meclisin anayasası, o zaman uzlaşmayla hazırlanmalı. Gelin, ya eski taslak, yani Uzlaşma Komisyonunun üretmiş olduğu o taslak metin üzerinden gidelim, tartışmaları yapalım yahut da 5 AKP grup başkan vekilinin vermiş olduğu bir teklif şeklinde değil de bütün belki grup başkan vekillerinin, onların da katkılarını alarak sunabilecekleri bir teklif olsun ve ben ısrarla Komisyon Başkanımız Yahya Bey'e bunu sordum, dedim ki: "Benim çalışmaya devam etmem ve katkı verebilmem için özellikle soruyorum: Bu çalışmanın uzlaşma içerisinde yapılmasını düşünüyor musunuz? Hatta gerekirse bugün ara verelim." Öyle değil mi Yahya Bey? Herkes kendi grubuna sorsun perşembe için, arada bir çarşamba günü var, gerekirse çarşamba da bir araya geliriz. Ancak dedi ki Sayın Başkan: "Biz önümüze gelen bu teklif metniyle bağlıyız ve bunun üzerinden görüşmelerimize devam edeceğiz."

O zaman, ben kendilerine, Milliyetçi Hareket Partisi olarak, âdeta AKP Grubunun İç Tüzük değişikliği anlamına gelen bu metnin alt komisyonda görüştürülmesi, komisyonlarda görüştürülmesi, bu teklife meşruiyet kazandırma çalışmasından başka bir şey değildir. Dolayısıyla "İşte muhalefet de vardı bu görüşmelerde, onlar da bu görüşmeleri müzakere etti." bundan başka bir anlam taşımaz. "Biz o zaman sizin bu düşüncenize katkı vermeyeceğiz." deyip ayrıldık.

Şimdi, arkadaşlar, elimizde bir İç Tüzük var. Bu İç Tüzük'ün 181'inci maddesini, bilmiyorum kaç arkadaşımız açtı, baktı, ben merak ediyorum.

Burada, diğer yasalardan farklı olarak İç Tüzük değişikliği düzenlenmiş, ayrı bir başlık altında düzenlenmiş. Bakın, 181'inci maddeyi okuyorum ben size, birinci paragrafta diyor ki: "İçtüzükte değişiklik yapılmasını öngören teklifler, milletvekillerce yapılabilir."

Efendim, diyebilirsiniz ki, AKP grup başkan vekilleri de birer milletvekilidir. Doğru, ama Başbakan ve bakanlar da milletvekilidir. "Anayasa değişikliklerinde tasarı olmayacak. Üye tamsayısının üçte 1'i teklif edebilir milletvekillerinin." diye düzenlerken neyi murat ettiyse, bu kanunun ruhunda da aynen bu var. Milletvekillerce verilecek. Milletvekillerce verildikten sonra ne oluyor?

İkinci paragrafa bakıyoruz...

BAŞKAN – Yani "Tasari biçiminde gelemmez." demek istiyorsun?

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Evet.

Efendim, şimdi 5 parti grup başkan vekilinin vermesi, bir parti grubunun teklifi olarak geliyor. Biz bu kanunun ruhuna baktığımız zaman bunu murat etmiyor bu. "Türkiye Büyük Millet Meclisi milletvekillerce verilir."i kastediyor.

İkinci paragrafta, Anayasa Komisyonu inceledikten sonra bunu raporluyor ve Genel Kurula gönderiyor. Birinci değiştirme yöntemi bu İç Tüzük'ü.

Üçüncü paragrafa baktığımız zaman, Anayasa Komisyonu, yani bizler, İç Tüzük'te birtakım uygulama noksanlıkları gördüğümüz zaman bunu raporluyoruz, Meclis Başkanlığına bildiriyoruz, Meclis Başkanlığı da Başkanlık Divanına gönderiyor, onlar da benimserse konu Genel Kurula geliyor. Yani Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün değiştirilmesi yöntemi farklı bir usulle düzenlenmiş.

Bu yokmuş gibi, efendim, klasik bir yasa tasarısını yahut teklifini görüşüyormuşuz gibi görüştürmeniz, gerçekten oradaki o yasanın, İç Tüzük'ün ruhuna aykırı. Bir kere bunu anlamamız lazım.

Sayın Yahya Akman Bey dedi ki: "İşte, müzakereleri yaptık, işte, şunları şunları değiştirdik, bunları çok önemli görüyorum."

Hayır, bizim şikâyetlerimizin hiçbirisi karşılanmış değil Yahya Bey. Yani işte bakın, o toplantıdan ayrılma gerekçemizin de aslında haklı olduğunu gösteriyorsunuz. Yani bizlere müzakere ettirip, bir tane "ve" sözcüğünü bile değiştirirseniz, o müzakerelerde siz de vardınız demek için yaptırıyorsunuz.

Hayır, yani bizim buradaki düşüncemizi -tekrar ediyorum- Meclis İçtüzüğü bütün Türkiye Büyük Millet Meclisini ilgilendiren bir metindir ve uzlaşmayla hazırlanmalıdır.

Evet, efendim, Hükûmetin eleştirdiği, tüzük değişikliğiyle değiştirmek istediği şeyler, şunu, efendim kabul edin lütfen, muhalefetin mecbur kaldığı şeyler.

Bakın, ben beşinci yılım Türkiye Büyük Millet Meclisinde. Milliyetçi Hareket Partisi olarak -bilmiyorum, Cumhuriyet Halk Partisi veya diğer parti, Barış ve Demokrasi Partisi de kendi hesabını yapsın- bir Meclis araştırma önergemizi kabul ettiremedik. Ya, Allah rızası için, bugüne kadar her söylediğimiz mi yanlıştı bizim? Bunların içerisinde doğru söylediğimiz hiçbir şey yok muydu?

Yani Danışma Kurulu önerilerini oraya getirirken, muhalefet aslında hem kendi tabanına hem millete bir mesaj vermek üzere yapıyor bunu. Bir mecburiyetten kaynaklanıyor bu. Yani muhalefetin, ne Meclisin gündemine bir katkı vermesi mevzubahis İç Tüzük'te ne de vermiş olduğu yasa teklifini, araştırma önergesini vesaire kabul ettirmesi mümkün.

Şimdi, bu kadar zor şartlar altında, aslında Danışma Kurulu önerileriyle muhalefetin bir çıkış yolu bulması sizin de lehinize Sayın Canikli. Muhalefet de burada rahatlıyor. Şimdi, siz bunu da engellemeye çalışıyorsunuz. Peki, biz derdimizi kime anlatacağız?

Şimdi "Gece çalışma saatlerini mecburiyet karşısında yaptık." dediniz. Ee, biz de mecbur kaldığımız için Danışma Kurulu önerilerini getiriyoruz.

Efendim, AKP'nin çıkış noktası yasamayı hızlandırmak. Biraz önce Beyefendi de söyledi, burası bir yasa fabrikası değil. Tabii ki yasama sürecinin hızlandırılması, verimli hâle getirilmesi gerekiyor, ama en az onlar kadar önemli olan kaliteli bir yasama sürecini de yapmak. Eğer yasama faaliyetini çok hızlandırırsanız, emin olun bir gün önceden çıkarırsınız Genel Kuruldan. Bir gün önce çıkmış yanlışlıklarla dolu bir yasa mı, yoksa senelerdir bekleyen soruna bir çözüm üretmiş, iki gün gecikmeyle çıkmış doğru bir yasa mı? Yani herhâlde ikinci tercih hepimizin tercihi olacaktır.

"Efendim, sorularınız var." Yani dedi ki Sayın Canikli "Soru, denetim mekanizmasıyla ilgili düzenlenen bir şey yok." Bakın, biz burada şikâyetçiyiz, bunu anlamaya çalışın. Muhalefet milletvekilleri olarak soru önergesi veriyoruz. Bu soru önergeleri ne süresinde cevaplandırılıyor ne sorduklarımızın içerik olarak cevabını alabiliyoruz. İnanın, yani sadece merakınızı gidermek için size öyle cevaplar gösterebiliriz ki, siz bile "Pes doğrusu, bu kadar olmaz." dersiniz.

Bir de şimdi Sayın Meclis Başkanımız yeni bir sistem getirmiş, yasama uzmanlarından bir komisyon oluşturuyor, efendim, bu Anayasa'daki, İç Tüzük'teki soru mekanizmasına, soru tarifine de uymuyor diye iade ediliyor sorular. Bundan haberiniz var mı arkadaşlar?

Tamam, peki, muhtemelen doğru olan hususlar vardır, ama Sayın Meclis Başkanının bir görevi de herhâlde -çünkü hepimizin başkanıdır, sadece Adalet ve Kalkınma Partisinin değil- milletvekili bakana, kamu kurumuna sormuş olduğu soruya zamanında ve yeterli

nitelikte, dolulukta bir cevap veriliyor mu, bunu da araştırması lazım. Bu konuyla ilgili şu ana kadar Sayın Meclis Başkanından herhangi bir atraksiyon gördünüz mü?

Bakın, bu bile soru sayısını azaltmak, sorular üzerinde denetim yapmak görevini asli görevi olarak gördüğünün bir ispatı. Bakın, siz grup başkan vekilisiniz. Ben bunu Meclis Genel Kurulunda da dile getirdim. Eğer hakikaten muhalefete önem veriyorsanız, bakın, bu haklı şikâyetimizin lütfen peşine düşün siz de.

Meclis araştırması konusu. Yani şu ana kadar kıymetli arkadaşlar, bir tane Meclis araştırması önergesini kabul ettiremedik.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hepsi ortak yalnız, çoğu da sizden gelmiş.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Efendim, bakın, şunu söyleyeceğim, yani sizinle aynı düşündüğü zaman muhalefete yaşam hakkı var, ama sizden farklı düşündüğü zaman, olmaz.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Ortak olanları tabii...

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Sayın Canikli, şimdi, sizinle eğer mutabakat sağlarsak geçiriyorsunuz, ama örneğin Milliyetçi Hareket Partisinin önemli gördüğü ekonomik, sosyal neyse birtakım problemlerle ilgili vermiş olduğu Meclis araştırması önergesinden hangisi geçmiştir şu ana kadar? Yok.

Şimdi, eğer AKP uzlaşma yolunu seçmiş olsaydı ve işte, sabahki toplantıda da söyledim, eğer otuz dokuz yıl beklenmiş değiştirilememiş İç Tüzük iki gün daha beklenseydi belki, şu tartışmalar yaşanmayacaktı. Israrla dedik ki: “Sayın Canikli orada sert tartışmalar olacak.” Bak, Muharrem Bey’in konuşması hakikaten yenilir yutulur bir konuşma değil, takdiri tamamen kendisine ait, ama keşke bu konuşma burada yapılmamış olsaydı. Biz size aşağıda söyledik, yani bu gerginliğin size de faydası olmayacak, bize de faydası olmayacak.

“24’üncü Dönemde yeterli yasa çıkarılmadı.” diye Sayın Fatoş Hanım bir tespitte bulundu.

Arkadaşlar, gündemi biz belirlemiyoruz muhalefet olarak, gündemi belirlemek tamamen sizin yetkinizde.

Bakın, Meclis açılalı altıncı, yedinci ayı geçmiş...

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Gündeme geçilemiyor, belirleniyor da.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Anlatayım, efendim, bakın, anlatayım, altıncı, yedinci ayı geçmiş, siz ne getirdiniz de geçiremediniz Meclisten, ben merak ediyorum. 326 milletvekiliniz var. Yani bu millet daha ne verecekti size arkadaşlar? Siz 326 milletvekilinizle hâlâ şikâyet ediyorsunuz? Yani ne olacaktı? 400 mü olacaktı, 450 mi olacaktı?

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Gündeme geçilemiyor, gündeme geçilse zaten geçecek.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Peki, o zaman aynı şeyi söylüyorum. Bakın, sözlerimin başında kurduğum cümleyi söylüyorum. İç Tüzük'te sorun var, kabul ediyorum. Gelin, İç Tüzük'ü değiştirelim o zaman.

ADEM YEŞİLDAL (Hatay) – Zaten onu yapıyoruz.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Hayır, İç Tüzük falan değiştirilmiyor, biraz önce söyledim, şu uzlaşma metninden cımbızla çekilen 3 tane, 4 tane madde getiriliyor ve tartışmaya mecbur bırakıyoruz biz.

Efendim, maliyet hesabı yaptı yine Fatoş Hanım. Efendim, toplantı ve karar yeter sayısını siz sağlayacaksınız arkadaşlar, o sizin sorumluluğunuzda.

ADEM YEŞİLDAL (Hatay) – Niye? Muhalefetin de öyle bir sorumluluğu var.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Yok, Meclisi çalıştırmak iktidarın sorumluluğundadır, çoğunluk partisinin sorumluluğundadır.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Çalıştırmamak da muhalefetin sorumluluğu!

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – İkinci husus, bakın, bu Meclis Türk Ticaret Kanunu gibi, Borçlar Kanunu gibi, bin küsur maddelik, 1.500 maddelik tasarıları üç günde, dört günde geçirdi. Yani oturup eğer uzlaşma ararsanız kıymetli arkadaşlar, bu uluslararası anlaşmaların falan hepsi inanın bir günde, iki günde temizlenir, ama eğer tabii uzlaşma niyetiniz varsa bu söylediğim geçerli.

“Geçen dönemde tüm samimiyetimizle çalıştık.” dedi Nurettin Bey. O zaman, arkadaşlar, bugün o taslak metinden ayrılmamızı, o samimiyet sorgulaması mı yapalım, ondan mı ayrıldık? Yani...

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Gece baskınlarından kurtulalım.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Yani bu samimiyeti, bu samimiyetsizliği o zaman siz peşinen kabul etmiş oluyorsunuz. Yani sizin kelimeleriniz üzerinden gidiyorum ben Nurettin Bey.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Kelimelerimin yarısını cımbızlamayın yalnız.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Orada kimin muhalif kaldığını da net bir şekilde söyledi.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Hayır, hayır, bakın, ben açıkladım size, onun geri kalmasının gerekçesi farklıdır, gelin, onu tekrar düzeltelim.

Şimdi, “Dar kapsamlı, yasama ve denetim kısımlarına hiç girilmedi.” dedi. Biraz önce de açıkladım. Yani keşke denetim konusuna da girilmiş olsaydı, daha hızlı, daha etkin bir denetim için de, içinde hiç olmazsa birkaç tane bizim de gönlümüzü alabilecek bir madde

olsaydı. Bütün bunlar bırakılmış, sadece yaşamayı hızlandırma ve muhalefetin mümkün olduğunca az konuşmasını temin etmek üzere bir metin gelmiş. Bu demektir ki bizim alt komisyondaki çekincelerimiz aynen devam ediyor.

Dolayısıyla, inşallah uzlaşma noktasına siz de gelirsiniz diyor, sözlerimi bitiriyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Nevzat Bey.

Ali Bey, buyurun.

Alt komisyon üyemiz, Ali Özgündüz.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Sayın Meclis Başkan Vekilimiz, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yoruldunuz. Ben bir şey diyeyim de aslında sonunda söyleyeceğimi baştan söyleyeyim, belki kendimize getirir.

Arkadaşlar, bu İç Tüzük değişikliği muhalefetin sesini falan kısıyor değil, yok ediyor. İfade özgürlüğünü yok ediyor. Dikkatinizi çekiyorum. Yani bizim Azeri lehçesinde öz başınıza değilsiniz, kendi başınıza böyle işler yapamazsınız. Niye yapamazsınız?

Anayasa 90'ıncı madde, uluslararası sözleşmeler, iç hukuk nedir? Sizin mevzuatınız ile uluslararası temel insan haklarına ilişkin sözleşmeler çatıştığında sözleşme hükümleri öncelikle uygulanır.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ni bu Meclis 1954 yılında onaylamış. Doğru mu Sayın Türmen?

RIZA TÜRMEEN (İzmir) – Doğru.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Efendim, 10'uncu maddesi ifade hürriyetini düzenler. Aslında, tabii, bu konuda, belki AKP'li arkadaşların fazla bilgisi yok, Sayın Türmen burada, onun da bağışlamasını isteyerek bu konuda bir şeyler söylemek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, ifade hürriyeti, söz, yazı, resim, karikatür, pankart, afiş gibi çeşitli şekilde açığa çıkar, düşünce bu şekilde ifade edilir. Dolayısıyla, bu temel insan hakkı, yani yurttaşlara tanınan hakkı siz bu Tüzük'te ne yapıyorsunuz biliyor musunuz? Milletvekillerine tanı mıyorsunuz. Kesinlikle, bakın, bu kesinlikle Anayasa'ya aykırıdır, kesinlikle ifade hürriyetine aykırıdır, kesinlikle Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10'uncu maddesine aykırıdır. Biz ne yapalım? Yani biz, şimdi, efendim, Avrupa Strasbourg Mahkemesine, bizim Meclisimiz, iktidar, Meclisteki milletvekilinin ifade hürriyetini kısıtladı diye oraya mı şikâyet edelim? Yapmayın lütfen.

Değerli arkadaşlar, efendim, Meclisin çalışma düzenini bozucu materyal. Nedir arkadaşlar o materyal? Kim takdir edecek? Bugün Sözcü gazetesi manşetten vermiş, demiş ki: “Basın Özgürlüğünde Tanzanya’yı Bile Geçtik.” Şimdi, ben bu manşeti bugün getirdim Mecliste gösterdim. Dedim ki: “Arkadaşlar, ben bu ülkedeki basın hürriyetinin önündeki engelleri protesto etmek istiyorum.” Ağzımı da bantladım, pankart. Bu şimdi çalışma düzenini bozacak mı? Huzurunuzu bozacak mı? Kim takdir edecek? Keyfilik olur.

Bakın, ünlü hukukçunun dediği gibi, şekil keyfiliğin can düşmanı, hürriyetin ikiz kardeşidir. Şekildir usul, İç Tüzük hükümleri şekli düzenler. Meclis nasıl çalışacak? Anayasa’yı nasıl uygulayacağız, değil mi? Meclisin asli görevi nedir? Yasama yapmak. Kime aittir yasa teklifi vermek? Bir hükûmete, iki milletvekillerine. Milletvekili tek başına yasa teklifi verebiliyor.

Ee, sizin getirdiğiniz şeyler, “Efendim, milletvekili komisyonda en fazla bir kez değişiklik önergesi verecek.” Böyle bir şey olur mu? Yasama faaliyetini engelliyorsunuz. Yasama faaliyetini engelliyorsunuz.

Efendim, Başkanın tutumu hakkında usul tartışması istedik. Ee, yok, yani ben usule uydum. Yani kim takdir edecek Sayın Başkan? “Hayır, efendim, uyuyorum, Genel Kurulun oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler...” AKP Grubu parmak kaldıracak. “Kabul edilmiştir.”

Karar yeter sayısı isteyelim diyeceğiz. “Yok efendim, isteyemezsin, 15 kişi ayağa kalsın.” Böyle bir şey olur mu?

Bakın, Anayasa’ya göre Meclisin bir konuda karar alabilmesi için üye tamsayısının dörtte 1’inden 1 fazla olması lazım. Doğru mu? Siz getirdiğiniz bu düzenlemeyle en az 15 kişinin ayağa kalkarak bunu istemeye hak tanıyorsunuz.

Arkadaşlar, grubu olmayan siyasi parti düşünün. 15 milletvekili yok, ne olacak? Bu adam karar yeter sayısı istemeyecek. Bakın, Meclisin karar yeter sayısı yoksa o karar yok hükmündedir, çıkardığınız kanun yok hükmündedir. Böyle bir şey olur mu? Kim isteyecek?

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Toplantı yeter sayısı...

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Efendim, toplantı yeter sayısı farklı, bakın, karar, karardan bahsediyorsunuz, kanundan bahsediyorsunuz. Ee, bir milletvekili bunu isteyemeyecek. Kime ne? Benim milletvekillerim, benim grubumun başka işleri vardır, 3 kişi bırakacak oraya, biz karar yeter sayısı isteyeceğiz.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – İktidarın işi yok mu?

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Efendim, işiniz kanun çıkarmak, karar yeter sayısını sağlamak zorundasınız siz orada. Hayır, siz orada karar yeter sayısını sağlamak zorundasınız. Böyle bir şey olur mu? Böyle bir mantık olur mu?

Dolayısıyla, değerli arkadaşlar, bakın, şimdi, siz var ya, kaç gündür Fransa eleştiriliyor, Fransa Senatosunda çıkan yasa eleştiriliyor. Neymiş efendim? Niye eleştiriyoruz Sayın Türmen? Efendim, ifade hürriyetine aykırı. Sayın Türmen uzun yıllar Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde yargıçlık yaptı, yüzlerce karar vermiştir, kesinlikle bu getirdiğiniz düzenleme ifade hürriyetine aykırıdır, 10'uncu maddeye aykırıdır, Anayasa'nın 90'ıncı maddesine aykırıdır. Fransa'yı eleştiriyorsunuz. Niye? Bu 1915 olaylarının tartışılmasını yasakladı, böyle demokrasi olur mu, falan filan. İyi de Allah'tan korkun, siz Mecliste bizim sesimizi, yani bizim kendimizi ifade etmemizi engelliyorsunuz.

Bir karikatür; efendim, Suriye'ye Hükûmetin girmesine ilişkin bir karikatür. “Sen aslansın, kaplansın, Time dergisine kapak oldun, başarısın.”

Şimdi, ben bunu getirsem Sayın Başkanım, siz de Meclisi yönetseniz, bunu göstersem, Hükûmetin dış politikasını eleştirsem, bu çalışma düzenini bozmuş mu olacak? Sizin takdiriniz.

Bakın, size göre bu bozar, benim grup başkan vekilime göre bozmaz. Bu ne olur biliyor musunuz? Aynı konuda farklı açıklama, bakın, aynı konuda farklı uygulama olur. Bu neye benzer biliyor musunuz? İstanbul'da Türk Ceza Kanunu'nun 125'inci maddesi farklı, Ankara'da farklı uygulama, böyle bir şey olur. Yapmayın, etmeyin, muğlak ifadeler. Böyle bir şey olur mu? Yani kesinlikle -bakın, kesinlikle- bu 65'inci maddeye getirdiğiniz çalışma düzenini bozucu materyalde, benzeri hareketlerde bulunmak yasaktır, bu da kınama cezasını gerektiriyor...

O zaman ne yapın biliyor musunuz? Zaten, bakın, bu Meclis yetkisini devretti, yasama yetkisini kanun hükmünde kararnamelerle. Hükûmet otuz beş tane kanun hükmünde kararname çıkardı, Meclis açıkken bile çıkardı, ayıptır! Anayasa'ya göre derhâl gelmesi lazım, Resmî Gazete'de yayımlandığı zaman bu kanun hükmünde kararnamelerin Meclis Genel Kuruluna getirilmesi lazım, getirilmemiştir. E, kapatın Meclisi, bir yetki kanunu çıkarın, Hükûmete kanun hükmünde kararname yetkisi verin, Hükûmet kendi başına yönetsin. Kapatın, tatil edin, biz de gidelim seçim bölgemizde vatandaşla birlikte, nasıl muhalefet edeceksek sokağı mı çıkacaksak, ne yapacaksak onu yapalım. Bu şekildeki düzenleme olmaz.

Bakın, uygulayamazsınız, uyarıyorum, kesinlikle bu madde geçerse bunu uygulayamazsınız Sayın Canikli, kesinlikle uygulayamazsınız. Efendim, kesinlikle uygulayamazsınız.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Şu anda var zaten.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Hayır, bakın, yani döviz, pankart, efendim çalışma düzenini bozucu herhangi bir materyal getirmek... Materyal, nedir materyal? Yani, bizim bir Milletvekilimiz tarımla ilgili konuşmasında -Ramazan Kerim Özkan, Burdur Milletvekili- bu sene çeşitli maketler getirdi, keçi, koyun falan. Size göre bu şimdi getirilemeyecek.

Yani, deniz feneri... Arkadaşlar, şimdi bunu niye getiriyorsunuz? Bunu söyleyeyim, Kamer Ağabey deniz feneri... Ya, Deniz Fenerini, kirlenmiş bir olayı aydınlatın getirmeyelim kardeşim, aydınlansın, bitsin. Yani karanlık dehlizlerde, Ankara'nın karanlık dehlizlerinde kaybolmasın yüzyılın soygunu, aydınlatın, biz de vazgeçelim. Yarın kirlenmiş ampullerle gelsek ne yapacaksınız? Geliriz. Bakın, iddia ediyorum, yapamazsınız, uygulayamazsınız.

ŞUAY ALPAY (Elâzığ) – “Ciddi muhalefet yapın.” deriz.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Ciddi muhalefet yapın... E, tamam, bırakın ama bakın, bu hükmü koymayın.

ŞUAY ALPAY (Elâzığ) – Esasa ilişkin söyleyin.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Ama, bakın, işte, esasa ilişkin söylüyorum. Bunlar kişinin kendisini ifade etmesiyle ilgilidir, ifade hürriyeti kapsamındadır, siz bunun farkında değilsiniz. İnsanlar, bakın, dünyanın her yerinde pankartlarla, dövizlerle, maketlerle, sembollerle kendisini ifade edebilir, ifade hürriyetidir, ifade hürriyeti kapsamındadır bu. Orası bir forumdur, Genel Kurul bir forumdur, dolayısıyla sizin getirdiğiniz bu düzenleme kesinlikle düşünce hürriyetine aykırıdır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10'uncu maddesine aykırıdır; yapamazsınız, Anayasa'ya göre yapamazsınız çünkü uluslararası sözleşmelere uygun olmak zorundadır. Biz bu konuyu götürüp de Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde “İfade hürriyetimiz engellendi.” demeyi yani yakıştıramayız ama ferdî başvuru hakkımızı da herhâlde gerektiği zaman kullanırız. Lütfen yapmayın, sizi uyarıyorum.

Denetim yetkisini bu Meclisten alıyorsunuz. Bakın, genel görüşme önergelerinin okunmasını engelliyorsunuz, okunmaz... Genel görüşme toplumu ve devleti ilgilendiren çok temel konularda -değil mi?- Meclisin o konuyu görüşmesidir. Genel görüşme, yani terör meselesi bir genel görüşme konusudur, faili meçhul cinayetler bir genel görüşme, efendim, toplumdaki sosyoekonomik bozukluklar genel görüşme... Bu kadar, bunun okunması, beş yüz kelimeyi geçmeyecek şekilde özeti beş dakikayı alır ya, Allah'tan korkun. Yani Meclisin daha hangi önemli işi var ki bundan beş dakika zamanı çok görüyorsunuz. Adam görme

özürlüyse siz şimdi okumayı ne yapacaksınız, nasıl yapacaksınız, nasıl haberdar olacak? Öyle şey yapacak, ona ilişkin düzenlemeler, onu da getirin bari koyun, yani böyle bir şey olur mu?

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Zaten var.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Yani basın dağıtın ama orada okunsun, aynı zamanda okunsun, kamuoyu da duysun. Kamuoyu nasıl bilecek? Efendim “Meclis yayınları bu arada şey olacak.” diyorsunuz.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Tutanak Dergisi’nde yayımlanıyor.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Tutanak Dergisi’nde yayınlanır... Vatandaş, okuma yazma bilmeyen halk izliyor Değerli Sayın Canikli, halktan bahsediyorsunuz, o halk bırak dinlesin, bırak hangi konuda kim ne istiyor, bırakın dinlesin. Yani bu mudur tasarruf, beş dakika mıdır tasarruf? Daha önemli neler var yani. Meclisin bundan daha önemli, toplumu, devleti ilgilendiren çok temel bir konuyu görüşmesinin, bu konuda görüşme açılmasına ilişkin tutanağın okunmasından daha önemli neyi var bu Meclisin?

Dolayısıyla, değerli arkadaşlar, bu getirilen düzenleme, kesinlikle, şimdi Hükûmetin her zaman yaptığı gibi, olayları çarpıtarak, gerçeği çarpıtarak gerçek gibi sunma becerisinin bir yansımasıdır. Bu muhalefetin ifade hürriyetini, temel insan hakkı olan ifade hürriyetini yok edici bir düzenlemedir ve bunu uygulayamazsınız diyorum.

Sizi uyarıyorum ve teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bal, ilaven mi var?

FARUK BAL (Konya) – Evet efendim.

BAŞKAN – Artık sonuna geldiğimizi düşünüyorum da.

FARUK BAL (Konya) – Ben de onu fark ettiğim için söz alıyorum.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

FARUK BAL (Konya) – Şimdi, değerli arkadaşlar, ben Nurettin Bey’i dinlerken acaba okuduğumu mu anlayamıyorum ya da burada konuşulan eleştirileri mi Nurettin Bey anlayamadı diye düşünüyorum, bir karar veremedim hangisinin doğru olduğuna.

Ben açıklarken düşüncelerimi ifade ettim ki bu görüştüğümüz İç Tüzük milletin iradesinin tecelli ettiği yerde usul ve esasları benimseyen, düzenleyen kurallar bütünü müdür? Bu açıdan baktığımızda da İç Tüzük Millet Meclisinin sessiz anayasasıdır, bir başka açıdan değerlendirdiğimizde ise demokrasinin menşeidir, mecraıdır. Yani, kuralları eğer biz oluştururken gerçekten demokratik ilkelere ve gereklere bağlı olarak kalabiliyor ve bunu hayata geçirebiliyorsak demokrasi olur, yoksa şeklen, parmak üstünlüğüyle birtakım kurallara

hayatiyet tanıyor isek bunun Çin'deki demokrasiden ya da Çin Demokratik Halk Cumhuriyeti'ndeki "demokrasi" sıfatından bir farkı olmaz.

Benim iddiam şuydu: Cumhurbaşkanlığının halk tarafından seçilmesiyle birlikte sınırsız yetkilere sahip ama hiçbir sorumluluğu olmayan bir ucube düzen getirildi, zaten sorunlu olan parlamenter demokratik sistemde de Meclis yasama organı olarak yürütmenin tahakkümündeydi, yürütme organı bir tasarı göndermişse noktasına, virgülüne dokunulmadan kırk sekiz saat içerisinde komisyonlarda görüşülür, on dakika, yirmi dakika, bir saat, iki saat sonra muhalefet şerhi yazılır, kırk sekiz saat sonra da Genel Kurulda görüşülür. Bunlar nasıl sağlanıyor? Bunlar şöyle sağlanıyor: Parmağını kaldır indir. Bunun adına "parmak demokrasisi" diyoruz.

Demek ki, mevcut parlamenter sistemde zaten yasamanın bir sorunu var yürütmenin tahakkümü altında olması itibarıyla. Bu sorun ağır aksak çalışırken muhalefetin mevcut hakları vardı, bu hakları da bu İç Tüzük'le düzenlenmişti. Şimdi, o hakları -Sayın Canikli'nin ifadesinin aksine- bir, denetim görevi; iki, dengeleme görevi olarak İç Tüzük'te yer alan mevcut hakları ihlal edilmektedir.

Denetim ve denge dediğimiz olay parlamenter sistemin zaten özüdür. Eğer, muhalefet yasama organı olarak varlığını denge ve denetim mekanizması olarak hissettiremeyecekse, çalışamayacaksa o zaman bu anlamda muhalefet fonksiyonunu yerine getiremeyecek demektir. Muhalefetin fonksiyonunu yerine getiremediği bir parlamentonun adı parlamento olamaz, sadece tasdik makamı olur. Neyi tasdik makamı? İktidarın önerdiği kanunları tasdik makamı. Neyle? Parmakla. Demek ki parmakmatik bir demokrasiye doğru gidiyoruz.

Değerli arkadaşlarım, işte, bu iki düşünceyi, yani yetkili, aşırı yetkili, sorumsuz, halk tarafından seçilmiş bir cumhurbaşkanı, bir ucube sistemdir ve diktatörlüğün tam adıdır. Buraya gider iken, buna uygun bir muhalefetsiz ya da sesi kısılmış, soluğu kısılmış bir Meclis istiyorsunuz. Bunun önünden çıkabilmek için, Milliyetçi Hareket Partisi bu sorunu aşabilmek için değerli konuşmacıları marifetiyle açık seçik bir şekilde ifade ettiler: Gelin, kardeşim uzlaşalım. Bir uzlaşma kültürü var, bir uzlaşma anlayışı var, zaten bu 24'üncü Döneme hâkim olmuş vaziyette. Bir Anayasa yapacağız, dayatmayın, Meclisi germeyin. Oluşmuş olan bu pozitif iklimi kara fırtınaya dönüştürmeyin, boraya dönüştürmeyin.

Ne istiyorsunuz? İstedığınız şey Meclis çok mu çalışsın? Çok çalışsın, biz de istiyoruz ama kaliteli çalışsın. Bunları oturup anlaşıp konuşabiliriz ama daha önceki dönemde yapılan anlaşmayı, bir kulp buluyorsunuz, reddediyorsunuz. "Grup başkan vekillerinin konuşması

yarım saat daha olsaydı çözerdik.” diyorsunuz. Yarım saat değil, bir gün verelim. Niye çözemiyorsunuz, çözün.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Devam edecek zaten.

FARUK BAL (Konya) – Olur mu canım hiç. “Devam edeceğiz.” diyorsunuz...

Bakın, Sayın Canikli, geçen hafta ya da ondan önceki hafta, bu Komisyonunda Sayın Başkan Vekilimizin makamında oturan Sayın Bakan taahhüt etti. Cumhurbaşkanlığı seçimiyle ilgili kanunda “Bağışa ve yardıma muhtaç bir adayı Türk milletine başkan ve Türk devletinin bütün organlarını uyum içinde çalıştıracak bir makama seçtiremeyiz, bağışa ve yardıma muhtaç bir insan gözünden çıkaralım Cumhurbaşkanını, devlet yardımı verelim.” dedik. Sayın Başkanımız da şahit, burada Komisyon üyelerimiz de şahit. İfadeleri şu oldu: “Evet, doğrusun, haklı konuşuyorsun. Bunun üç tane yöntemi var, aşağıda bunu düzelteceğiz, söz.” dediler. E, aşağıda düzelttiniz mi? Şimdi de burada bunu söylüyorsunuz. Aşağıda düzeltmediniz.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Bizim görüşmelerimiz devam edeceğini ve istişarelerimizin devam edeceğini söylüyoruz.

FARUK BAL (Konya) – Hayır efendim, bu sözünüzü aşağıda yerine getirmediniz, önerge vermemize rağmen getirmediniz, grup başkan vekilinden rica etmemize rağmen getirmediniz. “Bakın, yukarıda konuşuldu, Anayasa Komisyonu Başkanı şahittir. Bu bir yanıltır, gelin, bunu burada düzeltelim.” dedik, yapmadınız. O zaman güven bunalımı ortaya çıkıyor, güven bunalımıyla birlikte bir başka risk ortaya çıkıyor ki, Meclis bu uzlaşma ikliminden çıkıp bir gerilim iklimine doğru gidiyor. Bu yanıltır, yazıktır, günahtır. Gelin, bu günahı işlemeyin, gelin, bu particilik zihniyetini bir kenara bırakın, doğrudan, haktan, hukuktan, milletin iradesinden yana bir tavır koyun.

Şimdi, ben son söz olarak ifade edeceğim, bu teklifin çok anlam yüklediğim gerekçesinde bir ifade var “yasama enerjisi” diyor. Ben o yasama enerjisinin potansiyel bir enerji olduğunu düşünüyorum. Geçen defa sormuştum potansiyel mi, kinetik mi, nasıl bir enerji bu diye. Ben bunun potansiyel bir enerji olduğunu düşünüyorum. Bu İç Tüzük’le bütün potansiyelini bu enerji diktatörlüğe gidiş için kullanacaktır. Ben bu uyarıyı sizin tekrar aklınıza, vicdanınıza, demokrasi değerlerinize havale ediyor, parmaklarınızla mı, aklınızla mı, vicdanınızla mı baş başa kalacağınızı da merak ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ediyorum.

Atilla Bey, kısa olursa...

ATILLA KART (Konya) – Çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, 23'üncü Dönemdeki İç Tüzük taslağının Meclis Başkanlığına intikal tarihi önümde, mevcut, 11 Nisan 2011, yani 24'üncü genel seçimlere giriş döneminin iki ay öncesi, seçim sathı mailine girildiği bir dönem. Dolayısıyla geçen dönem oluşturulan, dört grubun gerçekten emeğiyle oluşturulan, müşterek emeğiyle oluşturulan bu İç Tüzük'ün görüşülmesi, zaman olarak, takvim olarak görüşülmesi mümkün olamamıştır. Bu sebeple Sayın Canikli'nin bu Tüzük'ün görüşülememesinin sorumluluğunu, İç Tüzük'ün görüşülememesinin sorumluluğunu Cumhuriyet Halk Partisine yüklemiş olması en azından siyaseten dürüst ve tutarlı bir yaklaşım olmamıştır. Uzlaşma iradesi...

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Sizin yazdığınız cevaba önünüzdeyse bakarsanız, okursanız...

ATILLA KART (Konya) – Bakın, Meclis bir devamlılık göstermelidir. Burada 23'üncü Dönemde üstün bir emekle doğmuş olan bu uzlaşma iradesi, günümüzde, aradan geçen on yılın pek çok örneğiyle sabit olduğu üzere, maalesef o uzlaşma iradesi yine iktidar eliyle torpillenmiştir. Geldiğimiz noktada vardığımız sonuç budur, bunu ifade etmek, kayıtlara geçirmek istiyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Sayın Başkan, müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Canikli.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Sayın Kart'ın biraz önce bahsettiği hususla ilgili olarak, Cumhuriyet Halk Partisi aşağı yukarı iki ay sonra resmî olarak bir yazı yazmıştır. O yazısında şöyle diyor aynen, yani belki kelimeler motamot olmayabilir ama içerik olarak şu şekilde -o nedenle Sayın Kart'a dedim ki eğer metin elinizdeyse, okuyabilirsiniz memnun oluruz, yani Cumhuriyet Halk Partisinin yazdığı resmî yazıyı- “Bizim çalışmalarımız devam ediyor.” Özeti bu, dediği bu ve o çalışmalar hâlen devam ediyor. Olumlu olarak bir cevap vermiyor, olumsuz da gözükmüyor ama verilen cevap fakat biz yokuz, biz çekiliyoruz, bizim çalışmalarımız devam ediyor ve burada kaldı anlamına geliyor.

Nitekim, o zaman -Sayın Baykal döneminde- Sayın Baykal'ın da zaten çok net olarak bu şekilde ifadeleri oldu, yani “Bunu biz benimsemiyoruz, kabul etmiyoruz.” diye ve Sayın Topuz'un da, yani üye, imzası olan Sayın Topuz'un da yine CHP yönetimi tarafından kabul edilmediği şeklinde çok net şekilde ifadeleri var. Yani dolayısıyla, burada isterseniz yazıyı...

ATILLA KART (Konya) – Sayın Baykal'ın Genel Başkanlığı biteli iki yıl olmuş bu Meclis Başkanlığına sunulduğu zaman.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yazı belki geçiş döneminde olabilir ama o yazı hâlâ geçerli, o yazının sonucu olarak da toplanamadı, devam edemedi çalışmalarına ve ilerleyemedik, olay budur.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Nevzat Bey, yani...

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Çok kısa olarak...

BAŞKAN – Peki, buyurun.

Muhalefetin sesi kısılıyor deniyor ama maşallah, iktidar sustu pustu. Altı saattir muhalefet konuştu; altı saat, üç saat geçen dönem, üç de şimdi... Allah bereket versin.

ATILLA KART (Konya) – “Nasıl olsa bildiğimizi yaparız.” diyorsunuz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Yok, estağfurullah, olur mu öyle şey?

Buyurun Nevzat Bey.

Kısa olursa, eğer o deminki konuya, o konu demin gündemde...

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Yok, son derece kısa olacak. Hiç başka bir cümleye gerek yok, ben sadece bundan sonrası için Milliyetçi Hareket Partisinin tavrı olarak iki üç cümle kurup ayrılacağım.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – O zaman bu kadar konuşmadan o tavrı koysanız, çıksanız.

(Komisyon sırasından “Babayiğitsen” sesi)

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Ne demek o?

Sayın Başkan, o “babayiğit” kelimesi ne demek onu bir anlayalım.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, müdahale etmeyelim. Muhalefet zapta geçsin diye konuşacak, gayet doğal.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – O kelime hiç yakışık almadı. Yani babayiğitliği falan da kimse sana bırakmaz yani onu söyleyeyim ben. Hiç yakışık almadı.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Sana da hiç kimse bırakmaz.

BAŞKAN – Yok, burada babayiğitlik sökmez. Komisyon Başkanı varken başka babayiğit yok burada.

Nevzat Bey, buyurun.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Şimdi, muhalefet şerhimizi vereceğiz Nurel Hanım. Madde müzakerelerine girmenin, görüldüğü kadarıyla alt komisyonda da, pratik bir anlamı yok. Aşağıda, Genel Kurulda da gerekirse maddelerle ilgili değişiklik önergelerimizi vereceğiz ama bu aşamadan sonra bu müzakerelere katılmamızın bir anlamı yok.

Ben teşekkür ediyorum, sağ olun. Ayrılıyorum ben.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Nevzat Beyciğim.

Sayın Ekşi, buyurun, son sözü de size verelim.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan, çok kısa konuşacağım izninizle.

BAŞKAN – Estağfurullah...

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Sayın Canikli'nin değindiği konu, önemsedığım bir konu olduğu için söz aldım. Meclis Hesaplarını İnceleme Komisyonunun daha önceki uygulamalarında da -Sayın Canikli ayrıldılar mı bilemiyorum- uzmanlardan yararlanma uygulaması vardır. Yani, Sayıştaydı, Danıştaydı, Maliyeydi ben onları bilemem ama uzmanların getirilmesi, onlardan görev istenmesi, onlardan rapor istenmesi tabii bir husustur, zaten yetkisi içindedir de Meclis Hesaplarını İnceleme Komisyonunun.

Benim üzerinde durmakta olduğum ve özellikle de ısrarla da dikkatinize sunmaya değer bulduğum husus, Meclisin kendi hesaplarını bir başka iradenin raporu ile sonuçlandırmak doğru değildir, o konu sonunda Meclis Hesaplarını İnceleme Komisyonunun kararıyla yürümelidir. O nedenle de bu Komisyonun kaldırılması çok yanlış olur, sisteme aykırı olur, Meclisin meclisliğine aykırı olur. Benim arzım bu.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Daha önce kaldırılmıştı zaten.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Kaldırılıyor.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Bu dönem yok, geçen dönem de yoktu. Kanunla kaldırıldı o.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Ne olursa olsun kaldırılması yanlıştır.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Bu boşuna duruyordu orada, fonksiyonsuzdu.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Bilemem, ben arz ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Sayın Ekşi.

Değerli arkadaşlar, geneli hakkında konuşmalarımızı böylece geçen hafta ve bu hafta olmak üzere, altı saati aşkın bir süre tartışmış olduk. Elbette ki İç Tüzük değişiklikleri -sessiz anayasa olarak biz isimlendiririz literatürde- önemli metinlerdir, Meclisin anayasasıdır. Bunlar da güzel şeyler.

Tabii, iki tane burada denge var: Bir, iktidarın icraat yapma, verdiği sözü yerine getirme, program, projesini uygulama, bunun da yasal aracı kanun olarak gözüküyor. Muhalefetin tabii muhalefet yapma görevi. Yani engelleme görevinin çok fiilî durum anlamında yasal yeri olduğunu, hiçbir zaman düşünmedim böyle bir şeyi, dolayısıyla böyle bir şey muhalefetimize de yakışmaz, onu da özellikle burada belirtmek istiyorum.

ATILLA KART (Konya) – İktidara yakıştığını mı söylüyorsunuz?

AYLA AKAT ATA (Batman) – Muhalefetin de halka verdiği bir söz yok mu?

BAŞKAN – Elbette var, ben bu metinle alakalı... Baştan sona, Ayla Hanım, 3-5 kez okudum. Yani şu anda vaktim yok, mesela milletlerarası hukukta Meclis nasıl çalışıyor? Benimsediğim için demiyorum, bunu Genel Kurulda konuşacağım. Öyle hükümler var, yani bunları burada getirmiş olsa iktidar, kesinlikle burada kan dökülür, yani bu manada... Getireceğim ama aşağıya bunları, madde madde okuyacağım dünya, parlamentolar nasıl çalışıyor. Dolayısıyla, burada muhalefeti susturma anlamında -gerçekten benim kendi ölçülerim bağlamında söylüyorum- olsa bu Başkanlığı terk ederim burada, bunu samimi olarak söylüyorum ama burada getirilen, gördüğüm kadarıyla, bazı konularda zaman israfını önleme.

Şimdi, birkaç konuda da muhalefetin de haklı olduğunu kabul ettiği önerge sahiplerinden Sayın Canikli'nin... Daha önce sabah da, zaten toplantı sabahtı bugün bizim, grup başkan vekilleri bir araya geleceklerini söyledi, öğleden sonraya kalsın dediği için 13.30'a aldım. Anlaşılan, bazı konularda da Genel Kurulda, özellikle şu bir, iki bildiğimiz süre konusunda oylama yapacağız, muhalefetle de sabah o konularda anlaştık filan dedik. Bunları da bir anlamda biz bir tavsiye sayarak bu manada, yani bu kısa açıklamayı da bu kadarcık Başkanlık olarak söylemiş olayım ve İç Tüzük'ün geneli böylece tamamlanmış oldu.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 1- 5/3/1973 tarihli ve 584 Karar numaralı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 19 uncu maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İçtüzükte Danışma Kurulunun tespitine, teklifine veya görüş bildirmesine bağlanmış olan bütün hallerde, Danışma Kurulu, yapılan ilk çağrıda toplanamaz, oybirliğiyle tespit, teklif yapamaz veya görüş bildiremezse, Meclis Başkanı veya siyasi parti grupları ayrı ayrı, istemlerini doğrudan Genel Kurula sunabilirler. Bu durumda istemin oylanması ilk birleşimin gündemindeki Başkanlığın sunuşlarında yer alır. Danışma Kurulu önerileri üzerinde görüşme yapılmaz. Grup önerisinde ise öneriyi veren gruptan bir milletvekili beş dakikayı geçmemek üzere önerinin gerekçesini açıklayabilir. Danışma Kurulu ve grup önerileri konusunda Genel Kurulda işaret oyuyla karar verilir."

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlar, getirilen bu değişiklikte iki husus var, yani mevcuttan. Bunları bilerek yaparsak, yanlış hep beraber düzeltiriz. Basın da buradayken en azından görmüş olur.

Danışma Kurulu önerisi oy birliğiyle gelmişse bu konuda herhangi bir görüşme açılmıyor çünkü bir anlamı yok. Yani, madem anlaştınız bize de buna uymak düşer diyor Genel Kurul. Ancak, tabii grup önerisini getirme her zaman için doğal olarak var, bunda da diğer grupların konuşması değil de öneri sahibine “Grup adına meramını anlat, nedir senin bu farklı düşüncen?” diyor, beş dakikalık süre tanıyor. Burada bir kısıtlama varsa öneri sahibi gruplar için değil, kısıtlama öbür kesim için var, yani iktidar diyelim başta ya da öteki gruplar için var, öyle kabul edelim. Yoksa farklı bir şey getirmek isteyen grup için öneri konusunda herhangi bir değişiklik gözüküyor burada, ben böyle yorumluyorum maddeyi.

Evet, madde hakkında söz talebi var mı? Yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 1’inci madde kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 20 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 20 – Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonları şunlardır :

1. *Anayasa Komisyonu*
2. *Adalet Komisyonu*
3. *Aile ve Sosyal Politikalar Komisyonu*
4. *Avrupa Birliği Uyum Komisyonu*
5. *Bilim, Sanayi, Teknoloji ve Enerji Komisyonu*
6. *Çalışma, Sosyal Güvenlik ve Sağlık Komisyonu*
7. *Çevre, Şehircilik, Orman ve Ulaştırma Komisyonu*
8. *Dışişleri Komisyonu*
9. *Dilekçe Komisyonu*
10. *Ekonomi, Kalkınma Plan ve Bütçe Komisyonu*
11. *Gıda, Tarım ve Hayvancılık Komisyonu*
12. *Gümrük ve Ticaret Komisyonu*
13. *İçişleri Komisyonu*
14. *İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu*
15. *Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu*
16. *Kamu İktisadî Teşebbüsleri Komisyonu*
17. *Millî Eğitim, Kültür, Turizm, Gençlik ve Spor Komisyonu*
18. *Millî Savunma Komisyonu*

(10) ve (16) numaralı bentlerdeki komisyonlar hariç, komisyonların her birinin üye sayısı, Danışma Kurulunun teklifi üzerine Genel Kurulca işaret oyuyla belirlenir.

Komisyonlar için, bir yasama döneminde iki seçim yapılır. İlk seçilenlerin görev süresi iki yıldır, ikinci devre için seçilenlerin görev süresi ise o yasama döneminin sonuna kadardır. Görev süreleri yenileri seçilinceye kadar devam eder.”

BAŞKAN – Burada, mevcut metinde, yeni bakanlık isimleriyle paralel olsun diye, belki tam karşılamıyor olabilir ama yeniden yazılmış. Alt Komisyon Başkanımızın belirttiği gibi ben de gelen ilk metinde sıralamayı rastgele gördüm. Yani nasıl gelmiş, öyle yazmış o an, kim yazmış, niye yazmış bilemiyorum. Buna bir mantık getirelim dedik. Tabii Anayasa Komisyonu her zaman en üst komisyon, tartışılmaz komisyon, onu başa yazdık, ötekileri de isim sırasına göre sıraladık. Yoksa Adalet Komisyonu gelecekti, İyimaya her zaman şanslı, bu sefer şansını kesmiş olduk.

Bu konuda, madde konusunda söz talebi yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 29 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 29- Komisyonlarda söz almada öncelik komisyon üyelerinindir. Söz, istem sırasına göre verilir. Komisyon Başkanı ve Hükümet temsilcisi söz sırasına bağlı değildir. Komisyonca çağrılmış uzmanlara Komisyon Başkanı gerekli gördüğü zaman söz verebilir.”

BAŞKAN – Evet, burada yenilik sadece Sayın Ekşi için herhâlde bir şey var. Yani biz aslında ...

Oktay Bey, dokuz, on yıldır bu Komisyonun Başkanlığını yürütüyorum, hiçbir zaman üye-üye olmayan ayrımı yapmadım, o demin sizinle alakalı usul bölümü hariç. Yoksa söz vermede benim üyelerim on yıldır, AK PARTİ’li üyeler hep beni sevmemişlerdir. Sebebi, onları hiçbir zaman demeyelim de çok az konuşturmuşumdur. Öyle diyeyim “hiçbir zaman” dersek o da doğru olmaz. Yani diyelim altı saatlik konuşmanın kesin beş buçuk saatini muhalefete ayırmışımdır. Onu da yaparken genellikle dengeli, yani üç grup varsa üç grup anlamında söyleyeyim, iktidar grubuna da vakit kalırsa verdik. Takdir sizin.

Buyurun.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Sayın Başkan, eğer Meclisin bütün komisyonlarının başkanlığını size verseler mesele çözülür, ben ona itiraz etmem. Siz bu hoşgörünüzle, bu anlayışınızla böyle bir öneri kabul edilse bile toleransınızla bunu halledersiniz ama zatıalınız üzgünüm ki sadece burada Başkansınız.

BAŞKAN – Maalesef, keşke... Benim de gözüm burada değil ama ne yapayım işte Sayın Ekşi.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Anlıyorum, anlıyorum, desteğim de var o sizin dediğiniz hususla ilgili olarak.

BAŞKAN – Sağ olun, eksik olmayın.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Saygıdeğer Başkan, şimdi, bu Mecliste sayalım ki 85 doktorumuz var. Sağlık Komisyonunda da çok önemli bir mesele var, bunlardan o komisyonun üye sayısını bilmiyorum ama sayalım 15, geri kalan 70 doktor, uzman, belki de konunun uzmanı, o sırada tartışılacak konunun uzmanı o komisyonda eğer üye değilse ikinci dereceye itilecek demektir. Bu zatıalinizin toleransı her komisyon başkanında olmaz derken - bilmiyorum, tabii tamamen fiktif bir şeyden söz ediyorum- oradaki komisyon başkanı derse ki “Kardeşim, bu senin komisyon üyesi olmadığın bir husus, o nedenle, burada söz alanların da sayısı bu vakti dolduruyor, ben sana sıra gelirse söz vereceğim. 15 kişi konuşacak, 16...”

Şimdi, bu komisyonların, az önce Hanımefendi’nin, buradaki Fatoş Hanımefendi’nin sözünü ettiği parlamenter sistemle ilgili çok ciddi bir gerçek var, parlamentoların mutfağı komisyonlardır. Komisyonlarda iyi pişerse yemek Genel Kuruldan fazla sorun olmadan geçer, iyi, kaliteli kanun çıkar. Biz burada bu öneriyle komisyonlardaki çalışmanın verimini, kalitesini sırf “Vakit... Aman, bu iş çabuk bitsin, hemen kanun geçsin.” zihniyetiyle, düşüncesiyle, özlemiyle göz ardı ediyoruz.

Bu getirilen önerinin bence pek çok yerinde sakıncalı hüküm var ama en sakıncalı bu çünkü Parlamentonun -şikâyet konusu da biliyorsunuz kanunlarımızın kalitesi, vesaire. Tekrar tekrar arz ediyorum, dikkatinize sunuyorum- Meclisin en önemli organı yasa yapma açısından komisyonlar. Avrupa’da, Amerika’da -zatıaliniz getireceğim dediniz- Kongrenin en önemli organı komitelerdir, House of Commons’ın ki de aynı şekildedir. Orada pişer, orada olabildiği kadar geniş görüş alınır ve sonuca varılır. Bunu engellemeyin lütfen. Engellerseniz, yarın, işte üç hafta sonra yeni bir kanun hükmünde kararname macerası gibi değiştirmek zorunda kalırsınız.

ŞUAY ALPAY (Elâzığ) – Muhalefet üyeleri zaten daha fazla söz alıyorlar.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Efendim, muhalefet değil. Efendim, zatıalinizin aldığı görüş yeterli olmayabilir, size gelecek katkının engellenmemesi lazım. Engellenmesi hâlinde de bu iş yarım yürür, kanun pişmeden gelir.

ŞUAY ALPAY (Elâzığ) – Öncelik var.

OSMAN OKTAY EKŞİ (Devamla) – İşte, ben de o önceliğin sakıncasını arza çalışıyorum size.

ALİ AŞLIK (İzmir) - Belli isimler var, belli şeyleri...

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Efendim, olsun olmasın, Parlamento saçmalığa tahammül etme organıdır.

BAŞKAN – Lütfen değerli arkadaşlar...

ALİ AŞLIK (İzmir) – Güreşçi cazgırları gibi hep yerde aynı şeyi ifade eden insanlar var.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Doğrudur efendim. Parlamento, bütün saçmaları dinleme gereğini gerektiren yani onu kabul ettiren bir mekanizmadır. Parlamentoda makul laf dinleyeceğim dersiniz, gideceksiniz bir bilimsel sempozyuma. Parlamento o değil.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Ama aynı konuşmaları sabahtan akşama kadar...

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Derler efendim, derler.

Bakınız, geçenlerde Kıbrıs'taki Mecliste adam on dört saat konuştu, çok doğru bir örnek ortaya koydu. İktidarın getirdiği yasayı engelleyeceğiz dediler. İktidar da engellenmemesi için elinden geleni yaptı. Başka parlamentolarda da var, yirmi küsur saate kadar çıkmış Meclis konuşmaları vardır. Eskiden şifahi konuşmalar sınırsızdı, sadece yazılı konuşmalar yirmi dakikaydı. Sınırsız konuşma müzakereyi müzakere yapardı. Eskiden müzakerenin yeterliliğine başkan orada karar vermezdi, kronometre hakemliği gibi otomatik cihaz karar vermezdi. Meclisin Genel Kurulu, görüşmelerin yeterliliğine dair belli bir sayıdan sonra önerge başkan tarafından sunulur Genel Kurulun bilgisine. Eğer, sayalım ki 6 üye konuşmadan zaten o önerge işleme konmaz. Genel Kurul eğer görüşmelerin yeterliliğine karar verirse o görüşmeler karar aşamasına ulaşırdı. Yoksa bugünkü gibi hacamat ederek, onu kes, bunu kes, herkesin lafını keserek ne oluyor, biliyor musunuz? Brezilya ile Türkiye ticari anlaşmasında hayvancılığın gelişmesi anlatılıyor. Niye? Çünkü milletvekili yer bulamıyor, kendisini ifade edecek imkân bulamıyor. Böyle saçmalıklara da katlanıyoruz hep birlikte.

Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim ben de.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 31 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Komisyonlarda, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ve Bakanlar Kurulu üyeleri söz alabilirler. Komisyon üyeleri, her madde için ancak birer değişiklik önergesi verebilir. Komisyon üyeleri dışında kimse değişiklik önergeleri veremez ve oy kullanamaz.”

BAŞKAN – Evet, burada maddenin eski hâli aynı, sadece “Her madde için ancak birer değişiklik önergesi verebilir.” hükmü var.

Değerli arkadaşlar, geçen defa da söyledim. Muhalefet partimiz 10 bin önerge koydu benim önüme, 10 bin geçen dönem. Bunlar kötüye kullanılabiliyor. Esasen, bir maddede... Diyelim ki bugünkü tabloda 26 üyenin 16’sı AK PARTİ, 10 tane üye muhalefet. 10 tane önerge var demekti, verilebilir, teorik olarak. Yani diyelim ki iktidarın vermediğini varsayalım, o manada, çıkardık onu. Bir madde üzerine 10 tane önerge o maddeyi 100 bin defa değiştirir, eğer niyeti değiştirmekse. Dolayısıyla ben de o zaman mesela bunu 1 önergeyle sınırlamıştım, 10 bin önergeden başka türlü kurtulamazdım, başka da çarem yoktu. İç Tüzük yazdık, oyladık, dayağı yedik ama o da geçti o zaman. Cumhurbaşkanının... Oya Hanım’dan dayak yedik Sayın Başkanım, biliyorsunuz o zaman, siz de burada yan taraftaydınız.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 5...

MADDE 5- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 37 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu sürenin bitiminde, tasarı, teklif ve kanun hükmünde kararnamenin doğrudan Genel Kurul gündemine alınmasını Hükümet veya teklif sahipleri isteyebilirler. Bu istemler üzerine komisyon, hükümet ve teklif sahibi beşer dakikayı geçmemek üzere söz alabilir. Genel Kurul işaret oyuyla karar verir. Bu istemler, her haftanın ilk çalışma günü bir tane olmak üzere, Başkanlığın sunuşlarından sonra okunur .”

BAŞKAN – Bunun aslında özünde bir değişiklik yok, zaten bu hüküm eskiden de vardı. Sadece haftanın belli bir günü olarak öngörülmüş.

Ünal Bey, buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Efendim, burada teklif sahibi derken, teklif sahibi birden fazlaysa her bir teklif sahibine mi vereceksiniz, teklif sahipleri adına bir kişiye mi?

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Birinci imza sahibine...

BAŞKAN – Uygulamada zaten bir tanesine veriliyor. Bugüne kadar hep birine verildi, bir tanesine veriliyor. Kırk beş gün burada bekliyor, görüşülmezse... Birinci imza sahibine. Belki burada satışta durumunda...

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 6...

MADDE 6- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 54 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki “saat 15.00’ten 19.00’a” ibaresi “saat 14.00’ten 20.00’ye” olarak değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Evet, burada da bir saat baştan, bir saat sondan iki saatlik ilave çalışma gelmiş.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 7...

MADDE 7- Türkiye Büyük Millet Meclisi İttüzüğünün 59 uncu maddesinin birinci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Hükümet bu konuşmalara on dakikayı geçmemek üzere cevap verebilir.”

BAŞKAN – Yirmi dakika herhâlde on dakikaya inmiş.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 8...

MADDE 8- Türkiye Büyük Millet Meclisi İttüzüğünün 60 ıncı maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Başkan, görüşülen gündemle ilgisi olmayan acil bir konu hakkında pek kısa bir sözü olduğunu belirten üyelere, bir birleşimde toplam süresi on dakikayı geçmemek üzere, yerinden birer dakika konuşma izni verebilir.”

BAŞKAN – Evet, burada da sınır yoktu, tabii kaç kişi olacağı. Bazen 30 kişinin konuştuğu günler oldu. Bu on dakikayla sınırlanıyor. Demek ki birer dakikadan on dakika...

Yalnız burada bir sorun var yani bu diyelim ki 10 kişiden... Teklif sahibi olarak size soruyorum Ahmet Bey: Yani hükûmete diyelim ki cevap verme hakkı doğdu, ne yapacaksınız? Burada sataşmadan alırsa, başka bir maddeden, belki olabilir. Burada böyle bir sıkıntı var, onu söyleyeyim.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Pek kısa söz zaten, 60'ıncı maddede düzenlenmiş.

BAŞKAN – Pek kısa söz de bir cümleyle adam hükûmeti yukarıdan aşağıya sıvazlayıverdi, ne yapacaksın?

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Sataşmadan cevap verebilir, cevap hakkı doğar.

BAŞKAN – Sataşmadan olabilir belki.

Buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sayın Başkanım, 10 milletvekili söz alacak, 10 kişi konuşacak. 1 kişi değil belki birkaç tanesi cevap gerektirecek sözler olacak ve oluyor, oldu yani burada oldu ve Hükümet de söz isteyince “Tüzük'te böyle bir uygulama yok.” denildi ve geçti. En azından, halkın bilgileneceği açısından bence buna ihtiyaç var. Tutanaklara da geçsin diye... Ben size şifahen de söylemiştim bunu. Göreceksiniz, bunu yaşayacağız ve ihtiyaç olacak.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Bunun hangi saatte kullanılacağı, ne yapılacağı belli değil ki.

BAŞKAN - Bir de o var. O anda hükûmet vardır ya da yoktur orada.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sataşma iki dakika, üç dakika süre veriyor. Neyse, düşünölsün yani.

BAŞKAN – Onu da bir düşünönsünler. Genel Kurulda nasıl olsa öbür maddeler üzerinde bir çalışma yapacaklar.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 9- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 63 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Görüşmeye yer olup olmaması, Başkanı gündeme veya Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışma usullerine uymaya davet gibi usule ait konular, diğer işlerden önce konuşulur. Bu yolda bir istemde bulunulursa, Başkan usul hakkında bir görüşme açabilir. Başkanın görüşme açmama tutumuna karşı istem sahibi direnirse, Genel Kurul bu konuda görüşmesiz ve işaret oyuyla karar verir.”

“Usul hakkındaki görüşmede beşer dakikayı geçmemek üzere lehte ve aleyhte birer kişiye söz verilir.”

BAŞKAN – Burada “İkişer kişiye söz verilir.” deniyordu, birer kişi bence de yeter bu manada, derdini anlatmak adına. Ama belki orada tartışmaya açıp açmama konusu, zannediyorum, Sayın Canikli buna işaret etti, bu konunun üzerinde duralım filan dedi. Onun dışında 4 kişinin konuşmasıyla 2 kişinin konuşması zaman kaybından başka bence bir şey değil. Yani eğer maksat Başkanın tutumunun iyi olmadığını ispatlamaksa o kadarlık yeter.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 10- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 65 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 65- “Genel Kurulda söz kesmek, şahsiyatla uğraşmak, döviz ve pankart getirmek ve çalışma düzenini bozucu herhangi bir materyali genel kurul salonunda bulundurmak ve bu türden hareketlerde bulunmak yasaktır.”

BAŞKAN – Evet, burada “huzur bozucu” deniyordu. Alt komisyon onun farkına vararak “çalışma düzenini bozucu” şeklinde değiştirmiş, daha hukuki bir tabir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 11- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 87 nci maddesinin sekizinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Değişiklik önergeleri, aykırılık sırasına göre okunur ve işleme konur. Beşten fazla imzalı önergelerde ilk beş imza okunur, önerge tutanağa eklenir.”

BAŞKAN – Evet, muhalefetin de itiraz etmediği belki burada...

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Efendim, muhalefet gerçekten itiraz etmedi, beni de hayrete düşürdü. Aslında, o önergelerin okunması Genel Kurulun bilgilenmesi amaçlıdır. Arkasından, Başkanın en aykırı önergeyi sırasıyla oya sunması onunla ilgili bir değerlendirmedir. Şimdi birinci aşama olmazsa, gelmiş 8 tane, 5 tane, 3 tane önergeden hangisinin en aykırı olup olmadığını Genel Kurul bilmeden oylamaya çağırılmış olur. Bu da Genel Kurula karşı Başkanlık Divanının yapması gereken görevin aksine bir durumdur. Yani önce Başkanlık Divanı hangi işlemi yapacak ise onunla ilgili olarak Genel Kurulu tam bilgilendirecek, Genel Kurulda da Ahmet Bey, Mehmet Bey, şu üye, bu üye diyecek ki Hasan Bey’in önergesi en aykırı diye düşünecek. Eğer Başkan böyle düşünmez de Ömer Bey’in önergesi aykırı derse üye kalkacak diyecek ki “Sayın Başkan, siz önergeleri okudunuz. Şu beyin önergesi daha aykırıdır bu içinde bulunduğumuz tabloya. O nedenle bu önergeyi yanlış oya sunuyorsunuz, yanlış bir sıralama yapıyorsunuz.” diyebilecek. Bunu elden aldığınız zaman, üyelerin elinden aldığınız zaman, bir; üyelere karşı Başkanlığın görevi yerine gelmemiş olur, iki; şeffaflıktan uzaklaşmış olur, üç; beş dakika, üç dakika gibi her neyse meseleler yine “Aman, vakit geçmesin.” telaşıyla bir doğru, bir isabetli karar boğulmuş olur.

Bunu arz etmek istedim Sevgili Başkanım.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Buyurun.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Sayın Ekşi, bu konuda bence bir sorun yok. Zaten aykırılık sırasına göre de yapsa, geliş sırasına göre de yapsa neticede buna Başkanlık Divanı karar veriyor. O bir usuldür. İşte, demin de diğer maddede düzenlediğimiz bir usuldür. Farz edelim ki sizin dediğiniz gibi oldu, aykırı olmayan birini aykırı olarak birinci sırada okuttu. İşte, bir milletvekilinin yerinden kalkıp o usule itiraz etme hakkı var.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Ne zaman yapacak onu, bitti olay.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Bitmiş diye bir şey. Zaten okutmaya başladığı andan itibaren en aykırıyı birinci sırada okutmuş demektir yani.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Usul şudur, Sayın Başkan burada: En aykırı önergeyi oya sunduğunuz zaman diğerlerini sunmanıza imkân kalmaz.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – O konuda bir değişiklik yok, zaten diğer türlü de öyleydi.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – İhtiyaç kalmadığı zaman, o önergeler artık işlem dışında kalır. O yüzden aykırıdan en uyumluya doğru gidişin maksadı, en aykırıdan başlayalım ki Genel Kurulun ciddi kabul edeceği, aşama aşama, önergeyi görelim ve kabul edelim.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Bu usulde bir değişiklik yok Sayın Ekşi.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Efendim, Genel Kurula Başkan dedi ki: “Şu önergeyi en aykırı diye oyunuzu sunuyorum.” Genel Kurul da kabul etti. Geriye kalan...

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Usule itiraz yapma hakkı var. Önerge sahibi biliyor zaten onu.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Hayır efendim, okunmadı. Genel Kurulun bilgisine sunulmasını engelliyorsunuz. Benim arzım bu. Genel Kurulun bilgisine sunulması engellenirse...

BAŞKAN – Şimdi, Oktay Bey’in söylediğinde bir şey payı var ama yalnız, zannediyorum, bu önergeler, yıllardan beri Sayın Başkanım gruplara dağıtılıyor. Grup başkan vekillerinin bütün gruplarda var ellerinde, çok önceden veriliyor. Yani o manada belki o itirazı...

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Belki “Önergeler tutanağa geçirilir.” gibi bir ifade koyabiliriz.

BAŞKAN – Sayın Ekşi, öbür türlü, hakikaten 2 defa okumak yok mu... Durup dururken, yedi önergeyi bir aykırılık gelişine göre bir tersliğine göre filan diye...

Buyurun.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Vaktinizi almak istemiyorum ama çok ciddi bir yanlışı kabul etmek üzere hissediyorum Komisyonu.

BAŞKAN – Muhalefet partilerimiz bu konuda “Biz buna aynen katılıyoruz. “ dediler.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Muhalefet partilerini ben de hayretle dinledim.

BAŞKAN – Ben de hayret ettim gibi ama doğru söylediler yani.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Hayır, yanlış söylediler.

BAŞKAN – Yani “Biz buna varız.” dediler üçü de birden.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Maalesef...

BAŞKAN – Doğru, doğru, bence de doğru. İlk defa belki, ilk defa demeyelim de ağzımdan öyle çıktı.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Efendim, Divan üyesi değilim, onun için...

BAŞKAN – Peki, tamam.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 12- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 98 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sözlü soruların cevaplandırılması için; Anayasa, kanun ve İçtüzük gereği zorunluluklar hariç olmak üzere, haftada iki saatten az olmamak şartıyla, Danışma Kurulu önerisi ve Genel Kurulun onayıyla belirli bir gün ayrılabilir.”

BAŞKAN – Yani iki saatlik... Daha derli toplu olsun, bilinsin diye çünkü saati bilinmiyor bunun.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 13- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 102 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Genel görüşme açılması, Hükümet, siyasî parti grupları veya en az yirmi milletvekili tarafından Başkanlıktan bir önergeyle istenebilir. Bu istem derhal gelen kâğıtlar listesine alınır, verilen önergenin metni beş yüz kelimedenden fazla ise istek sahibinin bu kelime sayısını geçmemek üzere verecekleri özeti üyelere dağıtılır ve Hükümete bildirilir. Genel Kurulda ayrıca okuma yapılmaz.”

BAŞKAN – Bundan sonraki madde de aynı şekilde, yani iki madde genel görüşme, Meclis araştırması. Bunların okunması yerine dağıtılması biçiminde. O da zamandan kazanmak, işte aynı gerekçeyle yapılıyor.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 14- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 üncü maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Önergenin kısa özeti **üyelere** dağıtılır. Ayrıca; Genel Kurulda okuma yapılmaz.”

BAŞKAN - Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 15- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 146 ncı maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“İşaretle oylamalarda karar yeter sayısının mevcut olup olmadığının tespiti, en az onbeş milletvekilinin ayağa kalkması veya yazılı istemde bulunulması halinde yerine getirilir.”

BAŞKAN – Evet, burada da tek üye yerine 15 kişi. Yani bir nevi biraz toplantı yeter sayısına benzetilmiş.

Şimdi, Sayın Ekşi, yani ben on yıldır şunu görüyorum: Diyelim ki vekil kürsüde konuştuğu zaman eğer oradan sataşma filan olur da kızarsa Genel Kurula “Karar yeter sayısı.” diyor, kızmazsa zaten mesele kalmıyor. Ya da uyuyor arkada, uyanıyor, orada bir

şey var. Bir tanesi var, ismini söylemeyelim, “Karar yeter sayısı.” diyor. Konuyu da sorsan bilmiyor. Al gitti on dakika. Memlekete yazık, millete yazık. Yani bunu da doğru bulmuyorum ben. Belki 15 kişi olursa, dışarıdakiler gelir. ”Onlar da gelsin.” diyeceksiniz, niye gelmiyorlar, o da ayrı bir mesele.

Sayın Kacır...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Efendim, benim burada en çok hayret ettiğim konulardan bir tanesi şudur. Önerge sahipleri karar yeter sayısı istiyor. Bu, saçma geliyor bana. Önerge sahibi olan grup, kendi önergesiyle ilgili karar yeter sayısı istiyor.

BAŞKAN – Yani öyle geçmeli aslında diyorsun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Kendin bunun kabulü için sundun, sonra bunu engelleyici tavır takınıyorsun.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Belki çoğunluk senindir.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Yani şimdi önerge sahibinin karar yeter sayısı istemesi en enteresan gelen husustur.

BAŞKAN – Fena yerden uyardın milleti, hiç girme o işlere.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 16- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 160 ıncı maddesine aşağıdaki bent eklenmiştir.

“ 6. Genel Kurula çalışma düzenini bozucu döviz, pankart ve materyal getirmek.”

BAŞKAN – Evet, paralel düzenleme.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 17- Bu İçtüzüğü’nün;

a) 2 nci maddesi 12/7/2013,

b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,
yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 18- Bu İçtüzük hükümleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yürütülür.

BAŞKAN - Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, değerlendirmek üzere, Sayın Meclis Başkan Vekilimiz Mehmet Sağlam Hocamıza söz veriyorum.

Buyurun Hocam.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ MEHMET SAĞLAM (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; ilk önce, gerçekten bu saate kadar verdiğimiz mesai için Meclis Başkanlığı adına şükranlarımı sunuyorum.

Şunu belirtmek zorundayım ki bu teklifteki temel amaç, muhalefetin denetim mekanizmasıyla, Meclisin zamanının bir ölçüde daha iyi değerlendirilmesi konusunda bir denge sağlamaktır. Muhalefete mensup arkadaşlarımız bunu daha çok “Muhalefetin sesini kısma.” şeklinde anladılar. Hâlbuki kısılan şeyler arasında hükûmetin de iktidarın da aynı ölçüye vurulduğunu görüyoruz yani orada bir ölçü var yani şu kanun teklifinde bir ölçü var, o da şu: Meclisin zamanını daha fazla denetim, daha fazla kanun çıkarma konusunda ne kadar verimli bir şekilde değerlendirebiliriz.

Şimdi, şunu söylemek zorundayım: Dördüncü dönem ben bu Parlamentodayım ama ilk defa Başkanlık Divanında görev aldım. Oradan görünen manzara şu: Doğrudan doğruya her gün, denetim günü salı dâhil, saat birde veya ikide başladığımızda, en erken saat altıya kadar sadece karşılıklı tartışma dinliyoruz, sadece araştırma önergelerinin okunmasını dinliyoruz. Arkasından birer dakikalık deniyor, şuna az verdin, buna az verdin, süre bakımından. Nihayet onu da aşabildik. Biri bir dakika, öbürü on dakika ve şöyle bir anlayış var: Ben ne kadar konuşursam millet de o kadar beni takdir edecek. Eğer milletin aklına saygımız varsa, aynı şeyleri binlerce defa tekrarlamak, yüzlerce defa tekrarlamak milletin aklıyla alay etmek oluyor.

Şimdi, bütün çabamız şu... Aynı süreler muhalefet için de iktidar için de geçerli. Hatta iktidar bazı şeylerde konuşmuyor, hakkını kullanmıyor, bu zamanı değerlendirelim diye. Ama inanınız ki eğer bu Meclis bu değişiklik yapılmadan çalışırsa, en az zamanının üçte 2'sini yine her gün şu veya bu şekildeki tartışmalarla geçirecektir, ne karar alma konusunda ne kanun yapma konusunda vakti olmayacaktır. Dolayısıyla, inanınız ki gerçekten hayırlı bir iş yapılıyor. Bunun muhalefet bakımından da iktidar bakımından da belli bir zamanda, belli bir fikri izah etmek de bir ölçüdür insan için. Bakınız, burada -kendisi burada olmadığı için ismini zikretmeyeceğim ama- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde görev yapmış bir arkadaşımız, bu zamanların kısıtlamasının demokrasiye aykırı olduğunu söyledi. Hâlbuki, o Parlamentoda, seçiminde, bir parlamenterin ismi seçilir, kurayla seçilir, 700 parlamenter arasından. Benim ismim çıkmıştı. İkinci seçiminde de seçimine ben başkanlık ettim. O Parlamentonun -Avrupa Konseyi Paramentosundan bahsediyorum- nasıl çalıştığını çok iyi bilen bir arkadaşımız. Raportörseniz beş dakika zamanınız vardır, konuşmacıysanız üç dakika zamanınız vardır ve bu herkes için geçerlidir. Dolayısıyla, gerçekten gönülleriniz -hem muhalefette hem iktidarda olan arkadaşlar için- rahat etsin. Bir insan beş dakikada söylemek istediğini söyler. Ama demagoji yapmak istiyorsa ama Meclis kanalıyla âdeta bir parti kürsüsünde propaganda yapmak istiyorsa bu zamanın sonu yoktur. Ama Meclisi çalıştırmak istiyorsa, kanun hakkında konuşacaksa, önergesi hakkında

konusacaksa beş dakika da on dakika da yeterlidir. Bakınız, bakanlarımız bile lafı uzatıyordu, on dakika yeter diyor bu Meclisteki bu karar. Dolayısıyla inanınız ki daha verimli çalışacağız.

Dolayısıyla size şükranlarımı sunuyorum, hayırlı bir iş yaptığınıza inanıyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi önerge sahiplerinden Grup Başkan Vekilimiz Ahmet Bey.

Buyurun.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, değerli hazırun; tabii, bu salı günü alt komisyon çalıştı, ondan önce gene esas Komisyon esas üzerindeki görüşmeleri yapmıştı. Bugün de herhâlde yedi saate yakın bir çalışma temposu izlendi. Ben iktidar-muhalefet, bütün milletvekillerine çok teşekkür ediyorum, çok değerli katkıları da oldu.

Şimdi, değerli arkadaşlar, tabii hakikati görmemiz lazım. Biz burada milletin temsilcileri olarak millet adına iş görüyoruz. Milletin vekâletini üstlenmişiz ve o sorumluluk bilinci içerisinde milletin beklemiş olduğu birtakım hizmetleri kanunlar vesilesiyle burada yapacağız, çıkaracağız ve ona uygun olarak da bizim zamanı çok iyi şekilde değerlendirmemiz lazım.

Tabii, çok haksız ithamlar da oldu, çok yanlış ifadeler de kullanıldı. Hele ki “Türkiye postmodern ya da modern darbelerin merkezi hâline geldi.” Çok ağır, kabul edilemeyecek şeyler. Diktalardan başlayın da başka başka farklı ifadelerle... Tabii, bunların hepsine cevap vermeyi çok uygun bulmuyorum işin doğrusu, bütün kamuoyu çok iyi biliyor. Biz şunu ifade ediyoruz: Türkiye artık o postmodern, bırakın postmoderni modern darbelerin de artık olamayacağı bir ülke hâline geldi, AK PARTİ İktidarıyla birlikte. Türkiye artık daha demokratik. Türkiye dün konuşulamayan, dün yasak olan, dün tabulaştırdığımız, kutsallaştırdığımız, dokunamadığımız birçok kişiye dokunabilen, artık her şeyin konuşulabildiği daha özgür bir ülke hâline geldi. Parlamentoda da emin olun, çok rahat bir şekilde her şey ifade edilebiliyor, edilmesi de lazım. Ama esas önceliğimiz, bizim orada o kanunları çıkarmamız, yasama organıdır. Ki şu teklifin hiçbir maddesinde, kanun tasarısı ya da teklif üzerine sesi kısıtlayan, süreyi kısıtlayan hiçbir madde yok. Tamamen usule yönelik, boş zamanları heba etmemek adına yapılan çalışma, içeriğinde hiçbirinde yok. Şu kanun üzerinde on dakikayı, yirmi dakikayı, beş dakikaya düşüren ya da yirmi dakikayı on dakikaya düşüren ya da konuşmayı ortadan kaldıran hiçbir hüküm yok. O yüzden bu tartışmaların birçoğu da yersizdir, haksızdır diye düşünüyorum. Biz, samimi bir şekilde bir teklif getirdik ortaya. Bu Parlamentiye daha verimli kılalım, daha etkin çalıştıralım, daha güzel işler

çıkartalım burada. Çünkü gündemimiz çok yoğun. Komisyonlar görüşülüyor, Genel Kurulda bekleyen konular var. Biz çoğu zaman bu usul tartışmalarından gündeme giremedik değerli arkadaşlar. Hele ki yeni dönem gelen arkadaşlarımız: “Ne oluyor, ne bitiyor? Meclis böyle mi çalışacaktı? Burası şov yapma yeri sanki, herkes âdeta onu kullanmaya çalışıyor.” Yani dürüstlük kuralları vardır, iyi niyet kuralları vardır. Bu uluslararası hukukun, medeni hukukun evrensel kurallarıdır. Yani bir hak da kullanırken bunun suistimal edilmemesi lazım. Ama maalesef gerek 60’ıncı madde, 63’üncü, 67, 69, birçok maddeler sürekli suistimal de edildi. Gene bunlar kullanılacak, gene yapılacak ama 2 kişinin usule yönelik itirazının kâfi olması yetiyor. On dakika yerine, usule yönelik tartışmalarda beş dakika konuşmak... Zaten çok rahat bir şekilde, milletvekili olan bir arkadaş beş dakikada, bırakın üç dakikada söyleyebileceğini söyleyebilir zaten, çok rahat bir şekilde ifade edebilir. Çoğu zaman süreyi doldurmak için, bazen bakıyoruz, gereksiz konuşmalara, gereksiz tartışmalara giriyoruz.

Değerli arkadaşlar, bu tamamen iş görmek, üzüm yemek adına getirilen bir tekliftir. Muhalefetin sesi eğer kısıyor deniyorsa ki kanun tasarı ve teklifleri üzerinde hiçbir kısılma yok, iktidarın sesi bir o kadar fazla kısıyor. Hükûmetin sesi, burada kısılan bir şey varsa sadece süre bakımından hükûmetin sesi; gündem dışı üzerine yirmi dakikadan on dakikaya düşürüyoruz, hükûmetin sesini kısıyoruz. Grup olarak AK PARTİ de iktidar grubu da bir gruptur. Grubun da aynı şekilde... 326 milletvekillik bir grup, 29-30 kişilik BDP Grubuyla aynı hakları haiz. Yani böyle bir demokrasi ortamı var ve bu manada da biz bu İç Tüzük değişikliğiyle Meclisin daha etkin, daha verimli çalışabileceğini düşünüyoruz.

Ben, tekrar, katkı sunan herkese teşekkür ediyorum, hepinizden Allah razı olsun, Allah hayırlı uğurlu etsin diyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Değerli arkadaşlar, İç Tüzük değişikliğinin tamamını oyunza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Geneli kabul edilmiştir.

Muhalefet şerhi için 30 Ocak 2012 Pazartesi saat 12.00’ye süre veriyorum.

Redaksiyon yetkisi talep ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel Kurulda bu İç Tüzük değişikliğinin görüşüldüğü süre içerisinde, İç Tüzük’ümüzün 45’inci maddesi çerçevesinde, özel sözcü ve temsilci olarak Yahya Akman, Semiha Öyüş ve Hilmi Bilgin’i öneriyoruz: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Çok teşekkür ediyorum katkınızdan dolayı.

İnşallah, daha iyi günlerde buluşmak üzere.

Kapanma Saati: 16.58